ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1276

11. 6. 1976 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП
ЧЕЛИЧНИ ГУСАР

Ripley — Веровали или не!

ДОСЕТЉИВИ АРХИТЕКТ

ДИНОКРАТЕС

ГРЧКИ АРХИТЕКТА, ПОШТО НИКАКО НИЈЕ УСПЕВАО ДА БУДЕ ПРИМЉЕН НА РАЗГОВОР КОД АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ, УМЕШАО СЕ ЈЕДНОМ У ГОМИЛУ ОГРНУТ САМО **ЛАВЉОМ КОЖОМ...** АЛЕКСАНДАР СЕ ЗАИНТЕРЕСОВАО ЗА НЕОБИЧНО ОДЕВЕНОГ ЧОВЕКА И ПОСЛАО ЈЕ ПО ДИНОКРАТЕСА КОЈЕ ПОСЛЕ ТОГ РАЗГОВОРА **ИЗРАДИО ПЛАН ЗА ГРАД АЛЕКСАНДРИЈУ.**

МОДЕРНИ ПЕЋИНСКИ ЉУДИ

СЕЛО ГРАУФТАЛ У ПОКРАЈИНИ АЛЗАСУ (ФРАНЦУСКА) САСТОЈИ СЕ ОД ДОМОВА ИЗДУБЉЕНИХ У ЧВРСТОЈ СТЕНИ ЈЕДНЕ ПЛАНИНСКЕ ЛИТИЦЕ.

АМЕРИЧКИ

ЖИРОВ ДЕТЛИЋ

ЧЕСТО ИСКЉУЦА **У ЈЕДНОМ СТАБЛУ БОРА** И ПО 50.000 РУПА И У СВАКО ОСТАВИ ЗА ЗИМУ ПО ЈЕДАН ЖИР.

1276/2

Од

КАМЕНА ИСКЛЕСАНА ГЛАВА

ЖЕНЕ БИЛА ЈЕ ПОСТАВЉЕНА ИСПРЕД ЈЕДНЕ КУЋЕ У АГДУ, ФРАНЦУСКА, НЕ БИ ЛИ ПРОБУДИЛА САВЕСТ НЕКОГ ПОМОРСКОГ КАПЕТАНА КОЈИ ЈЕ СТАНОВАО У СУСЕДСТВУ И КОЈИ ЈЕ ТВРДИО ДА ЈЕ ТА ЖЕНА НАПРАСНО УМРЛА НА ЊЕГОВОМ БРОДУ **ОСТАВИВШИ ЊЕМУ СВУ СВОЈУ ИМОВИНУ.**

ШЕСТ КРСТОВА

КОЈИ СТОЈЕ ЈЕДАН КРАЈ ДРУГОГ НА ГРОБЉУ У САЛЦБУРГУ (АУСТРИЈА) ОБЕЛЕЖАВАЈУ ГРОБОВЕ 6 ЖЕНА СЕБАСТИЈАНА ШТУМПФЕГЕРА КОЈИ ЈЕ 5 ПУТА ОСТАЈАО УДОВАЦ И КОЈИ ЈЕ ШЕСТУ ЖЕНУ ОСТАВИО КАО УДОВИЦУ КАД ЈЕ УМРО У 79. ГОДИНИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● жене владара у старом веку носиле су на глави златне дијадеме. Најстарију досад познату такву дијадему пронашао је 1928. године енглески археолог Вули у гробу сумерске краљице Шубад, жене Машкаламдага, једног од првих владара града Ура (III век пре н. е.).

● италијански инжењер Карло Маскерпа пројектовао је гаражу под земљом коју је назвао „кошница". Гаража нема ни стаза већ је сваки сантиметар квадратни искоришћен до максимума. Да би се аутомобил увезао у ову гаражу довољно је да се притисне на дугме на тастеру и да се помоћу покретне траке возило пребаци до места које је тренутно слободно. Кад возач жели да узме своје возило он притисне друго дугме и возило се на исти начин диже до нивоа улице. Простор потребан за овакву гаражу мањи је за 40 процената од простора који заузимају обичне подземне гараже.

● стари Јевреји пили су млеко као вино, а грчке атлете сматрале су млеко као извор своје снаге и издржљивости.

● острво Тајван важило је као „краљевство лептирова". Сваке године становници би уловили до двадесетак милиона лептирова и у тридесетак ради-

оница од њих би се правили украси. Међутим, последњих година лептирова је бивало све мање. Недавно су власти донеле одлуку да оснују неколико „фарми за гајење лептирова" не би ли сачували од истребљења ретке врсте.

● у нашем народу ватра која се добија трвењем предмета о предмет назива се жива ватра.

● да би доказао да је још млад Американац Ј. М. Филипс из Лос Анђелеса прославио је свој 86. рођендан пењући се уз стену високу 1500 метара!

● у пролеће 1887. године основана је метеоролошка станица у Београду, на Врачару. То је била прва метеоролошка станица у Србији, а њен први руководилац био је Милан Недељковић, професор Велике школе.

● Фред Гудсон, фармер из Ла Порте у Тексасу, сакупио је рој пчела тежак 35 килограма у коме се налазило око двадесет хиљада пчела.

● Харолд Милер из Беј Ситија, у савезној америчкој држави Мичиген, направио је модел минијатурне Ајфелове куле од.... чачкалица.

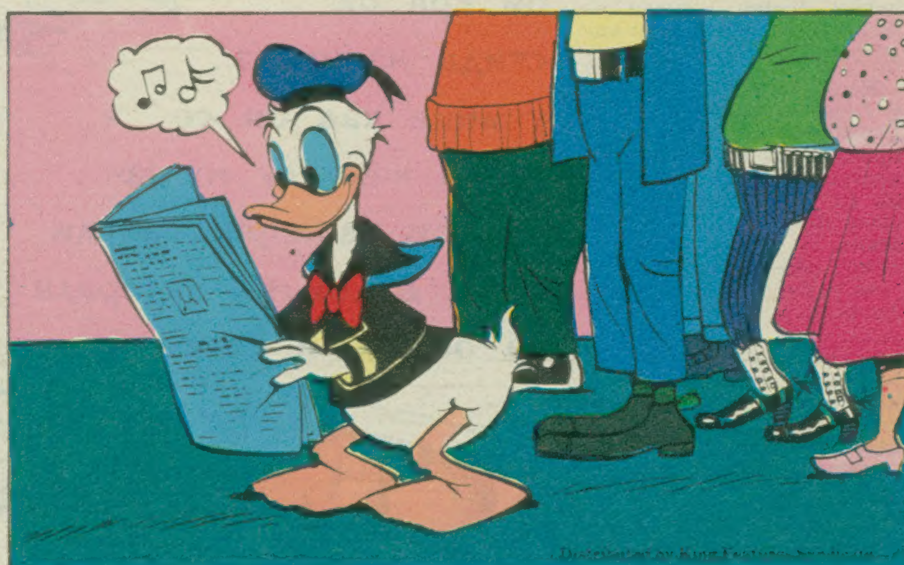
Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ВЕЛИКЕ БИТКЕ

У јесен 1444. године велика војска угарско - пољског краља Владислава кренула је из Сегедина према Једрену. Постоји легенда да је деспот Ђурађ Бранковић дочекао крсташе у Србији и покушао да их одговори од рата са Турцима. Он је, наиме, сумњао у победу на брзину сакупљене војске која је бројала свега 20 хиљада људи, знајући да је турска сила много надмоћнија. Предање даље каже, да се влашки војвода Дан Дракул подсмевао Угрима што су пошли у рат са толиким бројем војника са коликим турски султан иде у лов!

На другој обали Балкана, у Галипољском мореузу у Дарданелима, за то време прикупљала се савезничка крсташка флота састављена од 25 млетачких, папских, француских, бургундских и дубровачких великих ратних галија на којима је било по стотину веслача и исто толико војника. Њен задатак био је да спречи пребацивање Турака на Балкан, али у томе није успела јер се тих септембарских дана подигла страшна бура и као сламке разбацала савезничке бродове по 20 км дугом мореузу.

С друге стране, Ђеновљани су у овом рату видели лепу прилику за зараду: понудили су Турцима да својим баркама кришом нађу превезу њихову војску на другу обалу. За сваког војника тражили су по један дукат и на крају обављеног посла, после 15 дана, примили од Турака 40 хиљада дуката.

Султану би крв од стида навирала у лице кад би се сетио како су му јаничари гвожђем сапели коња да би га натерали да остане и да се бори.

СЕЧА КОД ВАРНЕ

ЛИЦЕМ У ЛИЦЕ

Када су угарско-пољски команданти примили глас из Цариграда да је толико Турака прешло на европску страну, схватили су да се непријатељу морају супротставити са четири пута мањим бројем бораца. За повлачење је већ било касно: Турци су их чекали изнад приморског града Варне на простору од свега десетак километара.

Освануо је сунчани 10. новембар 1444. године када су се две велике војске нашле лицем у лице. Десно крило крсташа сачињавали су Угри које је предводио кардинал Чезарини, фанатични противник Турака и иницијатор ове војне. Под његовом командом налазиле су се бискупи: великоварадински Јован, јегарски Разгоњи и босански Рафаило, а са њима и бан Далмације, Хрватске и Славоније Фран Таловац. Лево крило држали су Угри и Власи под заповедништвом Јаноша Хуњадија, прослављеног Сибињанин Јанка, а центар млади краљ Владислав са пољским витезовима.

Три сата стајале су тако војске лицем у лице док најзад нису кренули у напад угарски крсташи. У панцирима, с белим крстом на зеленом пољу, они су се борили углавном буздованима и топузима, јер бискупи који су их предводили нису желели да се — пролива крв. Али већ на почетку битке гину сва три бискупа, жив је једино кардинал Чезарини који лево и десно дели силовите ударце водећи своје крсташе у јуриш.

Гине се и на турској страни: у борби прса у прса пада малоазијски командант Караџа-бег а султан нарећује да се његово тело по сваку цену изнесе са бојног поља. Због тога Турци гину у много већем броју, нарочито у часу када Јанош Хуњади креће у напад. Секући редове турске коњице Угри и Власи, предвођени славним заповедником продрли су до турског центра где се иза ровова и палисада налази јаничарска пешадија.

Чим су угледали пред собом добро познату и страшну фигуру Дракуле Јанка, како су га звали, румелијске султанове трупе дају се у безглаво бекство!

СПРЕМНИ ДА ИЗГИНУ

Мурат II, који није знао колико је бројчано слаба европска војска, гледао је са једне узвишице своје коњанике како кроз копитама узвитлану прашину беже са бојног поља. Он је поколебан и у силном страху од Сибињанин Јанка, па нарећује повлачење. Али, тада његова јаничарска гарда, одлучна да настави бој, сапиње султановог коња молећи врховног команданта да не узмиче. Затим се јаничари бацају у највећи окршај.

Почиње крвава сеча: Хуњади одбија јаничарске нападе и праћен својим витезовима жање око себе смрт. Турци узмичу, али султан и да хоће више не може да се повуче јер му јаничари не дају да сиђе с коња чије су ноге сапели гвожђем. Они су спремни да изгину сви до једног, заједно са султаном.

Битка траје већ сатима а ратна срећа као да се осмехује крсташима. Млади краљ Владислав, држећи се Хуњадијевог савета који је од свих команданата најбоље познавао тактику али и турски начин ратовања — још чека. Он треба да нападне тек када турски центар буде потпуно сломљен. Али, уз њега су пољски племићи суревњиви на успех Сибиња-

МИНИ КВИЗ

1. Шта је вардарац?
2. Да ли икад видимо и Месечеву другу страну?
3. Сордина је:
4. Знате ли шта је шешир представљао код старих Римљана?
5. Мауна је:

ОДГОВОРИ:

1) Вардарац је сув и хладан ветар (претежно зимски) који дува са Шар-планине низ Вардарску долину. Средња му је брзина пет метара у секунди, а поједини налети ветра достижу и 15 метара. 2) Не. У току Месечевог обртања око Земље ми увек гледамо његову исту страну. Видљиво је укупно око 59% Месечеве површине, док се остали део никад не види са Земље; 3) Сордина је направа којом се пригушује тон — ставља се на кобилицу гудачких инструмената или у цев лимених дувача, услед чега тон постаје тамнији; 4) Шешир код старих Римљана је био симбол слободе и кад би који роб бивао ослобођен давали су му шешир. Због тога су завереници Брут и Касије, пошто су убили Цезара, ставили на новац шешир између два ножа; 5) Мауна је отворени брод који служи за превоз робе с већег брода на обалу а вуче га моторни чамац, дереглија.

ТО СЕ ЗОВЕ ЉУБАВ

Последња воља Маргарет Грифитс из Ледибренда, у Јужној Африци, довела је општинаре овог града у тежак положај. Наиме, Маргарета је у свом тестаменту изразила жељу да буде сахрањена заједно са својим аутомобилом „студебејкер — шампионом" моделом из 1948. године и за то је оставила општини и знатну суму новца.

Ова кола поклонио је Маргарети њен муж пре тридесет година. Од тада она се никад није возила другим колима. После мужевљеве смрти још их је више заволела.

Међутим, како власти нису могле да испуне ову жељу преминуле Маргарете, то су њу сахранили у породичну гробницу, а аутомобил однели на оближње гробље аутомобила. С обзиром да покојничина последња воља

нин Јанка који као да ће пред њиховим очима сам добити битку.

Зато наговарају краља да крене на јуриш и он нај зад попушта. Пет стотина витезова појављује се у нај већем галопу на бојном пољу. Изгледа као да се пред бесним витезовима на разиграним коњима непријатељ размиче и отвара пут све до турских рова и палисада. Громке покличе краљеве пратње, заслепљене лаком победом, већ чује и сам султан који нема куда да побегне.

Али, бекство Турака испред пољских витезова само је део ратне варке. Краља Владислава и његове крсташе дочекују сада јаничари извежбани да ракљастим моткама обарају не пријатеље са коња у ровове. Пољаци тако постају жртве свог кратковидог борбеног заноса. Они не могу да заштите ни младог краља коме се с леђа пешице привлачи један од најфанатичнијих бораца, потурченак из Мореје по имену Коџа-хидр. Он се скрива међу лешеве и чека свој тренутак. Затим скаче на ноге, обара ракљом краља с коња и у магновењу сабљом му одсеца главу. Затим је набија на копље, скаче на коња и високо уздигнут изнад коњаника око себе, износи из најкрвавијег окршаја.

СТРАХ ОД ХУЊАДИЈА

Турски редови се уз продорне узвике, отварају да га пропусте, док он језди да би свом врховном команданту предао највреднији дар ове битке. Узалуд Хуњади крчи пролаз сабљом трудећи се да пресече пут Коџа-хидру. Ипак, не може да га стигне и да му отме главу пољског краља.

Престрављени султан, до малочас спреман на бекство, охрабрен свим крвавим поклоном сада наређује општи напад. И ратна срећа као да се променила у истом тренутку. Краљева погибија је изазвала панику међу крсташима: Пољаци и Угри, праћени Власима, после неколико тренутака комешања и неизвесности окрећу леђа и беже с бојног поља испред радосних Турака који их гоне у стопу.

Ни храброст једног Хуњадија, ни присебност једног Чезаринија не могу да задрже борце на скупу. Битка се сада свела на појединачне сукобе у којима најзад гине кардинал Чезарини, а Хуњади се тек пред сам сумрак одлучује на повлачење.

Мрак се брзо спушта и тама пада на бојно поље прекривено мртвим и рањеним коњима и јунацима, разбацаним оружјем, колима пуним хране, опреме и шатора. На турској страни султан је победницима забранио уобичајено весеље из страха да се Хуњади не врати. Опрезни Мурат II чека дан да се увери у своју победу, али у међувремену наређује да се глава краља Владислава стави у буре са медом и однесе у његов двор.

Тек кад се родило сунце 11. новембра султан се одлучује да пошаље патроле у извиђање и утврди да се непријатељ не крије у близини. Када су му јавили да је све мирно и да од противника нема ни трага ни гласа, појахао је коња да обиђе бојно поље.

СВИРЕПА КАЗНА

Три пуна дана султан је остао на бојишту код Варне чекајући да се његова преполовљена војска среди и образује колону с рањеницима и ратним пленом. Када су најзад сишли, за њима су непокопани остали на брежуљцима и крсташи и Турци. Показало се да је битку добила она страна на чијој су борци у већем броју изгинули. Дуго година, вели легенда, на пољу крај Варне белели су се костури људи и коња.

Али, пре него што је кренуо из Варне, Мурат II је издао једну од својих крвавих наредби: заповедио је да се ухвате и казне сви румелијски команданти који су на почетку битке побегли пред Дракула Јанком. Неки од њих били су погубљени пред очима својих војника, а други су, обучени у женске хаљине, морали да протрче кроз редове јаничара који су их притом шибали и пљували.

Турски султан као да је суровошћу хтео да спере сопствену срамоту, јер је и он, гледајући повлачење својих трупа, покушао да побегне са бојног поља. Њега није имао ко да казни. Ипак, дуго година потом крв би му од стида навирала у лице кад би се сетио како су му јаничари гвожђем сапели коња да би га натерали да остане и да се бори.

С. К.

...није испуњена, њени срод ници вероватно ће тужити општину.

ХАНИБАЛ ТО НИЈЕ ПРЕДВИДЕО

Недавно је у центру Рима настала невиђена гужва. Одговорни за овај метеж били су један млади немачки укротитељ и 23 слона које је он требало да одведе до њиховог привременог коначишта у овом граду. Како је млади Немац слабо познавао Рим он се са својом „пратњом“ кретао укруг и тако створио невиђени кркљанац. Да би се како-тако раскрчио центар града, морала је да се умеша чета карабинијера.

Кад је све прошло, шеф римске полиције рекао је окупљеним новинарима: „Ми бисмо морали да га казнимо, али не знамо како. Још од Ханибала Рим није видео толико слонова.

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

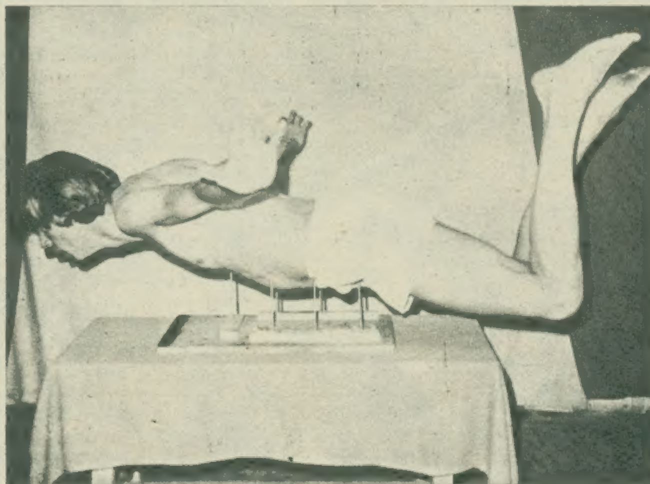
ЖИВ БОДЕН НЕПРОБОДЕН

— У почетку ми је све то причињавало бол — каже Бошко Бркљач који је у стању да лежи на ексерима баш као прави источњачки факир.

Људи који могу после вишегодишњег прилагођавања појединих органа или делова тела на одређене „ненормалне“ услове да издрже закопани у земљи без ваздуха и по неколико дана, па се боду оштрим предметима а да при том не потече ни кап крви или да леже на ексерима не осећајући никакав бол — називају се факирима. А све то постижу дуготрајним вежбама, концентрацијом и јаком вољом.

Такав је и Бошко Бркљач, двадесет двогодишњи младић из Београда, који може да издржи убоде ексера а да не трепне или направи болну гримасу на лицу. На многобројним приредбама или концертима познатих певача, у паузама, он приказује своју вештину — лежи на ексерима баш као прави источњачки факир.

— Пре четири године почео сам да увежбавам лежање на ексерима — каже Боле. — Признајем, у почетку ми је то причињавало бол иако је тада испод мене било 22 ексера. Али, временом сам научио да се концентришем, замишљао сам да лежим на меком душеку. Ту вештину толико сам усавршио да сам сада у стању да лежим на само седам ексера, дугачким око

22 сантиметра, дебелим шест милиметара и веома зашиљеним. Пре него што почнем са извођењем тачке прво их дезинфикујем алкохолом а затим замолим публику за апсолутну тишину, јер изненадни узвик или кикот могу бити за мене кобно да се заврши.

Бошко је у стању да у том необичном положају издржи и читав сат. За све то време он „сећа своје тело“ и труди се да тежину равномерно распореди, тако да на сваки шиљак дође по десет килограма.

А чим осети да неки ексер почиње да га боде то је већ знак да вишак тежине мора балансирањем да пребаци и на остале.

Само једном му се десила незгода. Пре неколико година, за време једне такве тачке, публика је била веома бучна тако да Боле није успео да се усредсреди. У једном тренутку осетио је оштар бол шиљак је пробио кожу на његовим грудима и направио му велику рану.

Ову своју вештину он приказује и по болницама, углавном болесним малишанима жељним забаве, а велики део новца поклања у добротворне сврхе.

— Од једног „лежања“ пред публиком добијем и по 50.000 старих динара. Али, тај новац није баш „сладак“ јер да бих без повреде завршио тачку, свакодневно код куће вежбам и по неколико часова.

Ипак, остаје питање: да ли бол заиста може да се избегне дуготрајним увежбавањем. Јер, руку на срце, и после свега ексер остаје — ексер!

Б. Јеремић

ДУХОВИТОСТ У VIII ВЕКУ

Франачки владар Карло Велики био је неписмен, али је на свом двору окупљао учене људе, песнике и уметнике, јер је веома много полагао на образовање. Једном приликом, на банкету који је Карло приређивао, опат Алкуин из Јорка, седео је преко пута краља, за трпезом. Желећи да се нашали на опатов рачун, Карло га упита:

— Алкуине, шта дели опата од будале?

Досетљиви опат брзо му одговори:

— Трпеза, господару!

И не би кажњен, јер Карло је имао смисла за хумор и није се naљутио на ову духовиту дрскост.

ГРАД СЛОБОДЕ

На ушћу Пливе у Врбас, у уској котлини омеђеној шумовитим планинама, лежи Јајце. Настањен још у праисторији, овај град на наслагама седре — порозног кречњака — сачувао је и трагове насеља из римског периода. И поред тако дуге историје Јајце је постало утврђени град тек пред крај 14. века када је њиме владао босански великаш Хрвоје Вукчић. После смрти Хрвојевих наследника, Јајце, које је у међувремену постало центар Пливске жупе, прешло је у посед босанских краљева. У њему је Стјепан Томаш сазидао двор и учинио га својим сталним боравиштем. Када је 1463. године у близини Јајца погубљен последњи босански краљ, Томашев наследник Стјепан Томашевић, град је прешао у посед мађарског владара Матије Корвина. Од тада па све до 1527. године кад ће пасти под турску власт, Јајце је било не само центар Јајачке бановине већ и најистуренија тачка у појасу утврђења подигнутих за одбрану Славоније од најезде Турака и најважнија тврђава после Београда. Све до 17. века Јајце више неће имати свој ранији војно-стратешки значај а онда постаје седиште турског диздара и то ће остати све до 1878. године када пада под аустроугарску власт. За време народноослободилачког рата у Јајцу је 1943. године одржано Друго заседање АВНОЈ-а на којем су ударени темељи новој Југославији.

МАЈДАН — СОКАК — Стари део Јајца испресецан је уским, кривудавим, каменом поплочаним сокацима у којима су се један уз другог шћућурили дућани. Са робом изложеном на ћепенцима Мејдан-сокак и данас дочарава дух давно прохујалих и већ заборављених времена.

МЕДВЕД-КУЛА — О томе ко је и када подигао Медвед-кулу не постоје тачни подаци: једни њену градњу приписују Хрвоју Вукчићу, а други краљу Томашу. Међутим, сигурно је да је подигнута у време кад је већ тешко ватрено оружје ушло у употребу што и објашњава дебљину њених зидова од готово 6 метара. Масовна и незграпна, округлог облика, Медвед-кула представља типичан пример средњовековне одбрамбене архитектуре у Босни. За зидање куле, чији обим износи 50 метара, употребљен је малтер начињен од креча и седрене прашине.

У ОБЛИКУ ЈАЈЕТА — Главна капија Тврђаве, подигнута крајем 14. века на брегу у облику јајета, водила је у кулу Хрвоја Вукчића. Изнад њеног улаза исклесан је у готском стилу грб породице Вукчић. Грб у себи садржи штит изнад којег се налазе кацига и круна с перјаницом.

СЕДИШТЕ КАДИЛУКА — После пада Босне под турску власт Јајце је потпуно изгубило свој ранији војни значај и, укључено у босански санџак, постаје седиште кадилука. То је време када се у Јајцу подижу стамбене и јавне зграде. Многе од њих одолеле су зубу времена и остале готово у целости сачуване до данас. Једна од тих грађевина је и чувена мусафирхана.

СПОЈ РАЗНИХ СТИЛОВА — Као што се то догађало са свим утврђењима која су падала у руке непријатељу и јајачка тврђава је више пута грађена и презиђивана. Градили су је босански великаши и краљеви, Мађари, Турци и Аустријанци. Због тога јајачка тврђава и носи одлике неколико стилова: романике, готике и оријенталне архитектуре карактеристичне за период кад су Турци владали градом. Један од таквих примера је и типично турска кућа са доксатом која се налази уз источну страну Пивске куле.

ВОДЕНИЦЕ НА ПЛИВИ — Изузетно живописне воденице малих размера, заузеле су место старих и великих у којима је испод самих градских зидина у 17. и 18. веку млевено жито на Пливи.

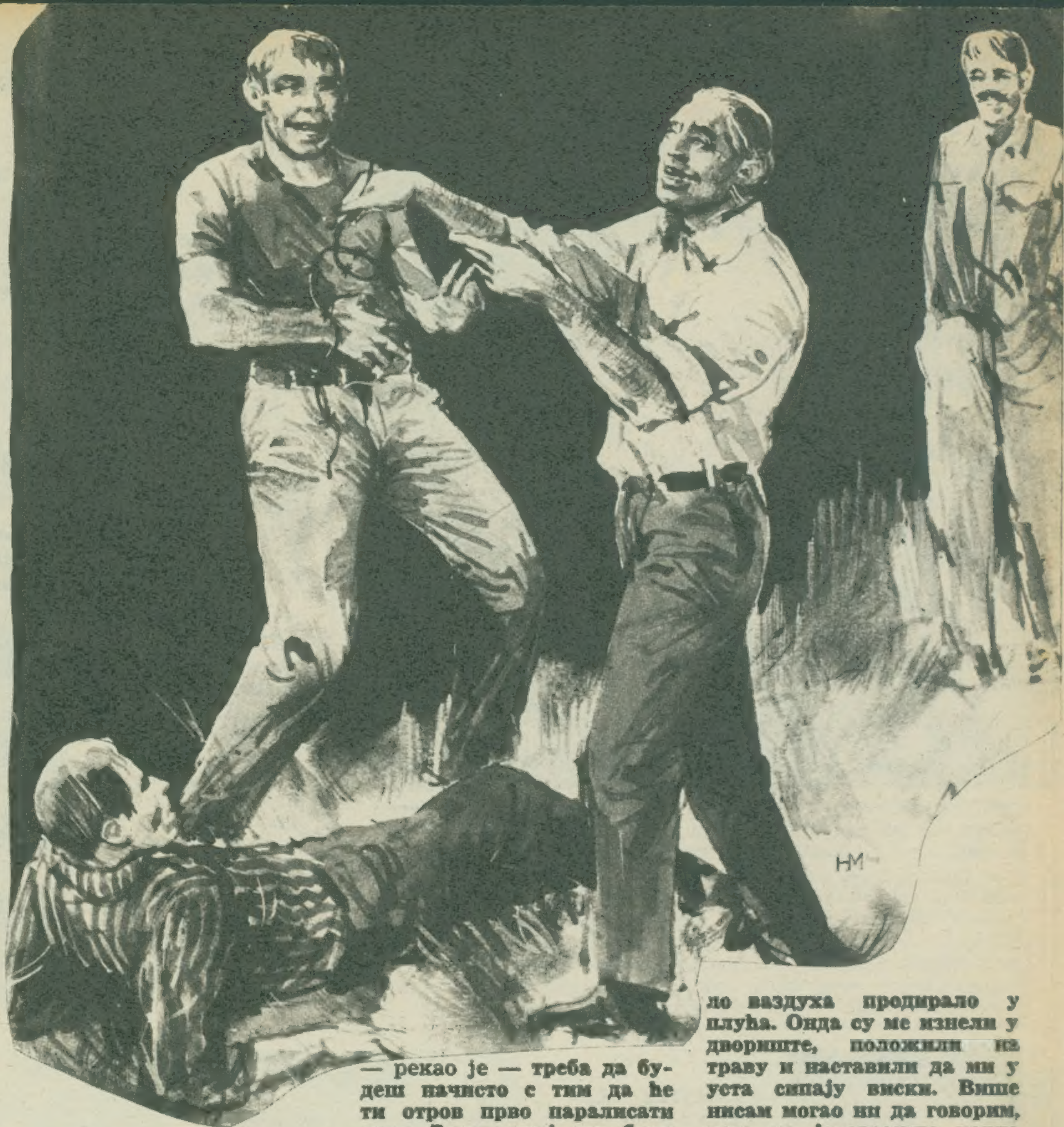
Снимци: М. Вујовић

Текст: О. Вукадиновић

УЈЕЛА МЕ ЗМИЈА!

Џорџ Клар се и данас насмеје над се сети тог необичног догађаја.

СВЕ ТЕЖЕ САМ ДИСАО, У ГЛАВИ МИ ЈЕ БУБЊАЛО! ОСЕЋАО САМ ДА ЋУ УСКОРО ИЗГУБИТИ СВЕСТ ЈЕР МЕ ЈЕ УЈЕЛА ОТРОВНИЦА. А МОЈИ ДРУГОВИ НИСУ ЗНАЛИ КАКО ДА МИ ПОМОГНУ.

Било је око 11 сати увече када сам изашао из куће фармера Џемса Хартера и пошао према шаторима у којим смо становали. Док сам се провлачио кроз ограду од шибља до мене је допирала раздрагана песма мојих другова које је, после напорног рада на прузи, фармер Џемс позвао на вечеру.

Нас двадесеторица смо ту, у близини малог места Есперанс, у западној Аустралији, већ неколико месеци постављали шине на већ изграђеном насипу. Један део пруге прелазио је преко имања Џемса Хартера код кога смо били те ноћи коју никад нећу заборавити.

До тада нисам никада пио, па ми се зато, већ после две чашице вискија завртело у глави. Кришом сам изашао из куће пазећи да ме другови не примете и пошао у свој шатор. Нисам желео да им се јавим јер сам знао да би ме онако весели и расположени приморали да останем.

Почео сам да се провлачим кроз ограду од бодљикавог шибља. И већ када сам готово прошао, осетио сам нешто хладно како ми се обмотало око леве ноге. А затим се чврсто стегло око чланка. Повукао сам ногу али ми је у истом тренутку синула мисао:

— Сигурно је змија!

И заиста, био је то гадан гмизавац. **У то сам постао сигуран када сам осетио неколико уједа на цеваници.** Нагло сам тргнуо ногу, али било је већ касно.

Упалио сам шибицу и задигавши ногавицу осветлио место на кожи где сам осетио убод. Да, био сам у праву — змија ме је заиста ујела. Шта сад да радим, размишљао сам, док сам посматрао неколико капи крви изнад чланка.

Нека се јаве добровољци

А онда, уплашен од саме помисли шта ће ми се десити и потпуно заборављајући да подвежем ногу изнад места уједа, потрчао сам назад, према кући из које је допирала свирка и песма.

— Змија ме је ујела. Помозите ми! — повикао сам с врата и исцрпљен сручио се на под.

Другови су ме запањено погледали. Песма је одмах престала. Први ми је пришао управник градилишта, снажан и присебан човек, нагнуо се нада мном и погледао рану.

— Лепо си се удесио — рекао је Петер Грас забринуто вртећи главом. **— Како баш на змију да натрапаш. То се само теби може да деси.**

— А шта ако у Есперансу нема противотрова? зачуо сам пискави глас бојажљивог младића Хака Трејса.

Само ми је још то требало! Али, и сам сам знао да је град у коме се налази лекар удаљен око 20 километара и да ћу вероватно умрети на том путу препуном рупа и воде од кише која је данима падала.

Тада су другови почели да износе разне предлоге како да ми помогну. Једни су тврдили да је најбоље расећи рану „у крст" јер ће је тако крв сама испрати.

— Није то добро — рекао је Петер. **— Треба да се јави један добровољац који има здраве зубе. Ако се ускоро отров из ране не исиса, Џорџ Клар ће умрети за пола сата и то у најгорим мукама.**

Ускоро ћу умрети

Ни овај предлог није прихваћен а ја сам осећао како ми се све више врти у глави. Отров је почео да делује и срце ми је као полудело ударало у грудима.

— Учините нешто! — хистерично сам вриштао — **Нећете ваљда дозволити да умрем ту, пред вашим очима?**

Тада се управник градилишта досетио.

— Знаш шта, младићу — рекао је — **треба да будеш начисто с тим да ће ти отров прво парализати срце. Зато испиј ову боцу вискија — алкохол ће омогућити бољу циркулацију крви. А онда ћемо покушати да те пребацимо до града.**

Принео ми је устима флашу с вискијем. Попио сам неколико великих гутљаја.

— Још, још, — терао ме је Петер. **— Само нагни, видећеш, биће ти боље!**

А затим је наредио младићима да ми масирају срце и главу. За то време двојица су отишли на место које сам им описао да би тамо пронашли змију и убили је. Хтели су и њу да понесу код лекара да би он знао који противотров да ми да.

Осећао сам како ми у глави све бубња, једва сам дисао. Однели су ме до прозора а ја сам као риба на сувом отварао и затварао уста док ми је сасвим мало ваздуха продирало у плућа. Онда су ме изнели у двориште, положили на траву и наставили да ми у уста сипају виски. Више нисам могао ни да говорим, нога ме је страшно пекла а у глави ми се вртело. Ваљда они најбоље знају шта раде, тешио сам сам себе.

Са жицом у руци

Уто су се вратила она двојица која су отишла да убију змију. Стали су изнад мене и почели да се грохотом смеју држећи се за стомаке. Од кикотања читав минут нису могли реч да проговоре. А мени је било све горе.

— Шта кажеш, ујела те змија? Па људи, обична бодљикава жица обмотала му се око ноге и усекла у кожу. Ево, видите његову змију!

Свима су показали парче бодљикаве жице које су на означеном месту пронашли. Видевши то и остали су почели да се смеју.

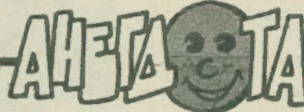
А мени, одједном, престаде оно гушење. **Хтео сам да им се захвалим што су ме „излечили", али од пијанства нисам могао ни реч да проговорим.**

★★★

И данас, четрдесет и девет година после овог догађаја Џорџ Клар, пензионисани железнички службеник, не може а да се не насмеје када се сети овог догађаја.

— То је само доказ колико аутосугестија може да буде јака — каже он. **— Онда сам се заиста гушио, могао сам чак и да умрем само зато што сам поверовао да ме је змија ујела.**

Б. Ј.

СТАРИ И НОВИ МОСТОВИ

За време Другог заседања АВНОЈ-а у Јајцу једном је Марко Вујачић запитао друга Тита:

— Зашто је оволико нас старих изабрано у радно председништво?

Друг Тито се насмеја па запита:

— Е, друже Марко, а како прелазимо преко ријека?

— Мостовима!

— А све док не изградимо нове, гвоздене и бетониране — прелазимо преко старих.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

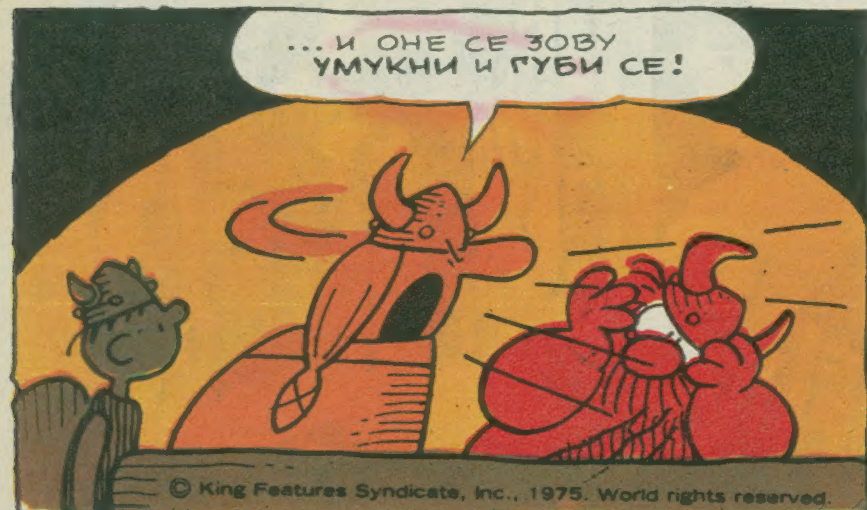

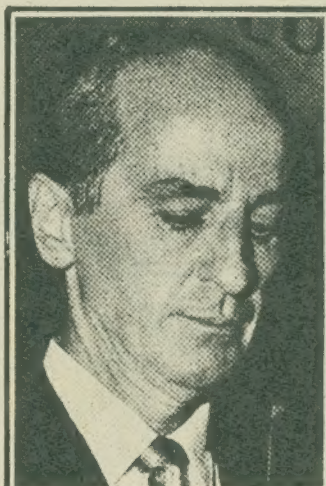

СЛЕВА НАДЕСНО: СТАНЛИ ГУШОРА, ЏОЗЕФ МАКГИНИС, ХЕНРИ БЕЈКЕР, СПЕКС О'КИФ, АДОЛФ МАФИ, ЏЕМС ФАЕРТИ, МАЈКЛ ГИГАН, ТОМАС РИЧАРДСОН, ЏОЗЕФ БАНФИЛД, ФИНСЕНТ КОСТА И АНТОНИО ПИНО.

СЕДМОРИЦА МАСКИРАНИХ

У року од двадесет минута гангстери Антонија Пина изнели су из трезора фирме Бринкс, који је важио као неосвојив, милион и двеста хиљада долара у готовом новцу и преко милион и по долара у чековима.

СПЕКС О'КИФ 1960. ГОДИНЕ КАДА ЈЕ ПУШТЕН НА СЛОБОДУ.

Томас Лојд, благајник бостонске филијале „Брикс инкорпорејтид", фирме за пренос и чување новца, био је предвече 17. јануара 1950. године на свом радном месту: са још четворицом колега седео је у закључаном трезору и пребројавао последњу испоруку новца спремљену за превоз у банке и фабрике следећег дана.

Радили су свој посао савршено спокојно јер је фирма Бринкс, највећа те врсте у Сједињеним Америчким Државама, важила за неосвојиву. Компанија је руковала огромним своtама, око хиљаду милиона долара пролазило је свакодневно кроз њене трезоре и сви службеници били су проверени људи.

ЛИЦЕМ ПРЕМА ПОДУ

Око 19 часова пажњу Томаса Лојда привукли су необични шумови и када је подигао главу, угледао је испред закључане решетке трезора седморицу маскираних људи са пиштољима упереним у његовом правцу!

— Откључај та врата. Ово је пљачка! — рекао је један од маскираних.

На полици иза Лојда налазило се пола туцета сачмара, али он није посегао за оружјем.

— Да сам само пружио руку, све би нас поубијали! — изјавио је касније. Уместо тога устао је и откључао врата.

Гангстери су мирно ушли у трезор, наредили благајницима да легну с лицем ка поду, везали им ноге и руке конопцима, а преко уста нимало нежно залепили широке лепљиве траке.

За следећих двадесетак минута темељно су испразнили трезор потрпавши све што се у њему затекло у платнене вреће. Када су завршили посао, нестали су исто онако тихо и неопажено као што су и дошли. Однели су преко милион и двеста хиљада долара у готовом новцу и преко милион и по долара у чековима и вредносним папирима!

Пола часа пошто су бандити ишчезли, Томас Лојд је успео да се ослободи веза и притисне дугме алармног уређаја који је био повезан са бостонском полицијом. У 20 часова трезор је врвео од полицајаца, а у 21,30 случај је телексом јављен Едгару Хуверу, свемоћном директору Федералног истражног бироа у Вашингтону.

Те ноћи и сутрадан полиција је узела отиске прстију свих службеника пошто се сматрало да су гангстери морали имати саучеснике у предузећу Бринкс. Међутим, ниједан познат отисак није идентификован, а сами пљачкаши носили су, наравно, рукавице.

НОЋНИ ЧУВАР

Ова „титанска пљачка", како ју је штампа назвала, била је резултат двогодишњег припремања и у њој је учествовало укупно једанаест људи — седморица који су покупили новац и четворица који су штитили одступницу. „Мозак" је био четрдесет осмогодишњи Антонио Пино, син досељеника са Сицилије, који је још од малих ногу загазио у криминал.

За сараднике изабрао је своје другове из младости у које је имао поверења. Двојица „најближих саветника" били су превејани лопови великог калибра: Станли Алберт Гушора, познат под надимком Гас и Џозеф Џемс О'Киф звани Спекс. Пино им је поверио да је овог пута смислио нешто заиста велико, али када им је показао Бринкс-филијалу у Принс стриту. Гас и Спекс били су запрепашћени.

Међутим, ако су у почетку и сумњали у могућност остварења овако смеле замисли, убрзо су се уверили да је у зграду у Бостону невероватно лако ући. Једне ноћи, после вишедневног посматрања, Гас и Спекс направили су „штихпробу". Пијуком су отворили врата Бринксове гараже, а комадом целулоида браву врата која су гаражу повезивала са главном зградом.

У Бринксовој филијали није било ни живе душе и никакав аламр није зазвонио када су се два незвана посетиоца ушетала у зграду. Мирно су празним ходницима стигли до самог трезора и тек на његовим решеткастим вратима угледали алармни уређај. На повеликој табли до самих врата била је читко исписана сума новца која се тренутно налазила у сефовима трезора. Те ноћи стајала је цифра од 600.000 долара.

Од тада Гас и Спекс почесто су свраћали код Бринкса, колико да баце поглед на таблу. Али, сазнали су много више, на пример, да благајници излазе сваког дана око 19,30 и да им је последњи задатак да, пре но што оду кући, укључе алармни уређај. Овај уређај чувао је благо ноћу и у том послу нико му није помагао.

Према томе, гангстери су морали да испразне трезор пре него што уређај буде укључен и да се увуку у зграду што неприметније. Опробани систем помоћу пијука и целулоида није долазио у обзир јер је такав улазак седморице људи могао да привуче пажњу пролазника. Зато је пронађено боље решење.

Једне ноћи Гас и Спекс ушли су у зграду на уобичајен начин и једноставно поскидали цилиндре са свих брава, од главних врата до трезора. Однели су их једном дискретном бравару који је по њима направио дупликате кључева и опет неприметно вратили. Гангстери су сада имали читав свежањ кључева коме су недостајали само трезорски.

НЕЗГОДАН НОВАЦ

Одлучено је да пљачка буде изведена 17. јануара и људи су подељени у три групе: седморица ће покупити новац, двојица — један од њих био је главни шеф Пино — чекаће их у украденом „фордовом" камионету, а један човек осматраће са крова оближње зграде шта се одиграва напољу.

Једанаести члан банде био је задужен за „организацију" као што је набављање маски и конопаца, капа и јакни сличних униформама Бринксових службеника, крађа камионета, уклањање трагова и томе

слично. Он је имао да се придружи банди после извршене пљачке.

Све је текло да не може бити боље, чак је и време било на страни гангстера, прохладно са непријатном зимском кишом. Малобројни пролазници у Принс стриту хитали су кућама и бандити су сигурни у себе откључали врата зграде и искрсли пред запањеним благајницима.

Без журбе су и напустили зграду и не нарочито брзо се одвезли у бостонско предграђе Роксбери у кућу родитеља Адолфа Мафија, једног од учесника у пљачки који нису имали појма о чему се ради. Гангстери су се повукли у собицу на спрату да преброје и поделе плен.

Испоставило се да ће сваком члану допасти сума од по 100.000 долара јер је у плену било много „незгодног" новца који је морао, на неописиву жалост бандита, да буде што хитније спаљен. Око 98.000 долара било је, наиме, у потпуно новим новчаницама са текућим серијским бројевима, а око 500.000 у чековима Удружења ратних ветерана и Федералне банке за резерве. Чекови Федералне банке били су највише „врући" јер су Федералном истражном бироу давали законско право да случај узме у своје руке.

Суму од 380.000 долара у металу гангстери су ставили у велику плетену корпу с тим да тај новац поделе касније.

НАЈТРАЖЕНИЈИ У АМЕРИЦИ

Вест о фантастичној пљачки одјекнула је од Америке до Јапана, а њени учесници постали су преконоћ „најтраженији људи у Сједињеним Државама. Компанија Бринкс понудила је 100.000 долара сваком ко помогне да се чланови банде открију и ухвате.

Људи Федералног истражног бироа нису губили време и у року од 48 сати, међу стотинама сумњивих из федералне картотеке, на саслушању у полицији нашло се и 11 чланова Пинове банде. Док су једни били у полицији, по два члана банде увек су чувала новац. Али већ тада плен је полако почео да „испарава".

Када су се гангстери опет састали, испоставило се да је из корпе са металним новцем нестало 35.000 долара! О'Киф, односно Спекс, најгоре је прошао, његов део плена био је „смањен" са 7.000 долара. Он је остатак од 93.000 поверио Адолфу Мафију, јер је ускоро морао у Пенсилванију на издржавање казне због неког ранијег дела.

Гангстери су одлучили да је најбоље да се за извесно време не виђају. Тако су прошле две године...

Када је пуштен из затвора у Пенсилванији, Спекс је установио да је Мафи потрошио сав новац који му је дао на чување. Помисливши да је Пино узео новац, киднаповао је његовог блиског рођака и члана банде Винсента Косту и затражио откуп од 25.000 долара. Пино му је дао „предујам" од 2.500,а Спекс је погрешио и пустио Косту.

СПЕКС ЈЕ ПРОГОВОРИО

Тада је банда одлучила да ликвидира „незгодног" Спекса и за следећа два месеца на њега су извршена два атентата. Вероватно би платио главом да није поново морао у затвор, опет по једној ранијој оптужби. Федерални истражни биро, који је пратио развој догађаја и знао за његове „проблеме" с бандом, послао је своје агенте у затвор да наговоре Спекса да призна. Немајући куд, а желећи да се освети и остане жив, разбојник је назад проговорио.

Јануара 1956. ухапшено је шест чланова банде међу којима и Пино. Гас и Спекс већ су се налазили у затвору, један од учесника пљачке умро је пре тога од болести, а двојица су приведена који месец касније. Спекс О'Киф је, као једини и драгоцени сведок, стављен под јаку стражу да га за време судског поступка не би смакли јатаци ухапшених бандита.

Суђење је почело септембра 1956. и трајало 45 дана. Гас је током истраженог поступка изненада умро од тумора на мозгу и коначно пресуду саслушало је само девет некадашњих ортака рачунајући и Спекса за кога је обласни тужилац Бирн тражио слободу наводећи да без његове сарадње до процеса не би ни дошло. **Спекс је заиста и ослобођен, али тек новембра 1960. Сви остали осуђени су на робију у трајању „нормалног људског живота".**

На суђењу није откривено шта се стварно догодило са опљачканим новцем. Сасвим мале суме појавиле су се током следећих година у оптицају и одмах су заплењене. Али лавовски део, подељен између неколико главних чланова банде, никада се није вратио у руке правих власника.

Б. Д.

КАКО ЈЕ НЕБО МЕЊАЛО ИСТОРИЈУ

СУНЦЕ АУСТЕРЛИЦА

Када се 1066. године појавила велика сјајна комета, уплашени Харолд II је престао с отпором и Нормани су лако освојили британско острво.

Другог децембра 1805. године, у току битке код Аустерлица, на небу се кроз зимску маглу појавило крвавоцрвено сунце. Наполеон се поносно усправио на леђима свог коња и узвикнуо:

— Ево сунца Аустерлица!

Речи којим је пропратио тајанствену и „страшну" небеску појаву брзо су се рашчуле међу француским официрима, улиле им нову снагу и храброст, и — Наполеон је славио победу.

ДО ПОСЛЕДЊЕГ ЧОВЕКА

Многе природне појаве, које данас не представљају ништа непознато ни тајанствено, вековима су сматране „знацима божје воље", чудним предсказањима и мистичним непобедивим силама па су често имале утицаја на човечанство и његову историју. Државници и војсковође умели су вешто да искористе „небеске знаке" за своју политику или ратнички поход.

Грчка војска под заповедништвом Никиаса требало је 413. године пре наше ере да се, после неуспеха на Сицилији, укрца на лађе, али баш тада, 27. августа, замрачило се Сунце: његов тамни диск опколио је велики број ватрених змија. Свештеници су у овоме видели опомену богова и саветовали да се одуговлачи са одласком — зато је непријатељ имао времена да атинску војску побије до последњег човека!

Данас се зна да су „ватрене змије" у ствари биле протуберанце које су приликом помрачења Сунца видљиве неко време.

И тумачење невремена утицало је каткад на ток историје. Кад су Гали пошли у Делфе да опљачкају чувено пророчиште, изненада се спустила страшна олуја са градом, а одмах затим и права снежна мећава. Ову наглу промену времена Гали су протумачили као опомену богова и, уплашени, 280. године пре наше ере оставили светилиште нетакнуто.

Из сличних разлога Готи су 420. године прекинули поход на Сицилију, а Монголи су 1241. напустили опсаду Бреславе јер је изненада наишла страховита олуја.

НЕМАН У ЧУДНОМ СВЕТЛУ

У старо време владало је веровање да комете доносе срећу или несрећу.

Римски цар Аугустус је био убеђен да му је наклоњена комета која се појавила 12. године пре наше ере и зато је доносио одлуке зависно од светла овог небеског тела. У питању је била Халејева комета, која се појављује у размацима од 76 година.

Фанатични борбени полет побудила је иста комета 541. године кад су се Хуни и хришћани борили на Каталонским пољима. Према легенди, рат на страст у овом боју била толика да су се чак и душе мртвих бориле у ваздуху изнад попришта.

Те године, 3. јула, Халејева комета је била нај ближе Земљи. Два дана пре тога завршена је велика битка и чим се појавила комета — то се приписало њој. Преламање светлости и стална промена репа комете сматрани су за сенке војске које се боре. И после неколико векова људска машта видела је у комети неман, змајеве који ригају ватру и друга страшна бића из легенди.

Године 1066. појавила се Халејева комета непосредно пред искрцавање Нормана у Енглеској. Народ је био уплахирен а краљ Харолд II „предосећао" је несрећу јер му је гласник јавио да се појавила комета. Његови ратници и он сам давали су слаб отпор, били побеђени, а Нормани су лако освојили острво. Тако је сва комета изменила ток историје Енглеске.

И. Л.

ЈЕТИ

1 **МИТ ИЛИ ИСТИНА** — Већ пуна два века приче о Јетију, снежном човеку с Хималаја, привлаче пажњу светске јавности. Да ли је ово биће плод маште људи жељних да доспеју на странице штампе или „живи“ фосил још непознат науци? Присталице теорије да Јети постоји наводе у прилог својој тврдњи и легенде старих народа, између осталог тибетанске и нордијске, у којима се говори о „страшним дивовима“ из снежних планина. Уколико Јети не постоји, кажу они, како онда објаснити подударност веровања у снежне људе међу становницима два тако удаљена краја света? Пре 35 година један непалски лист донео је вест о малом одреду војника који је на самој непалско-тибетанској граници напало човеколико биће невероватне снаге. Да ли је могуће да је цео одред од 32 човека измислио сусрет с Јетијем или је можда, био жртва масовне халуцинације?

2 **ИГРА ЏИНОВА** — Између два рата праву сензацију изазвала је прича индијског ходочасника који је тврдио да је на заснеженој падини на обронцима Хималаја видео групу од десет „створења“, много већих и крупнијих од обичног човека, како изводе неку необичну игру уз звуке там-тама. Ова вест изазвала је нове расправе, нешто друкчије од осталих. Наиме, сад се више није постављало само питање да ли Јети постоји, него да ли је припадник људске врсте или је човеколики мајмун. Мишљења су и ту веома подељена. Доктор Хауард Емери, који је као члан једне од многих научних експедиција боравио септембра 1972. године у области Конгмаа Ла на Хималајима, сматра да Јети постоји и да вероватно припада веома далеком човековом претку, gigantopitekusu. Своју тврдњу доктор Емери заснива на траговима које је у току ноћи усред његовог логора оставило неко двоножно биће и на основу чињенице што су управо у тим пределима Хималаја пронађени остаци gigantopitekusa.

КРИЈЕ ТАЈНУ

3 КО ЈЕ У ПРАВУ? — Прве снимке необичних трагова у снегу, готово истоветних с људским, начинио је још 1951. године истраживач Ерик Шиптон и, наравно, приписао их Јетију. Међутим, неки научници сматрају да припадају — планинским медведима! Ко је у праву, Шиптон — с чијим се мишљењем слажу и вођа британске експедиције на Монт Еверест, сер Џон Хант и први човек који је освојио овај врх, Новозеланђанин Едмунд Хилари — или неки скептично расположени научници, показаће време.

4 ПЛАШЉИВ И ОПРЕЗАН — До сада ниједна експедиција није успела да ухвати Јетија или бар да направи његов снимак. Разлог је једноставан: за најнеопходнију опрему једног научника (а експедиције су обично многољудне) потребно је бар 30 носача. То значи да пратњу научника чини и по неколико стотина људи а тај број је довољан да Јетија, уколико он заиста постоји, упозори на опасност и натера да се сакрије. Осим тога, сматра се да се Јети креће углавном ноћу.

5 НЕ НА СНЕГУ ВЕЋ У ШУМИ — На основу више него оскудних података који су до сада прикупљени о снежном човеку, сматра се да је висок између 2,10 и 2,40 метра, да хода усправно и да му предњи удови допиру до испод колена. Глава с избаченим јагодицама и веома јаким чељустима, издуженог је облика а тело покривено кратком ријом длаком. Упркос досадашњим веровањима да Јети живи у снежним пределима, доктор Емери сматра да овај биљо-месождер живи у шумовитим долинама у подножју Хималаја. То што је до сада виђан само на снегу, он објашњава „путовањима" мистериозног бића из долине у долину, вероватно у потрази за храном.

ЧУДАК НА ЕВЕРЕСТУ

[illegible] СЕДЕО ЈЕ ТАКО МИРНО КАО ДА НЕКОГА ЧЕКА. БИО ЈЕ МРТАВ...

Сахиб је луд! Сахиб је луд! — жустро су међу собом расправљали шерпаски водичи док су пратили енглеског планинара Лоренса Вилсона до прилаза сабласном Маунт Евересту. Планина, чији се врх губио у облацима, заиста је деловала језиво.

Било је, међутим, нечег сабласног и у изгледу и понашању тридесет седмогодишњег Енглеза.

Вилсон је веровао да ће сам, снабдевен лаганом опремом, успети да дође до врха и тако постићи оно, што много боље опремљеним групама професионалних планинара није увек полазило за руком.

Веровао је у јогу

Лоренс Вилсон, иначе херој из првог светског рата, располагао је невероватном телесном грађом и снагом која је изгледала неисцрпна. Био је чудак: догађало се да се по неколико месеци годишње храни искључиво чорбом.

Његова физичка спрема била је тесно повезана са духовном снагом. Неколико година се активно бавио јогом, вештином контроле и усклађивања духа и тела. Веровао је да умереност у свему води до потпуног упознавања људске душе. На савете искусних планинара, који су му саветовали да се окане овог самоубилачког подухвата, одговарао је само смиреним осмехом.

Седамнаестог маја 1934. године свечано се руковао са запањеним шерпаским водичима и преко огромног ледника кренуо према северном прилазу планине.

Шерпасима је поручио да ће се вратити најкасније за две недеље.

Собом је понео само три векне хлеба, две конзерве чорбе, мали шатор, висиномер, камеру и британску заставу коју је желео да пободе на врху.

Гледајући га како се спретно креће по леднику, шерпаси су постали мање сумњичави и спремили да га чекају у предвиђеном року.

Узалудни покушаји

Вилсон се, међутим, никада није вратио. Његово смрзнуто тело открила је експедиција Ерика Шиптона 1935. године. Поред Вилсона нађен је дневник у који је несрећни планинар уносио сваки детаљ свог подухвата.

Првих неколико дана Вилсон је напредовао веома добро, јер почетак успона није био толико тежак да би захтевао посебну опрему. Полако је савлађивао стену по стену, бацајући, с времена на време, поглед ка једином циљу — врху Маунт Евереста.

После извесног времена наишао је на тако рећи вертикалан залеђен гребен. Преко њега неискусни и слабо опремљени Вилсон није могао да пређе: надљудским напорима покушавао је све до вечери, а онда је разапео мали шатор и, једући полако хладну чорбу, планирао следећи покушај.

Исто се догодило сутрадан, па следећег дана, све док није потпуно изнемогао. Воља га ипак није напуштала. У дневник је записао:

— Покушаћу поново у зору!

Зора, међутим, није донела ништа ново. Вилсон би успео да се успе неколико стопа, а затим би склизнуо тамо одакле је пошао.

— Диван дан за још један покушај! — стајало је следећег дана у дневнику. Ноћ после овог новог узалудног покушаја била је кобна за неуништивог Вилсона. Ветар је дувао брзином од преко сто километара на час тако да се шатор одвојио од тла и одлетео уневрат заједно са храном и опремом.

Вилсон је пуким случајем успео да изађе из шатора, иначе би и он нестао у некој од огромних ледених пукотина.

Без хране

Све резерве хране су нестале, а Вилсон је био сувише слаб и исцрпљен да било шта ново покуша. Његова непресушна снага воље била је на измаку: схватио је најзад да је природа јача и да је врх Маунт Евереста недостижан за њега. Полако је сео у снег и непомично се загледао у сунцем обасјан врх највеће планине на свету која му се чинила као живо биће.

Његова последња белешка у дневнику гласила је:

— Чудно, али осећам се као да нисам сам...

Природа је узела још једну жртву.

М. Ј.

НАШИ СРЕДЊОВЕКОВНИ ГРАДОВИ: ХЕРЦЕГ-НОВИ

НЕВОЉЕ ЗБОГ ТРГОВИНЕ

Вероватно ниједан град у нашој земљи није имао толико неприлика због трговине као Херцег-Нови. Уосталом, босански краљ Твртко I га је под именом Нови и подигао 1382. године да би се учврстио у Приморју и постао независан од Дубровника у спољној трговини. Убрзо се кроз Нови развио жив промет, посебно у трговини соли, којом је Твртко I конкурисао Дубровнику. Међутим, то је изазвало спорове између оба града.

Дубровчани су били огорчени. Свакодневно су трпели губитке па су послали кнеза Гргоја Гучетића босанском краљу с молбом да затвори „сланицу". Твртко се дуго двоумио. Ипак, пристао је због уговора којим су некадашњи српски владари Дубровчанима признали монопол на трговину соли и уважио га је зато што је себе сматрао потомком и наследником српских владара.

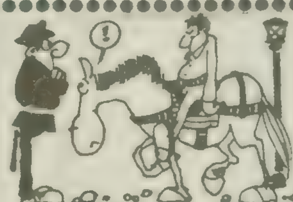
Војвода Сандаљ Хранић, коме је Нови припао после Твртковe смрти, ни је био сујетан као претходни господар града, па је наставио трговином соли. Додуше, она се одвијала кришом, али је доносила добру зараду.

За време владавине херцега Стјепана Вукчића-Косача, по коме је Нови назван Херцег-Нови, трговина соли постала је најважнија привредна грана у граду јер херцег Стјепан није марио ни за какве уговоре. Дубровчани су зато изгубили стрпљење и заратили са Херцегновљанима.

Рат је трајао три године, али Дубровчани нису успели ништа да изнуде. Стјепан Вукчић-Косача је наставио да тргује сољу а Дубровчани да негодују и на томе се завршило.

Чаша се прелила тек када је владар Херцег-Новог одлучио да подигне фабрику чохе у граду. Вест је поразила Которане; ранијих година и они су желели да подигну такву фабрику, али нису добили дозволу од Млетачке републике. Которани су оштро протестовали код Млечана, ови код херцега Стјепана, али све је било узалуд. Штавише, херцег Стјепан је Италијанима, градитељима фабричких зграда, дао велике повластице, а свим дужницима у околини који су се населили у граду опростио дугове!

ЛАЈОНС НА КОЊУ

У већини америчких држава прописи против пијаних возача аутомобила веома су строги. Алберт Лајонс из Мајамија је то очигледно знао. Због тога је одлучио да на неку забаву, знајући да ће на њој бити и пића, крене на ... коњу!

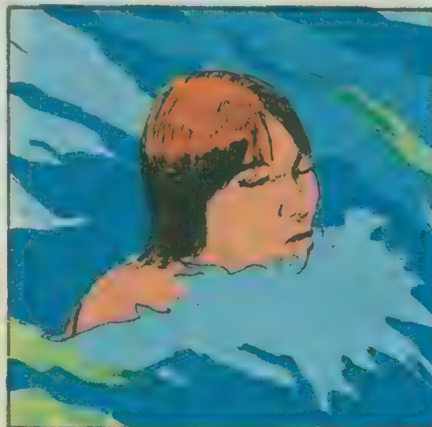
Међутим, Лајонс се и те како преварио. Патрола која је у три сата ујутру крстарила улицама Мајамија наишла је на јахача који се клатио у седлу. Лајонса су одвели у полицијску станицу где је дочекао јутро и изрицање строгe казне за „губитак контроле на јавном друму".

ЗАНИМЉИВОСТИ СА ОЛИМПИЈАДА

13

ОЛИМПИЈСКУ ВАТРУ, симбол мира, на Играма у Токију 1964. године, упалио је Јошиниосо Сакаи, такмичар који је рођен 6. августа 1945. године, на дан када је на Хирошиму бачена атомска бомба.

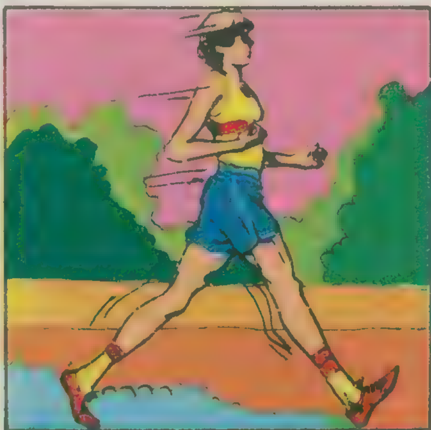

14

ЂУРЂА БЈЕДОВ је једина југословенска пливачица која је на олимпијадама освајала медаље. Она је у Мексику 1968. године освојила златну медаљу за 100 м прсно и сребрну за друго место на 200 м прсно.

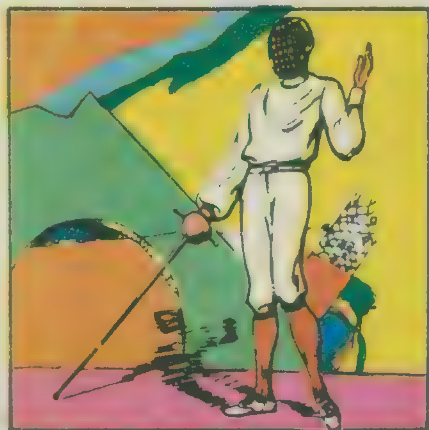
15

ИТАЛИЈАН Уго Фриђерио тражио је да му на Олимпијади у Антверпену 1920. године, за време док он буде учествовао у дисциплини ходање на 10.000 метара, свира музика по жељи. Жеља му је испуњена и он је освојио другу златну медаљу.

16

РЕКОРД у најдужем учествовању на олимпијадама за мушкарце држи др Иван Осиер из Данске. Он је као мачевалац учествовао на свим играма од 1908. до 1948. године.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Инспектор Окац поставља вам нову криминалистичку загонетку. Добро погледајте сваки детаљ на цртежима и пажљиво прочитајте сваку изговорену реч.

КОЛА У РЕЦИ

Инспектор Окац обавештен је да је у оближњу реку слетео аутомобил у коме су се налазили човек и жена. Одмах је на лице места послао дежурног наредника.

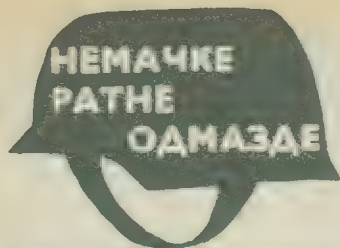

Шта мислите, драги читаоци, шта је навело инспектора Окца да посумња у човека чији је ауто слетео у реку? Ако сте погодили, честитамо! А ако нисте, погледајте решење на 35. страни.

ЕКСПЛОЗИВ У КАНТИ ЗА СМЕЋЕ

КАРЛА КАПОНИ И РОЗАРИО БЕНТИВЕЊА ДАНАС: ПРЕЖИВЕЛИ СУ РАТ.

Човек се зауставио на средини Улице Расела да обрише зној са чела. Чинило му се да кроз прорезе на склопљеним капцима околних кућа хиљаде очију прате баш његово кретање.

МЕСТО У РИМСКОЈ УЛИЦИ РАСЕЛА ГДЕ ЈЕ 23. МАРТА 1944. ГОДИНЕ ИЗВРШЕНА ДИВЕРЗИЈА.

Једног ведрог јануарског јутра, Карла Капони и Розарио Бентивења састали су се пред кућом број 42 у Улици Марка Аурелија. Обоје су имали по 21 годину. Озарених лица, држећи се за руке као сваки заљубљени пар, шмугнули су у једно двориште пошто су се претходно осврнули на све стране да се увере да их нико не посматра.

Из дворишта се улазило у малу, лоше осветљену одају у којој је неколико људи већ разговарало, нагнуто око стола над планом града. Било је јасно да нису дошли на љубавни састанак!

Карла, чије је конспиративно име било Елена, и Розарио, кога су другови звали Паоло, припадали су групи партизана комуниста која већ неколико месеци у тајности ради против окупатора.

Откако је августа 1943. године Рим проглашен за отворени град, преплавили су га немачки војници. Колоне есесоваца стално су марширале улицама, сваке вечери полицијски час спуштао се као маљ на град на Тибру. Народ је био на ивици глади, а и нерава, раздиран између фашистичке пропаганде и мржње према окупатору. Затвори су били препуни невиних жртава а Гестапо, у Улици Торквата Таса, радио је пуним паром.

Рођендански поклон

Када су домаћи фашистички вођи листом стали уз окупаторе, Комитет националног ослобођења приступио је организовању отпора. Састајало се тајно, по подрумима и скровитим местима. Мржња према непријатељу и фашизму лагано је проклијала у отпор...

Тако су, тог јануарског дана 1944. године, Розарио и Карла пажљиво слушали док им је партизан Марко Фјорентино, звани Ђовани, излагао план и редослед акције. У малој, неугледној одаји у којој се састанак одржавао, сви су задржали дах: мува би се чула да је пролетела! **Људи и жене окупљени око Марка морали су да прикупе сву своју храброст како не би задрхтали када су чули шта их чека: да униште батаљон од 150 есесоваца!**

У савршеном поретку, под шлемовима и у изгланцаним чизмама, есесовци су свакога дана дефиловали преко Шпанског трга, кроз Улицу Бабунио или Кватрофонтане — у срцу Рима! Са свим својим револверима, митраљезима и напуњеним реденицима сви су изгледали нерањиви, осим ако би били изненађени...

Као искусан стратег, Марко Фјорентино је пажљиво посматрао маневар који су сви редовно изводили. Израдио је план акције, до најситнијих појединости. Диверзију је требало извести тачно у 14 часова у узаној Улици Расела која се пење према Квириналу и избија на Улицу Кватрофонтане. На том месту есесовци су принуђени да се збију и тада представљају идеалну мету, утолико бољу што нигде са стране не ма простора да побегну!

Та диверзија била би поклон Комунистичкој партији за њен 25. рођендан, 23. марта 1944. године!

Иако је све било тако лепо замишљено и добро организовано, операција је била веома опасна. Да експлозив не затаји, да ли ће гладни, измучени људи заплашени од полиције све извести како треба, неће ли, можда, неко поклекнути и одати их, била су питања којима је Марко Фјорентино мучио себе у дугим ноћима претресајући у глави сваку појединост.

Розарио Бентивења се 23. марта пробудио у зору, стегнутог желуца. Карла, лежећи широм отворених очију, зурила је у таваницу: није ни спавала те ноћи. Један зрак сунца проби се кроз отвор на шалонима и обасја собу, обећавајући леп дан. Карла се насмеши. Помислила је на дан о којем је толико пута маштала и пре овога, када Италија буде ослобођена и када ће се она и Розарио венчати...

Нежељени сусрет

Розарио се трудио да остане миран. Њему је у овој крвавој драми била поверена главна улога, ђубретара који треба да догура своја колица „на право место". **Све је било ту: на столици се налазило ђубретарско одело са лулом и шибицама у џепу, а напољу, наслоњена на зид у дворишту, стајала су колица — украдена из градске ђубретарнице заједно са кантама, у којима се налазило 20 килограма експлозива! Довољно да се дигне у ваздух четвороспратница...**

У 13 часова термометар је показивао 27 степени Целзијуса, а сунце је пржило плочник. Розарио се знојио испод своје „униформе" и тешко је гурао колица у којима су се канте труцкале уз туп, метални звекет. Када је пролазио поред цветних вртова Квиринала, изједном му два права ђубретара наиђоше у сусрет.

— Хеј, шта радиш у нашем сектору! — повика један.

— Ништа, само превозим цемент, одговори Розарио.

Двојица „колега" подозриво су га гледала и Розарио је осећао како му се зној слива низ леђа док су секунде одмицале. Један од ђубретара се одједном срдачно и гласно насмеја:

— А, разумем... прнобер зијанчиш! Ако, ако, само настави!

Розарио одахну. Убрзо је корак и тачно у 13 часова и 45 минута стигао је на одређено место у Улици Расела. Стао је у сенку, под трем једне велике капије, бојаживо се осврћући око себе: чинило му се да кроз прозоре на склопљеним капцима околних кућа хиљаде очију прати баш његово кретање.

Розарио с олакшањем препозна силуету Пасквалеа Балсама који је стражарио на углу Бокачове улице и који је требало да му да знак чим угледа Немце. Нешто ниже, на углу Улице Тритоне, стајала је Карла са мушким мантилом преко руке: њега ће Розарио обући преко ђубретарског одела кад све буде готово.

Последња песма есесоваца

Чекање се отегло. На обљижњој цркви избило је 14 часова, али Бентивења уза луд ћули уши: ништа се не чује, а поготову не бат немачких чизама. Да би савладао страх, он неспретно чисти улицу метлом од прућа. Да ли су се Немци предомислили? Да ли су можда данас одлучили да измене свој, као сат тачан распоред? Нема још ни у 15 и 30 и Розарио Бентивења је већ убеђен да је план пропао.

Одједном се у даљини зачула песма која се надвила над целу четврт, скандирана уз бат чизама. Бентивења муњевито схвати и погледа у правцу Балсама који је управо скидао качкет: био је то уговорени знак. Када је Балсамо почео да припаљује лулу, Розарио је избројао до пет, а онда се приближио кантама да запали крајеве фитиља. Колона се управо помаљала у дну Улице Расела. Чим је фитиљ почео

да гори, Розарио се сасвим мирно упутио у сусрет есесовцима, као да само пролази улицом. Знао је да има само минут времена да стигне до Карле и обуче мантил.

Одјекнула је страховита експлозија. Војници су полетели у ваздух. Песму су заменили крици. Експлозија је била толико јака да су у околним улицама пролазници падали, а талас топлог ваздуха прострујао је кроз читаву четврт.

Карла и Розарио су бежали што су брже могли испред два полицајца. За то време преживели војници су се већ прибрали и запуцали из митраљеза на прозоре, врата, на сва места одакле су мислили да их је непријатељ напао. Одједном са свих страна стадоше да искрсавају полицијске униформе: почео је немилосрдан претрес кућа. Људи, жене, деца, избачени су напоље и сврстани дуж ограде палате Барберини. С рукама на потиљку унезверено су гледали у Немце који су их држали на нишану. Неке су одмах стрељали, а остале укрцали у камионе.

Када је Хитлеру јављено за диверзију у Улици Расела, његов одговор стигао је у Рим за мање од три четврт сата: десет Италијана за сваког убијеног Немца! Фирер је, очигледно, био бесан... Жртве је требало наћи у року од 24 часа, али то није било тешко Пјетру Карузу, шефу италијанске полиције и верном сараднику окупатора. Већ следећег дана, тачно у 13 часова и 30 минута, у двориште римског затвора почели су да пристижу камиони за транспорт стоке. У њих су трпани јучерашњи затвореници, руку везаних на леђима: сви су добро знали шта их чека. Читаво сунчано поподне 24. марта камиони су одвозили свој људски товар у Фосе Ардеатине, а када је пала ноћ и последњи рафал утихнуо, на стратишту је лежало 335 невиних жртава. Ни сутрадан, ни месец дана касније, ништа ни је било објављено у јавности. Тек на Ускрс добиле су породице стрељаних кратко, службено обавештење од полиције...

М. К.

ИЗМЕЂУ МАШТЕ И НАУКЕ

ГОРГОНЕ СА ДРУГЕ ПЛАНЕТЕ

УСРЕД ЛАВИРИНТА НА ОСТРВУ КРИТУ ЖИВЕО ЈЕ МИНОТАУР: ПОЛА ЧОВЕК А ПОЛА БИК. УБИЈАО ЈЕ СВАКОГА КО БИ КРОЗ СПЛЕТ ВИЈУГАВИХ ХОДНИКА УСПЕО ДА ДО ЊЕГА СТИГНЕ.

Многи митови причају о постанку живота на Земљи, јер су људи одвајкада покушавали да одгонетну ту највећу од свих тајни. Одговора има веома много, па се зато и митови међусобно разликују. Тако амерички Индијанци верују да је на свету прво постојао лабуд. Из њега су, затим, настали сврака, вук и чапља који су онда створили земљу, море и све што постоји, па чак и — човека!

И нека афричка племена верују да људи и животиње имају заједничко порекло. А стара вавилонска легенда говори о Мардуку, великом јунаку који је убио змију Тијамата. Тијамат је, иначе, све уништавао, а када га је Мардук преполовио, три године и три месеца из њега је шикљала крв од које су настали и небо и земља. Наравно, овде се с правом можемо запитати где су живели и Мардук и Тијамат раније, док Земље није било...

Није тешко објаснити откуда у митовима животиње. Оне су постојале упоредо са човеком и он их није могао заобићи ни у легендама које је стварао, као што су и у његовом животу оне биле свакодневно присутне.

Али, како објаснити откуда у митовима, поред правих животиња, и фантастичних бића каква се не могу видети нигде на свету?

АРИЈАДНИН КОНАЦ

Одговор се делимично налази у људској машти, а делимично у — памћењу! Не, не значи да су људи „запамтили" бића каквих је било некада, у веома давној прошлости, а данас их више нема. Они су само лоше запамтили приче које су се вековима преносиле с колена на колено. И тако су погрешно запамћени описи разних давних догађаја, помешани с маштом, створили бића која не постоје.

Велику улогу играло је и — незнање! Данас изгледа чудно, али **Грци у Хомерово време, а то је био 8. век пре нове ере, нису знали да се коњ може јахати и када су први пут угледали коњаника — можда дошљака или освајача — како језди про планинама, поверовали су да је то чудесно биће. Тако је настао кентаур, пола човек а пола коњ, који се среће у многим грчким митовима.**

Кентаур је доброћудан, као и **сфинга**, мешавина жене и лавице која је по неким легендама изрицала пророчанства. Али, има и злих „мелеза" који убијају, угњетавају народ, на мећу се као тирани. Зато и јунак који се обавезно појави да би свет ослободио чудовишта, бива утолико већи. Наравно, њему увек у томе помаже нека надљудска сила, неко божанство и тиме његов подвиг постаје легендаран.

Тако је, по старом грчком миту, у лавиринту на острву Криту, живео Минотаур: пола човек а пола бик. Он је убијао свакога ко би успео да до њега дође кроз сплет вијугавих испреплетених ходника. Али, једнога дана стигао је Тезеј. Њему је богиња Аријадна помогла женском домишљатошћу да се извуче из лавиринта: дала му је конац који је он одмотавао док је пролазио кроз бескрајне, вијугаве ходнике. Најзад је пронашао Минотаура и победио га, а с лакоћом је пронашао пут до излаза захваљујући Аријадњином концу. Тиме је Тезеј заслужио да уђе у мит, а Аријадна и много више: и данас се за идеју-водиљу или путоказ у неком тешком послу каже „Аријаднин конац"...

И разна друга чудовишта као што су змајеви и але могла би бити плод сећања на давна времена када су на свету живеле џиновске животиње и птице, диносауруси, бронтосауруси, птеродактили...

КАКО ЈЕ КОЊ ПОЛЕТЕО

У „Причама из хиљаду и једне ноћи" говори се о морепловцу Синдбаду који је на једном острву у даљини угледао огромну, блештаво белу куполу. А она није била ништа друго него — џиновско јаје птице рок! И Марко Поло пише о тој огромној птици, али он је лично није видео, само су му о њој причали становници Мадагаскара. Према њима, рок је био толико велик да је могао да уграби слона и с лакоћом одлети заједно са њим!

У библијској причи о Нојевом ковчегу јавља се још једно џиновско биће, једнорог. Он није могао стати у ковчег у којем је Ноје спасавао од потопа све друге животињске врсте, јер је био огроман. Али, пливао је све време за њима, а када би се заморио, ослањао се својим једини м рогом о ковчег... Једнорог се среће и у митовима других народа. Он би, исто као и рох, могао бити плод сећања на некадашњу живстињу, чији је потомак данашњи, „сићушни" носорог!

Међу најстрашнијим бићима из грчке митологије налазе се Горгоне. То су биле три сестре — Стено, Еуралија и Медуза — које су на главама, уместо косе, имале по сплет змија! А својим страшним погледом претварале су жива бића у камење.

У последње време, као објашњење откуда су настале Горгоне, појавила се претпоставка готово тако фантастична као и ова митска бића: некада давно, припадници неке друге, веома развијене цивилизације, дошли су на Земљу. Како? Можда космичким бродовима из најудаљенијих свемирских пространстава? Они нису баш сасвим личили на људе! На главама су имали пипке и од њих су примитивни становници Земље помислили да су змије.

Према миту, јунак Персеј одрубио је главу јединој смртној Горгони — Медузи — и из њене крви настао је — крилати коњ Пегаз! Ко зна: можда су се тајанствени дошљаци с друге планете опет укрцали у своју летелицу и отпловили натраг...

М. К.

ГРЕНЛАНД — ЗЕМЉА БЕЗ ЗАТВОРА

НАЈТЕЖА КАЗНА

У Годхавену, граду на Гренланду, већ дуже времена води се жучна полемика о потреби стварања казненог законика. Иако се прекршаји на том глечерском острву током једне године могу пребројати на прсте, ипак је 26.000 становника свог градића тражило нов закон који би био сличан оним у осталим земљама.

Јер, затвора тамо уопште нема, али не зато што су Ескими људи без мана, већ стога што су одувек имали другачије појмове о „окајању греха". Чак ни њихове сеоске или племенске судије нису сматрале да казна затвором или погубљењем може поправити или застрашити кривца или његове саучеснике

За кршење одређених друштвених норми у свакој земљи су предвиђене казне, зависно од тежине преступа, али на Гренланду се никад не може предвидети колико ће неко „платити" за своје недело.

Приликом одмеравања казне за судију је много важније ко је учинио злочин него колико је тежак преступ.

Најгора казна је када преступник постаје хранилац неке непознате породице која живи стотинак километара даље. У лакше спадају: принудно учење неког заната или смештај у поправни дом. Тако је недавно један Еским стао пред судију јер је истукао своју жену. Зато је осуђен да пет година проведе у поправном дому који се знатно разликује од европских. Сваке вечери морао је да се враћа својој кући а сваког јутра, тачно у одређено време, стизао поново у дом где је пре подне учио столарски занат, а по подне своје производе продавао на пијаци. После годину дана, пошто се добро владао, општинска управа га је изабрала да за време празника игра улогу Деда Мраза и деци дели поклоне.

Б. Ј.

БИМ И БУМ
JOE MUSIAL

ДОЂИТЕ У КУЈНУ, ДЕЦО! ИМАМ ЗА ВАС ЈЕДНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
ОДМАХ, МАМА!

ПОСЛУЖИЋУ ВАС ОБОЈИЦУ... САМО ДА СЕ ПРЕСВУ-ЧЕМ!
УРА! ТОРТА ОД ЧОКО-ЛАДЕ!

ШМРК... ШМРК... ШМРК... ТОРТА, А? МАКНИ-ТЕ СЕ!
ХЕЈ!

МММ... ШТО ЈЕ УКУСНА, МАМА! РАСТРЕСИТА И СОЧНА!
?

МОГ'О БИХ ЦЕЛУ ДА ЈЕ СМАЖЕМ! ТО НИЈЕ ТОРТА... ТО ЈЕ САН СНОВА!
! !

ЗА ОВАКВО РЕМЕК-ДЕЛО ЈА БИХ ВАМ ДАО МЕДАЉУ!

НЕМА ДИЛЕМЕ... НАЈБОЉА ТОРТА КОЈУ СТЕ ИКАД УМЕСИ-ЛИ!
ЗАР ТАКО ?!

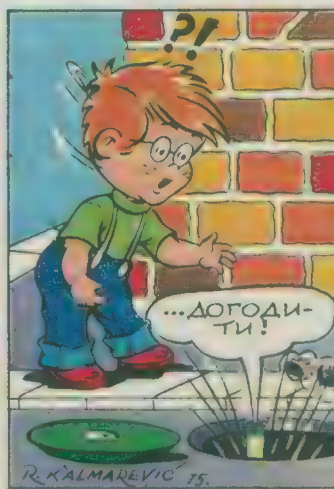

ЗА-ШТО?
ХА! НИСАМ ЈЕ ЈА МЕСИЛА! ДОБИЛА САМ ЈЕ НА ЛУ-ТРИЈИ!
MUSIAL

БОБАН

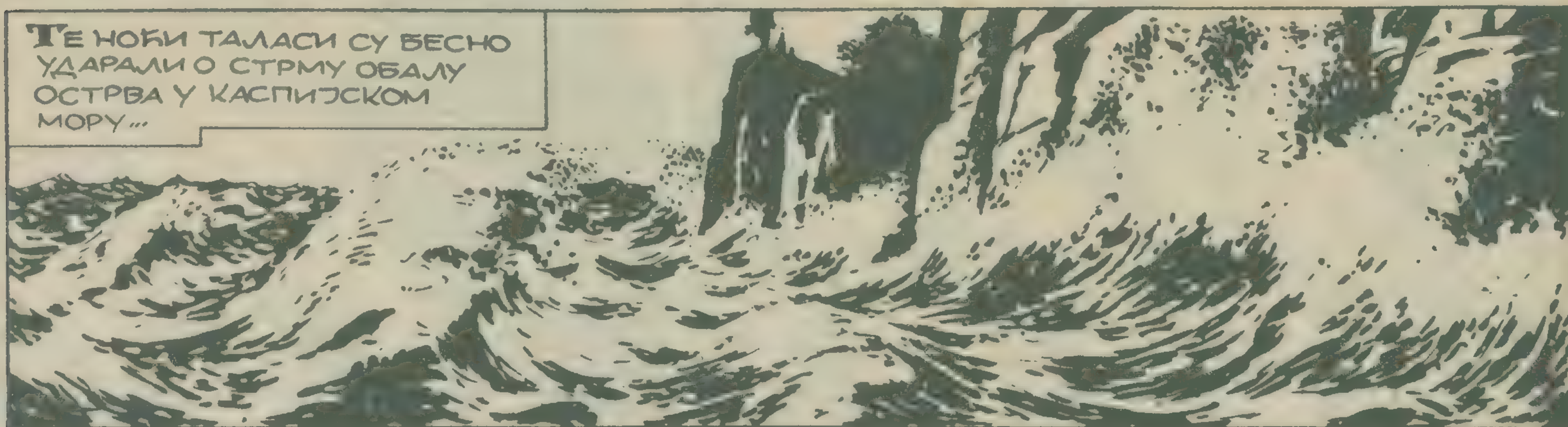

КАД ПРЕЛАЗИШ УЛИЦУ ПРВО ПОГЛЕДАШ ЛЕВО... ПА ДЕСНО...

... И ТЕК ОНДА МОЖЕШ БИТИ СИГУРАН...

... ДА ТИ СЕ НИШТА НЕЋЕ...
1276/18

?!
...ДОГОДИ-ТИ!
R. KALMAREVIC 75.

Челични ГУСАР: МОРЕ У ПЛАМЕНУ

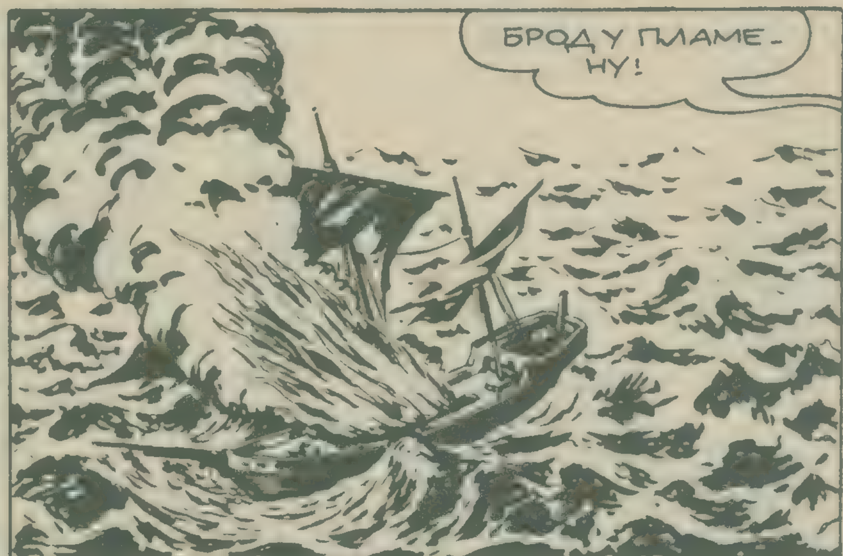

ШТА СИ ТО ВИДЕЛА, АН-КАРА?
ОПАСНОСТ СЕ НАДВИЛА НАД НАШИМ ОСТР-ВОМ!

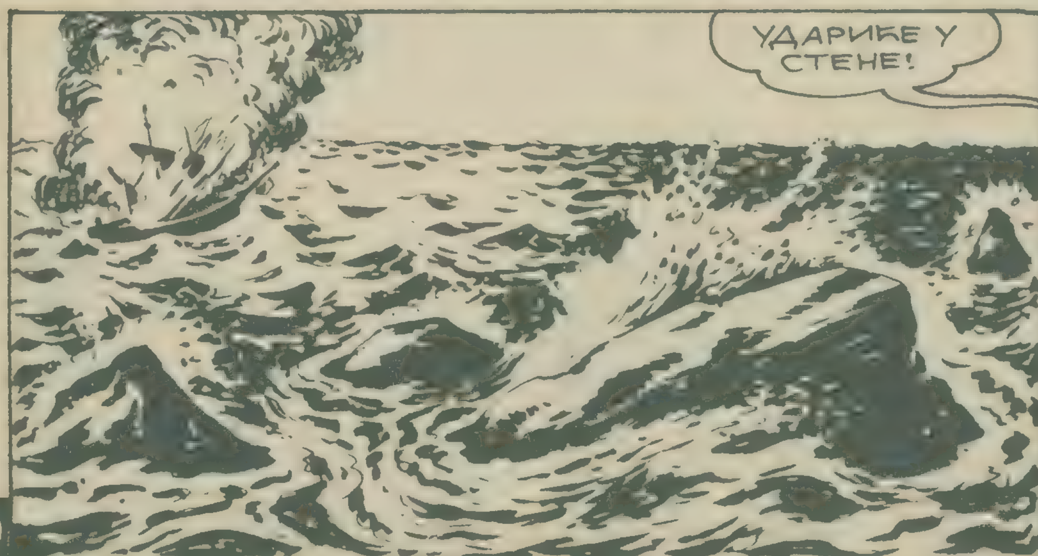

СМРТ ПРЕТИ ЧЕЛИЧНОМ ГУСАРУ!

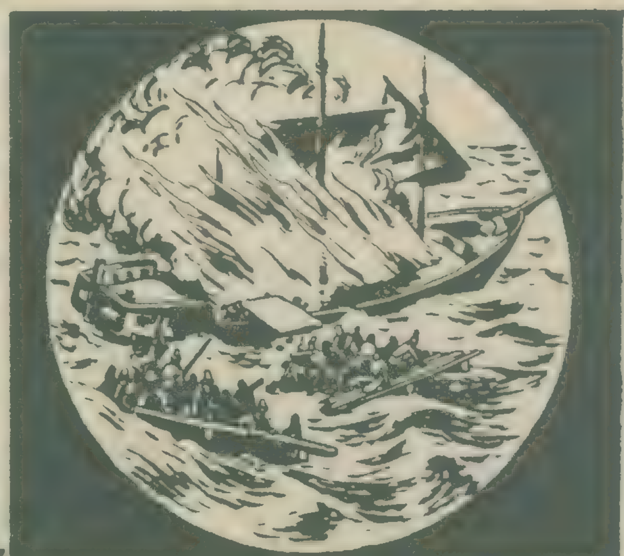

АКСИЊА ЈЕ ПОЈУРИЛА ДА ПРОНАЂЕ СВОГ ДРАГОГ...

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ ИЗИШАО ДА СЕ ПРОШЕТА! С ЊИМ ЈЕ И ОНАЈ МРШАВКО!

ЗА ТО ВРЕМЕ КРАЈ САМЕ ОБАЛЕ...
ПОГЛЕДАЈ-ТЕ!

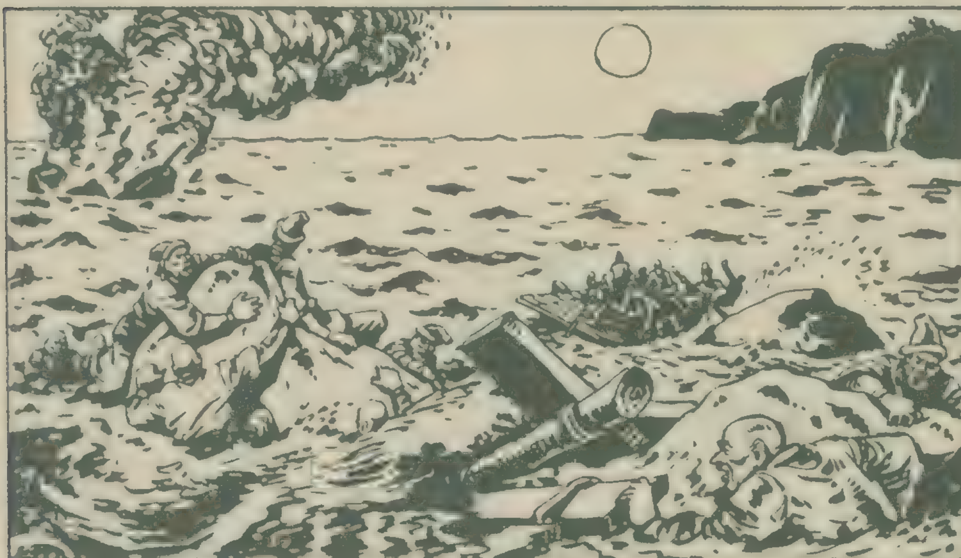

БРОДУ ПЛАМЕ-НУ!

УДАРИЋЕ У СТЕНЕ!

ИСКРЦАВАЈУ СЕ И ПЛИВАЈУ КА ОСТРВУ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ БРОД ЈЕ ПОЧЕО ДА ТОНЕ...

ОБАВЕСТИМО СТЕЊКУ О ОВОМЕ! ТРЕБА ПОМОЋИ ТИМ ЈАДНИЦИМА!

УСКОРО СУ СЕ БРОДОЛОМНИЦИ НАШЛИ У КУЋИ СТЕЊКЕ РАЗИНА...

НЕ ЗНАМО КАКО ДА ТИ ЗАХВАЛИМО, СТЕЊКА! ПРИЧАЛИ СУ НАМ ДА СИ БЕЗОБЗИРНИ ГУСАР!

КАО ШТО ВИДИТЕ ... НИСАМ! НЕМАМ ЈА НИШТА ПРОТИВ ВАС ПЕРСИЈАНАЦА! МОЈИ НЕПРИЈАТЕЉИ СУ САМО ПЕРСИЈСКИ ШАХ И ЊЕГОВ АДМИРАЛ!

НИСИ ЈЕДИНИ КОЈИ ИХ МРЗИ НАШ НАРОД ЈЕ НЕЗАДОВОЉАН ЊИХОВИМ УПРАВЉАЊЕМ ЗЕМЉОМ!

ПРИЈАТЕЉИ, ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ДА СЕ ВРАТИТЕ У ПЕРСИЈУ! А ОНИ КОЈИ ЖЕЛЕ ДА ОСТАНУ ОВДЕ НЕКА СЕ ОСЕЋАЈУ КАО КОД СВОЈЕ КУЋЕ!

СВИ СУ ОДУШЕВЉЕНИ СТЕЊКОМ СЕМ ЈЕДНОГ КОЈИ ИХ ИЗ ПРИКРАЈКА ПОСМАТРА...
ЖИВЕО СТЕЊКА РАЗИН!
ХЕ, ХЕ! САМО СЕ ВИ ВЕСЕЛИТЕ, ГЛУПАНИ!

НЕЋЕТЕ ЈОШ ДУГО! НИКО ОД ВАС НЕ ЗНА ДА САМ ЈА ИЗАЗВАО ПОЖАР НА БРОДУ...

...И ДА СУ МЕ ОВАМО ПОСЛАЛИ НАШ АДМИРАЛ, БОЉАР ТАМАРОВ И ЛОРД БЕНБЕРИ!

СРЕДИЋУ ЈА ЊИХ КАДА СЕ БУДУ НАЈМАЊЕ НАДАЛИ!
ШТО НЕ ПИЈЕШ С НАМА?
ПИЋУ, ПИЋУ!

ТЕК КАДА ЈЕ БИО САСВИМ СИГУРАН ДА СУ СВИ БРОДОЛОМНИЦИ СПАСЕНИ, ГУСАР ЈЕ ПОШАО НАТРАГ У ПАЛАТУ...

ЧУЈЕШ ЛИ СВИРКУ И ПЕСМУ, МЕРЛИНИ! СТЕЊКА ЈЕ ВЕЋ ПРИРЕДИО ГОЗБУ У ЧАСТ СВОЈИХ ГОСТИЈУ!

ЧУЈЕМ ЈА ЈОШ НЕШТО!
ШТА ТО?

УПОМОЋ!

ПА ТО ЈЕ АКСИЊА!
ЈАДНИ-ЦА!

ПАЗИ, СТЕНА ЈЕ НАПУКЛА!
НЕ БОЈ СЕ, МЕРЛИНИ!

УХВАТИ СЕ ЗА УЖЕ, АКСИ-ЊА!

ХЕЈ...

ЛЕПО САМ ТИ РЕК'О!
АААAX!

КРРРЦ!
ЗБОГОМ, ЖИВОТЕ!

ЗБОГОМ, ПРИЈАТЕЉИ! ЈАДНИ МЕРЛИНИ, ДОШАО ТИ ЈЕ КРАЈ!

ШТА? ЖИВ САМ!

А МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ? НЕ МИЧУ СЕ!

МЕРЛИНИ ЈЕ ОЧАЈАН...
ЈАДНИ МОЈ ГУСАРУ!

ШТА ДА РАДИМ! ДА ЈЕ БАР МЕК НЕК ОВДЕ!

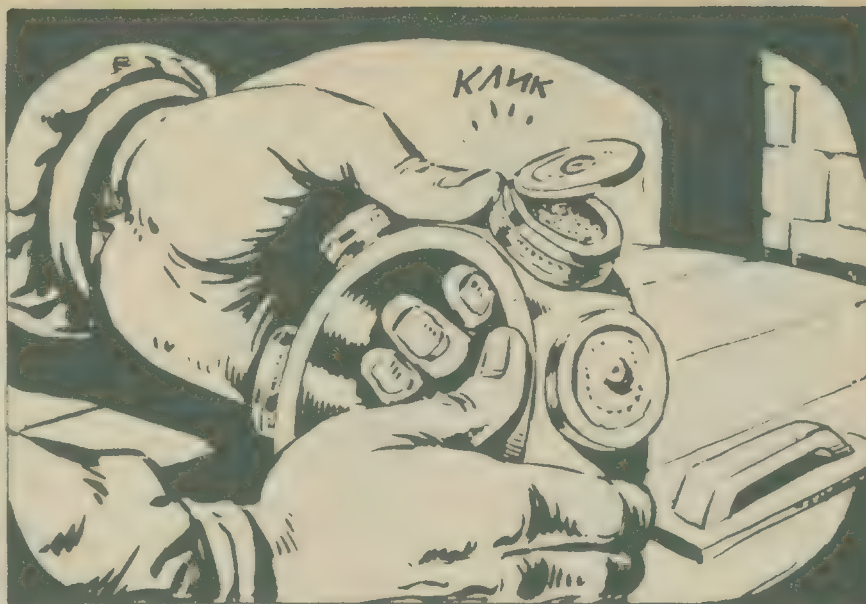

ЗА ТО ВРЕМЕ У СТЕЊКИНОЈ ПАЛАТИ...

...ИГРА СЕ И НАЗДРАВЉА

СВИ СЕ ВЕСЕЛЕ СЕМ ЈЕДНОГ...
САМО ВИ ПИЈТЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ ПЕРСИЈАНАЦ СЕ УВУКАО У ПОДРУМ...
ОВДЕ СЕ ПИЈУ ОГРОМНЕ КОЛИЧИНЕ ВОТКЕ!

САМО, БИЋЕ ВОТКА КАКВУ ДОСАД НИСУ ПИЛИ!

КЛИК

НАДАМ СЕ...

...ДА ЋЕ ИМ СЕ ДОПАСТИ!

НИКО И НЕ ОБРАЋА ПАЖЊУ НА ПЕРСИЈАНЦА КОЈИ СЕ ЈЕДИНИ НЕ ВЕСЕЛИ...

У ТОМ ТРЕНУТ-КУ...
ДИШУ! САМО СУ У ДУБОКОЈ НЕС-ВЕСТИ!

УФ! МОЈА ГЛАВА!
УРАА! ЧЕЛИЧНИ ГУ-САР СЕ ОСВЕСТИО!

У ПАЛАТИ...
ПИЈ, СУЛАНТА!
ШТА ТИ ЈЕ, СТЕЊКА? ЗНАШ ДА НЕ ПИЈЕМ!

АЛИ, САДА ЋЕШ ПИТИ!
!?

ШТА СЕ ТО ДОГОДИЛО С ЊИМ? УВЕК ЈЕ БИО ТАКО ДОБАР!

РЕКАО САМ ТИ ДА ПИЈЕШ!
АЛИ, СТЕЊКА...

КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА МИ ПРОТИВРЕЧИШ?
ШТА ТО РАДИШ?
ПЉУС!

УБИЋУ ТЕ!
УПОМОООЋ! СТЕЊКА ЈЕ ПОЛУДЕО!

МЕК НЕК! ПОМОЗИ МИ!
ШТА?

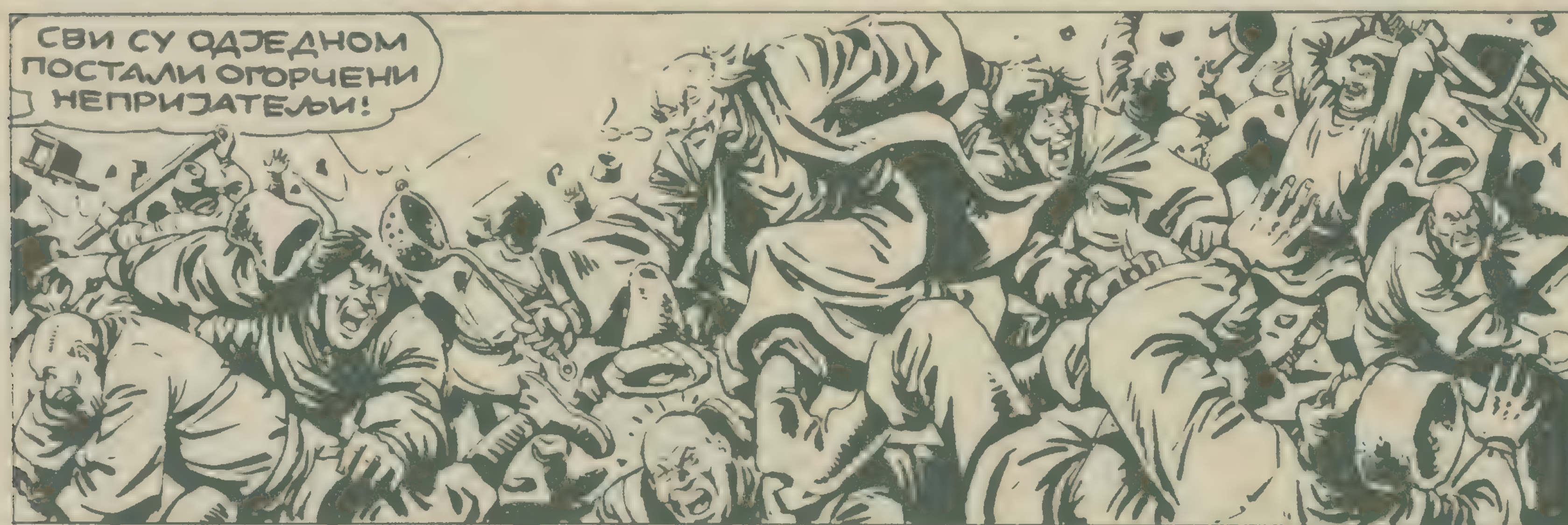
ЗАР ЈЕ И МЕК НЕК ПОЛУДЕО...
ЕВО ОВАКО ЋУ ТИ ПОМОЋИ!

ШТА ТРАЖИШ ТИ У СУКЊИЦИ ОВДЕ?
КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА МЕ ВРЕЂАШ?

ЕВО ТИ!

ШТА ЈЕ ТО С ЊИМА?

ИЗНЕНАДА ЈЕ ДОШЛО ДО ОПШТЕ ТУЧЕ...
ДВОРАНА СЕ ПРЕТВОРИЛА У БОЈИШТЕ!

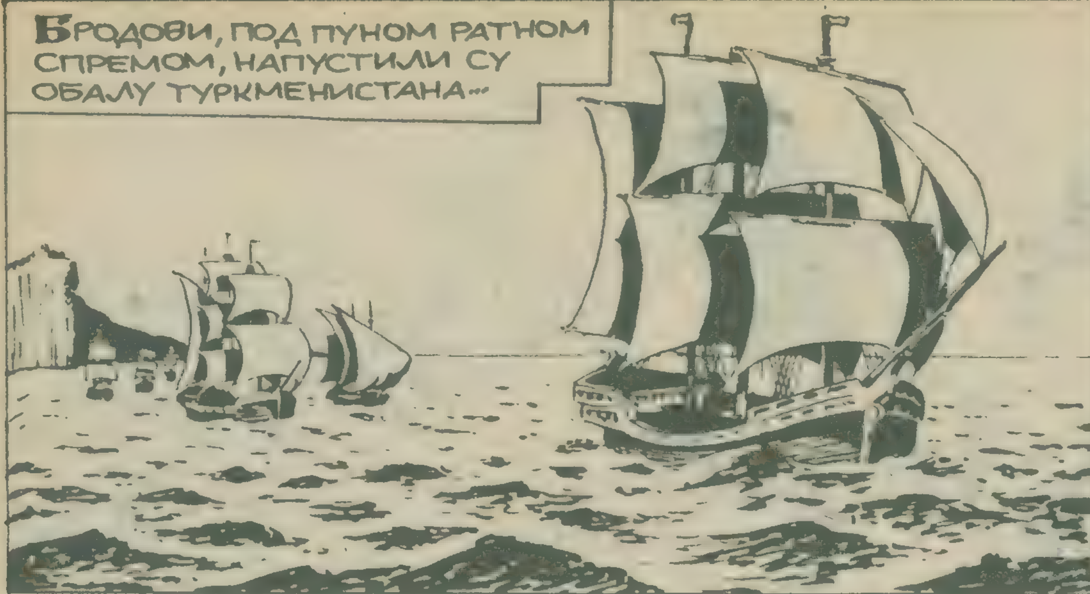

СВИ СУ ОДЈЕДНОМ ПОСТАЛИ ОГОРЧЕНИ НЕПРИЈАТЕЉИ!

ХЕ, ХЕ, ХЕ! СВЕ СЕ ОДВИЈА ПО ПЛАНУ!

НА ДРУГОМ КРАЈУ КАС-ПИЈСКОГ МОРА БРОДОВИ БОЉАРА ТАМАРОВА СПРЕМ-НИ СУ ДА ИСПЛОВЕ...

ТУ СУ И ПЕРСИЈСКИ АДМИРАЛ И ЛОРД БЕНБЕРИ...
ХА, ХА! СВАНУО ЈЕ ДАН НАШЕ ПОБЕДЕ, ПРИЈАТЕЉИ!

ШТА ОНДА ЧЕКАМО? ДИГНИТЕ ЈЕД-РА!

БРОДОВИ, ПОД ПУНОМ РАТНОМ СПРЕМОМ, НАПУСТИЛИ СУ ОБАЛУ ТУРКМЕНИСТАНА...

НА СТЕЊКИНОМ ОСТРВУ...

...ТУЧА НЕ ПРЕСТАЈЕ.

ПЕРСИЈАНАЦ, КАПЕТАН ПОТОНУЛОГ БРОДА, ЈЕ ЗАДОВОЉАН...
ХА, ХА, ХА!

!?
ДРОГА КОЈУ МИ ЈЕ ЛОРД БЕН-БЕРИ ДАО ДЕЛУЈЕ! СВИ СУ ПОМАХНИ-ТАЛИ!

ШТА СИ РЕКАО, БЕДНИЧЕ!
ХЕЈ!

ТИ НИСИ ПРОБАЛА ОВУ ИЗВАНРЕДНУ ВОТКУ!

АЛИ, ОКУСИЋЕШ ЈЕ И ТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЧЕЛИЧНИ ГУСАР, МЕРЛИНИ И АКСИЊА ПОКУШАВАЈУ ДА СЕ ИЗВУКУ ИЗ ПРОВАЛИЈЕ...

УФ! КАКО ЈОЈ ЈЕ?
ЈОШ ЈЕ У НЕСВЕСТИ, АЛ' ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ САМО ИЗГРЕБА-НА!

ЕНО НАШИХ КОЊА!

ОХ, ТО СИ ТИ! ТАКО САМ СЕ БОЈАЛА ЗА ТЕБЕ!

САНКАРА, ВРА-ЧАРА, РЕКЛА МИ ЈЕ ДА ТИ ПРЕТИ ОПАС-НОСТ!

АЛИ, НИЈЕ САМО ЧЕЛИЧНИ ГУСАР У НЕВОЉИ...
ПУСТИ МЕ, НИТКО-ВЕ!
МОРАШ ДА ПИЈЕШ!

ДОЂИ ОВАМО ДА ПОДЕЛИМО МЕГДАН!

СКЛАЊАЈ МИ СЕ С ПУТА!

ГДЕ ЛИ ЈЕ ЧЕЛИЧНИ ГУСАР!

ПРОКЛЕТНИЦИ! ЗБОГ ВАС МИ ЈЕ ПОБЕГЛА ДЕВОЈ-КА!

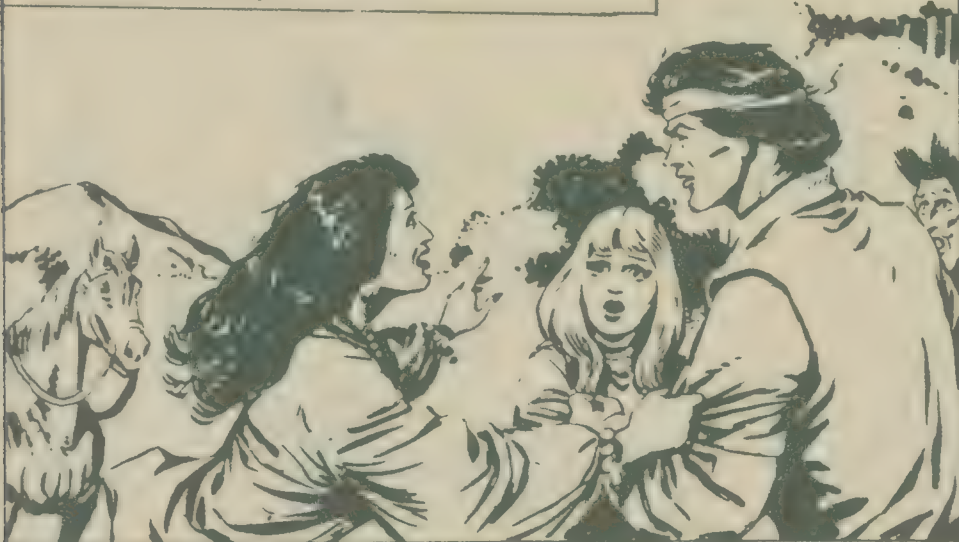
УБРЗО...
СТИЋИ ЋЕ МЕ!

АЛИ...
ЗАШТО ЈЕ УОПШТЕ ЈУРИМ!

МОЈ АДМИРАЛ, ТАМАРОВ И ЛОРД БЕНБЕРИ ЋЕ СЕ УСКОРО ИСКРЦАТИ, А ОНА НАМ И ТАКО НИШТА НЕ МОЖЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
СТАНИ НЕКО ДОЛАЗИ!

УХ! МИСЛИЛА САМ ДА ВАС НЕЋУ НАЋИ!

СУЛАНТА ИМ ЈЕ ИСПРИЧАЛА ШТА ЈОЈ СЕ СВЕ ДОГОДИЛО...

ИЗНЕНАДА...
КО ЛИ ЈЕ ЗАПАЛИО ВАТРУ ?

ПУСТИ САД ТО! МОРАМО НАТРАГ У ПАЛАТУ! СТЕЊКА И ОСТАЛИ ЋЕ СЕ ПОУБИЈАТИ!
ХММ! НЕ МОРА ТОЛИКО ДА МУ СЕ ПРИБЛИЖИ!

СУЛАНТА, НЕКО ЈЕ НАМЕРНО ЗАПАЛИО ВАТРУ, СИГУРАН САМ! САМО, ЗАШТО?

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ БИО У ПРАВУ...
НАДАМ СЕ ДА СЕ ВАТРА ЈАСНО ВИДИ С ПУЧИНЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ЛОРДЕ, РАСАНИТЕ СЕ! ЈОШ МАЛО ПА СМО СТИГЛИ!

ПРИЈАТЕЉИ! ВЕЛИКА НОВОСТ!

ВИДИ СЕ УГОВОРЕНИ ЗНАК! ЧОВЕК КОГА СМО ПОСЛАЛИ У ПАЛАТУ СТЕЊКЕ РАЗИНА УСПЕО ЈЕ! МОЖЕМО СЕ ИСКРЦАТИ!

А НА ОСТРВУ...
БАШ КАО ШТО САМ И МИСЛИО!

ОСТАНИТЕ ТУ!

ШТА ЗНАЧИ ТА ВАТРА, ПРИЈАТЕЉУ!

НЕ ЗНАМ КО СИ И ШТА ХОЋЕШ, АЛИ НЕЋУ ТИ ДОЗВОЛИТИ ДА УПРОПАСТИШ МОЈ ПЛАН!

КАД ЈЕ ПЕРСИЈАНАЦ ВИДЕО ДА ЈЕ ПРОМАШИО...
КУД БЕЖИШ, КУКАВИЦЕ!

СТАНИ! НЕ ЖУРИ ТАКО!

МЕРЛИНИ, ДОВЕДИ МИ КОЊА! БРЗО!

ПОЧЕЛА ЈЕ ЛУДА ТРКА...

ИДУ КА ЦРНОЈ БАРИ!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА УПОЗОРИМО ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА!
ШТА? МОЈ ПРИЈАТЕЉ ЈЕ У ОПАСНОСТИ!

НЕОБИЧНЕ ЛИ БАРЕ! КАКАВ ТО МИРИС ИМА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
НАПРЕД! ШТО СИ СТАО?

И МОЈ КОЊ СЕ УПЛАШИО!

МОГУ ЈА И ПЕШИЦЕ!

ОВО ЈЕ ИЗГЛЕДА НАФТА! БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМ!

НЕ ИДИ ДАЉЕ!
СТАНИ!
ВРАТИ СЕ!

ОВО ПОСТАЈЕ СВЕ ДУБЉЕ!

ГУБИМ ТЛЕ!

СТРАШНО!
ПА ОН ЋЕ СЕ...

УДАВИО СЕ!

КО ЈЕ БИО ТАЈ ЧОВЕК И ШТА ЈЕ ХТЕО?
ЈА МИСЛИМ ДА ЈЕ БИО ТАМАРОВЉЕВ ШПИЈУН!

У ПРАВУ СИ! ВАТРА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА БУДЕ ЗНАК ДА БОЉАР МОЖЕ СЛОБОДНО ДА СЕ ИСКРЦА НА ОСТРВО!

ДОКЛЕ СЕ ПРУЖА ОВА ЦРНА БАРА?

ТАКОРЕЋИ ДУЖ ЦЕЛЕ ОБАЛЕ!
ВРАТИМО СЕ ШТО ПРЕ У ПАЛАТУ!

УБРЗО...
ОЧЕ!

МРТАВ ЈЕ! СВИ СУ МРТВИ!

ВАРАТЕ СЕ АКО МИСЛИТЕ ДА СТЕ МЕ ПОБЕДИ-ЛИ!
!?

ЖИВИ СУ!
ИЗГЛЕДА ДА СУ МАЛО ПРЕТЕРАЛИ У ПИЋУ!
ЗНАМ ШТА ИМ СЕ ДОГОДИ-ЛО!

ОНАЈ НИТКОВ ИХ ЈЕ ОПИО!

ШТА ДА РАДИ-МО? МАЛО НАС ЈЕ! КАКО ДА БРАНИМО ОСТРВО!
НЕКО ИХ ПОСМАТРА...

...И ВЕОМА ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉ-СКИ РАСПОЛОЖЕН ПРЕМА ЊИМА.

ШКОТ! ШТА МУ ЈЕ? ЗАР НА НАС ДА НАСРНЕ?
ЈА ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ЊЕГА!

СТАНИ, МЕК!
ЗЗЗЗЗЗП!

НЕ ЗНА ШТА РАДИ !
КРРЦ!

ЖАО МИ ЈЕ, ПРИЈАТЕЉУ, АЛИ МОРАЋУ ДА УРАДИМ...

...ОВО!
ДУМ!

ИЗВИНИ, МЕК НЕК! ТО ЈЕ БИО ЈЕДИНИ НАЧИН ДА ТЕ СМИРИМ!

А САД ДА ВИДИМО КАКО ДА ОДБРАНИМО ОСТРВО!

ИМАТЕ ЛИ НЕКУ МАПУ ОСТРВА?
ДА! ПОЂИ СА МНОМ!
УУУХ! УВЕК ЈЕ ТАКО УСЛУЖНА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ОСТРВО НА ВИДИКУ! УСКОРО ЋЕ НАМ СТЕЊКА ПАСТИ ШАКА!
И ЧЕЛИЧНИ ГУСАР!

МЕРЛИНИ И АКСИЊА ПОМАЖУ ДА СЕ ПРЕВИЈУ РАЊЕНИЦИ...

... А ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И СУЛАНТА ПРОУЧАВАЈУ МАПУ.

АХА! СЈАЈНО! ИМАМ ИДЕЈУ!
КАКВУ?

МАЛО КАСНИЈЕ ГУСАР И СУЛАНТА НАПУСТИЛИ СУ ПАЛАТУ...

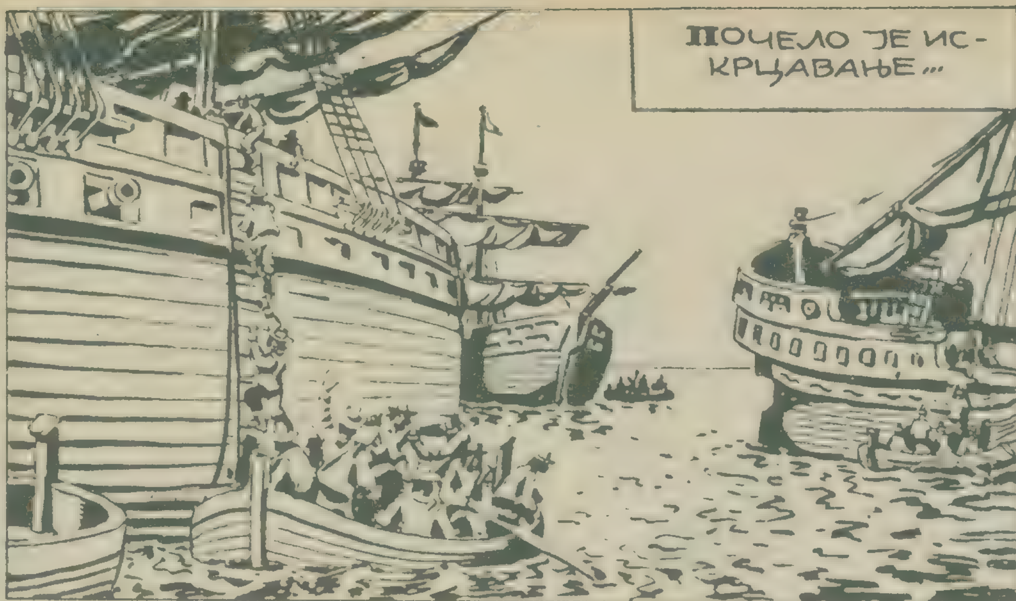

КУДА ЋЕ САДА?
ПОЛАКО, МЕК НЕК! ТО САМ ЈА! ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ МЕРЛИНИ!

БАШ КАО ШТО САМ И ПРЕТПОСТАВИО!
ОХ, НЕМОГУЋЕ!

ОВО ЈЕ БРОД БОЉАРА ТАМАРОВА!
А ОНАЈ ТАМО ЈЕ БЕНБЕРИЈЕВ!

ОСВОЈИЋЕ ОСТРВО!
СПРЕЧИ-ЋЕМО ИХ У ТОМЕ, СУЛАНТА!

ПОЧЕЛО ЈЕ ИС-КРЦАВАЊЕ...

ЦРНА БАРА ДОПИРАЛА ЈЕ ДО САМЕ ОБАЛЕ...

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ ИМАО ИДЕЈУ...

НАШ САН ЋЕ СЕ УСКОРО ОСТВА-РИТИ!
ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА СЕ ДОЧЕПАМ СТЕЊКЕ!
А ЈА ОНОГ ЧЕЛИЧ-НОГ ГУ-САРА!

БАЦИТЕ УЖАД! ПОЧНИТЕ С ОСВА-ЈАЊЕМ ОСТР-ВА!
КАКВА ЕНЕР-ГИЈА!
РОЂЕН ЈЕ ДА КОМАН-ДУЈЕ!

ЧУЛИ СТЕ НАРЕЂЕ-ЊЕ! ШТА ЧЕКА-ТЕ?

И ТАКО...

БОЉАРЕВИ ЉУДИ ВЕШТО СУ СЕ ИСПЕЛИ УЗ КОНОПЦЕ...
ПЕЊИ СЕ!
ПЉАС!

НАДАМ СЕ ДА ЋУ УСПЕ-ТИ!
НИШТА НЕ РАЗУ-МЕМ!
ШТА ЛИ ЈЕ ЧЕЛИЧ-НИ ГУСАР НАУМИО?

УСКОРО ЋЕ ТИ БИТИ ЈАСНО!

А НА БРОДУ...
НЕКО ЈЕ БАЦИО ОВУ СТРЕЛУ СА ОБАЛЕ!
МММ! ТО ЈЕ НЕКА ПОРУ-КА!
МАШТОВИТОГ ЛИ ЕНГЛЕ-ЗА!

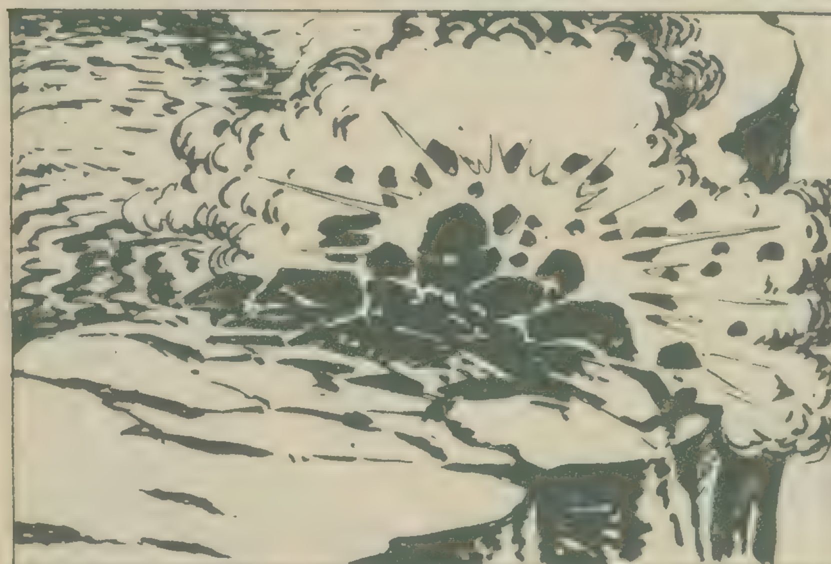
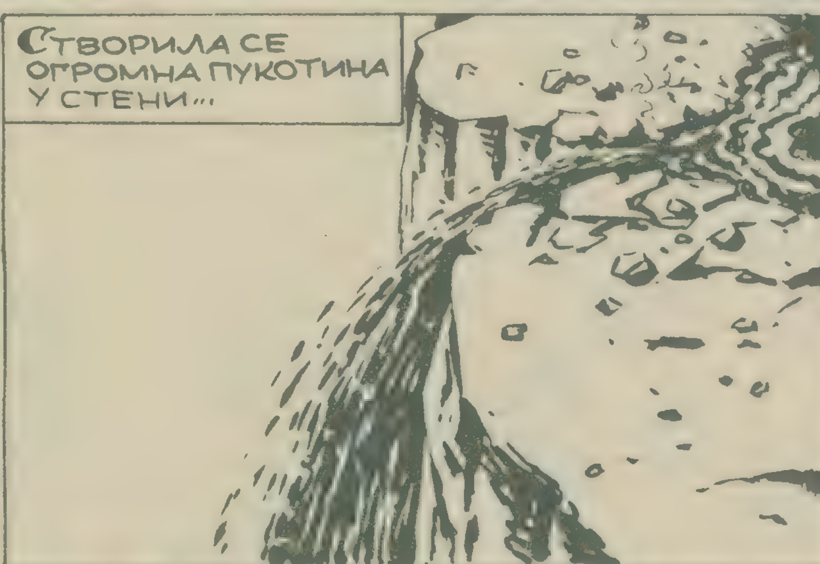

ХА, ХА, ХА! ОВО НЕКО ЖЕЛИ ДА НАС ЗАПЛАШИ! ПОТПИСАО СЕ ЧЕЛИЧНИ ГУСАР!
БАШ ЈЕ ДУХОВИТ! ХИ, ХИ, ХИ!
СМЕШНО ЗАИСТА! ХО, ХО, ХО!

КУЦНУО ТИ ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ЧАС, ГУСА-РУ!

ОВО ЈЕ НАФТА, СУЛАНТА! ОНА МОЖЕ ДА ГОРИ! ВИДЕЋЕШ ТО УБРЗО!

САДА БЕЖИ ШТО ДАЉЕ ОДАВДЕ!

ПОЖУРИ, СУЛАНТА!

СТВОРИЛА СЕ ОГРОМНА ПУКОТИНА У СТЕНИ...

...И НАФТА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА ОТИЧЕ У МОРЕ.
УСПЕЛИ СМО!
ДА...

САД САМО ЈОШ ДА ЗАПАЛИМО ВАТРУ!

ЛОРД БЕНБЕРИ ОСМАТРА...
ЕНО ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА!
ЗАР ОН НИЈЕ ОПИЈЕН?
ШТА?

БАЦИО ЈЕ БАКЉУ У МОРЕ!

Сукнуо је пламен...
ФФФФФФ!

ПОГЛЕДАЈТЕ!
МОРЕ ГОРИ!

ШТА ТО ЗНАЧИ?
ВАТРА СЕ ШИРИ! ЗАХВАТИЋЕ И НАШ БРОД!
НЕМОГУЋЕ!

ЉУДИ СУ У ПАНИЦИ СКАКАЛИ СА СТЕНЕ У ЧАМАЦ...
ВРАТИТЕ СЕ!
ЧУЈЕТЕ ЛИ? НАТРАГ!

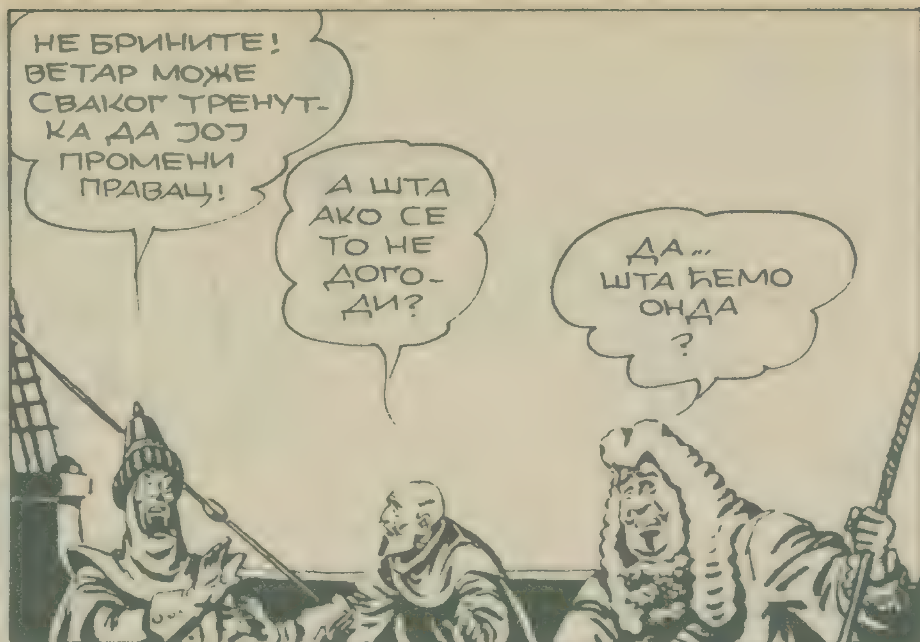

ИДЕМО ОДАВДЕ!

ВЕСЛАЈТЕ БРЖЕ!
КА БРОДУ!

ОКО ОСТРВА ЈЕ СТВОРЕН ВАТРЕНИ ЗИД...

ШТО СТЕ СЕ УПЛАШИЛИ? ИМАЈТЕ ПОВЕРЕЊА У МОЈЕ ЉУДЕ!
МОЖДА БИ БИЛО БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМО!
ОСТАВИМО ОСВАЈАЊЕ ОСТРВА ЗА ДРУГИ ПУТ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: поручник блубери !

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ГЛЕ! ЕНО ПОПАЈА И ОЛИВЕ!
КЛАДИМ СЕ ДА СЕ ОСЕЋАЈУ СТРАШНО УСАМЉЕНИ... БЕЗ МЕНЕ!

ЕХЕЈ, ВАС ДВОЈЕ!
ПИХ!
ЗДРАВО, КИЋО!

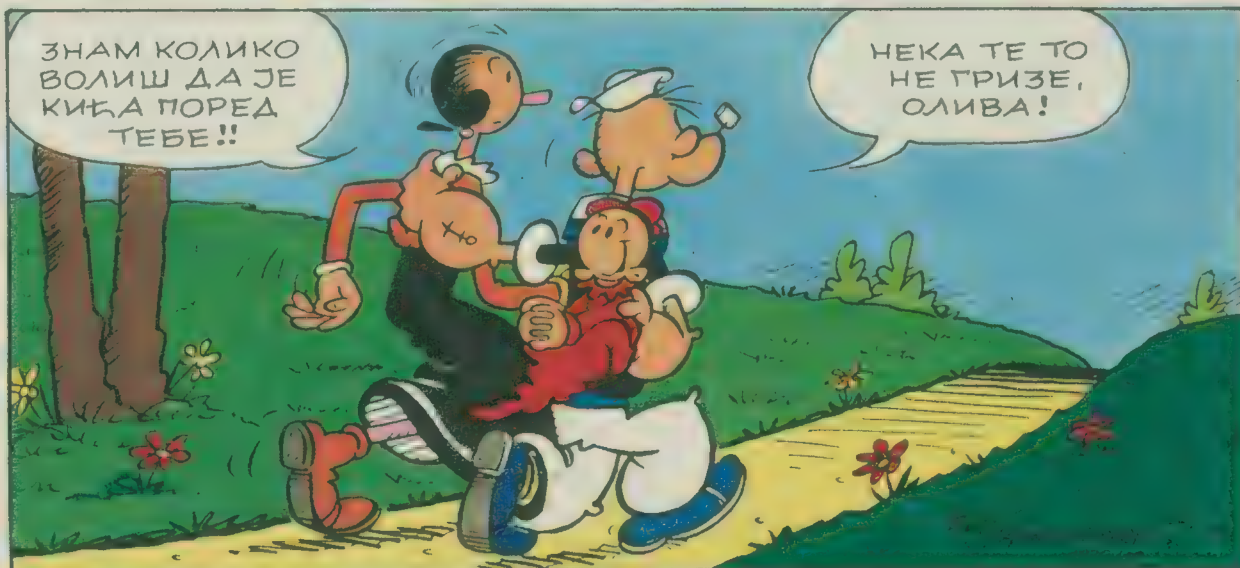

ЗАР НИКУД НЕ МОЖЕМО ДА КРЕНЕМО А ДА СЕ ОН НЕ ВУЧЕ ЗА НАМА!
?
ПА ОН ЈЕ МОЈ ЈЕДИНИ ПОСИНАК!

БРИГА МЕ... МОЖЕ ДА ТИ БУДЕ И РОЂЕНА БАБА! ЖЕЛИМ ДА БАР ЈЕДНОМ БУДЕМ САМА С ТОБОМ!
ДОБРО! ПОРАЗГОВАРАЋУ С ЊИМ!

СВЕ ЈЕ У РЕДУ!
НЕЋЕ ПУЗАТИ ЗА НАМА!
ОДЛИЧНО!

'ОЋЕМО ЛИ ДА ПРОШЕТАМО ПО ПАРКУ?
ОХ, ДА! БИЋЕ ТО ТАКО РОМАНТИЧНО! САМО ТИ И ЈА И ПРИРОДА!

НИСИ, ВАЉДА, ЉУТ НА МЕНЕ?

ЗНАМ КОЛИКО ВОЛИШ ДА ЈЕ КИЋА ПОРЕД ТЕБЕ!!
НЕКА ТЕ ТО НЕ ГРИЗЕ, ОЛИВА!

МАРКИЗ ПОД КРЕВЕ

ВЕЛИКЕ СПЛЕТКЕ ФРАНЦУСКОГ ДВОРА

Кад би питали Сен-Мара како је краљ Луј XIII, младић је смело и непромишљено одговарао: »Још није довољно лоше!«

У соби су седела само два човека, од којих је један био калуђер. По изгледу су се сасвим разликовали, али су имали више заједничког: те 1642. године владали су Француском.

Први се звао Арман Жан ди Плеси и био је кардинал и војвода од Ришељеа и Фронсака и истовремено први министар краља Луја XIII.

Други је био отац Жозеф де Тремблеј, познатији под надимком „сива еминенција", једини кардиналов повереник, његове очи и уши.

У једном тренутку лакеј полугласно најави великог штитоношу Француске.

Ришеље и отац Жозеф се значајно погледаше.

— Мислим да је добар тренутак да се велики штитоноша изазове да начини неку грешку — тихо примети калуђер, на шта кардинал само климну главом.

Када је ускоро у собу ушао маркиз де Сен-Мар, велики штитоноша Француске, оца Жозефа више није било унутра. Само лагано таласање једне завесе у дну просторије указивало је да Ришеље у соби није сам.

Први министар дочекао је маркиза хладном учтивошћу.

ЛЕК ЗА ДОСАДУ

Велики штитоноша био је младић двадесетих година, леп и раскошно одевен. Није имао ни 16 година када га је сам кардинал и војвода представио на двору и поставио га на положај капетана гарде. Наравно, не треба веровати да је Ришеље желео само да учини услугу маршалу од Ефијата, чији је син био маркиз де Сен-Мар. Он је био сувише велики политичар да би без великог разлога чинио неком услугу, а за то је имао и те какав разлог. Наиме, тадашњи краљ Луј XIII „боловао" је од хроничне досаде. Да би могао да ради што самосталније, Ришељеу је било потребно да спречи краља да се досађује и да му се меша у послове. Кардинал и војвода био је сигуран да је за то најпогоднији веселиј неискусни маркиз де Сен-Мар. Његове безбрижне шале и радост препородили су краља. За три године Сен-Мар је постао неопходан Лују XIII. Тако је постао велики штитоноша.

Сад је дошао код свог бившег заштитника да би од њега затражио помоћ. Јер, маркиз се страсно заљубио у лепу Марију, ћерку Шарла де Гонзага, војводе од Невера и Мантове. Желео је да се њом ожени, али је морао да буде приближно њеног ранга, односно бар војвода од Француске или врховни заповедник војске.

Ришеље је пажљиво саслушао младића, а затим рекао са видним презрењем:

— Не заборавите, господине, да сте ви обичан племић, уздигнут милошћу која вам је указана. Ја се чудим смелости са којом помишљате на брак са принцезом. Ако и она мисли на брак с вама, онда је још луђа. Идите!

УГОВОР О ИЗДАЈИ

Поражен презиром кардинала и војводе и увређен од увреде, маркиз је готово излетео из кардиналове палате. Тако је Ришеље, као што је и желео, стекао непомирљивог непријатеља. Јер, Сен-Мар је постајао опасан. Луј XIII нигде није ишао без њега и младић је знао најтајније његове мисли. Краљ га је волео као сина, опраштао му све, а љубимац је то користио. Његовом јутарњем устајању присуствовало је десетак племића, као да је краљ. У свити је имао 200 племића. Новац из државних ковчега грабио је немилице. Жене су га опседале. Министри су га се бојали. А имао је само 20 година.

Када је краљ одлучио да Сен-Мар може да присуствује и седницама министарског савета, Ришеље је осетио да мора брзо да ради.

Отац Жозеф разапео је своје мреже и по Паризу су се размилеле уходе. Сен-Мар није знао да се свити од 200 племића придружи исто толико шпијуна. Истовремено је Ришеље убедио краља да забрани великом штитоноши да присуствује седницама министарског савета. То је била још једна увреда нанета младом маркизу. Невичан дворским интригама и огорчен на Ришељеа, маркиз је као савезника изабрао управо оног човека на кога његов избор никако није смео да падне. Био је то извесни маркиз де Фонтрај, човек наказног изгледа, кога је једном приликом Ришеље тако сурово увредио да је од тада живео само да би му се осветио. Цео двор је знао за његову мржњу према кардиналу, па је због тога и био стално на оку шпијунима. И с тим се човеком удружио велики штитоноша. Под његовим утицајем и у љубавном заносу због лепе Марије — Сен-Мар постаје издајник.

У исто време, против Луја XIII и Ришељеа делује непријатељска коалиција на чијем је челу, уз подршку Шпаније војвода од Бујона. Он је био суверени владар Седана, града који још није био у саставу Француске. Та коалиција је уживала скривене симпатије још једне врло високе личности, краљевог брата војводе од Орлеана.

Тим двема великим личностима упутио је Сен-Мар као изасланика племића де Туа. Де Ту је обавестио Бујона и Орлеана о спремности великог штитоноше да се стави на њихову страну, а против Ришељеа.

Из овог удруживања проистекао је уговор којим се Бујон обавезао да пусти шпанску војску да преко Седана упадне у Француску, док је Орлеан имао да се стави на чело савезничке војске. Шпански краљ је требало да обезбеди 12 хиљада војника и да финансира подухват. У случају да овај покушај успе, војвода од Орлеана би постао краљ, а Сен-Мар први министар. Маркиз де Фонтрај је преузео на себе обавезу да овај уговор пренесе преко Пиринеја у Шпанију да га потпише шпански први министар, гроф и војвода од Оливареза.

После великих мука, гоњен кардиналовим уходама, Фонтрај је стигао у Шпанију и добио Оливарезов потпис. Сад је издаја била потпуна.

У међувремену, Сен-Мар је својим уображеним понашањем, бесомучним и отвореним претњама да ће убити кардинала губио и оно мало утицаја код краља што му је било остало. Кад би се неко код њега распитивао како је краљ, овај млади човек је смело одговарао: „Још није довољно рђаво!"

А Ришеље се старао да Луј XIII буде увек на време обавештен о сличним изјавама великог штитоноше. У међувремену, кардинал је добио извештај од својих агената у Мадриду да се Фонтрај састао са Оливарезом. Искусном политичару какав је био кардинал, није требало рећи ништа више да се досети због чега се Фонтрај састајао с шпанским првим министром. Само, недостајали су докази, а велики штитоноша или краљев брат нису биле неугледне личности са којима се могло обрачунавати само на основу сумње.

Кад је увидео да се Сен-Мар готово размене завером у којој је и он умешан, маркиз де Фонтрај је преобучен побегао у Фландрију. Исте ноћи збило се неколико важних догађаја. Док је де Фонтрај бежао, из Шпаније је бесомучно јурио коњаник кардиналу с тачним преписом уговора који је Сен-Мар послао Оливерезу.

ПРИЗНАЊЕ МУ СПАСЛО ЖИВОТ

Читајући уговор који му је доставио кардинал Луј XIII није могао да дође себи. Издали су га људи којима је слепо веровао: његов рођени брат и велики штитоноша.

Прво је у својој кући ухапшен де Ту. Сен-Мара су пронашли тек сутрадан, скривеног испод кревета у

ИДИ, ПАШО, ЦАРСКИМ ДРУМОМ!

Иако су ноћу између 6. и 7. августа 1804 године дахије побијене на дунавском острву Адакале, српски устаници се нису разилазили. Порта је сасвим тачно оценила да се овде сада не ради само о побуни против зулума, јаничара, већ о народном устанку за слободу. Због тога је упутила Хафис-пашу са 15.000 војника да од Ниша прође кроз Србију и уђе у Београд. Срби су дознали за турски покрет и Карађорђе се улогорио крај друма близу Јагодине (Светозарево), а остави Миленка Стојковића са буљубашом Петром Добрњцем с десне стране Мораве код Иванковца. Карађорђе је имао око 6.000 устаника и један топ, а Миленко нешто мање од 4.000.

Хафис-паша дође до Параћина и одатле пошаље Смаил-агу Бањског до Миленка Стојковића с поруком да жели туда да прође ка Пожаревцу и Београду. Осим тога наложио је да се спрема храна и преноћиште и да народ положи оружје. Миленко саслушава поруку и одговори:

— Нека светли паша иде царским путем преко

ГОМ

некој сеоској кућици. Војвода од Вујона, који се налазио са војском у Италији, обавештен је да ће бити ухапшен па је као и Сен-Мар побегао и скривао се цео један дан у некој сенари. Ту га војници умало нису испробадали копљима трагајући за бегунцем.

Најбеднији је био војвода од Орлеана. Он је, чим је чуо за откривање завере, пожурио да открије све своје сараднике. Ришеље је то једва дочекао: војводино признање било је потврда тачности преписа уговора. То је уједно био и услов за помиловање које је добио од краља.

Војвода од Вујона искупио се тиме што је Седан предао Француској.

Суђење је одржано у Лиону. Пред тринаесторицом судија, канцелар Сегије заступао је тужбу и захтевао смртну казну за Сен-Мара и де Туа. После жестоких дискусија оптужбе и одбране, суд је прихватио захтев тужиоца. Ускоро је џелат на Тргу Теро одрубио секиром главе Сен-Мару и де Туу.

Д. А.

Јагодине и Хасан-пашине Паланке (Смедеревске Паланке) куда су и до сада везири ишли и где су конаци већ припремљени. А десном обалом Мораве — рече — не вреди, јер је све попаљено и народ осиромашио да нема ни сам шта да једе. А што се тиче оружја — додаде — кад дође у Београд, гледаћемо како ћемо. Иначе, ми смо и даље царева раја.

Смаил-ага Бањски се врати са одговором. Хафис-паша плану и Смаил-ага се опет нађе пред Миленком Стојковићем.

— Светли паша обећава да ће вам свима дати царске берате (указе) ако се уклоните и покорите. Ако ли то не урадите, његова сила ће се срушити на вас и неће знати за милост.

— Честити аго, реци светлом паши да нам берат не треба, а да се претње не плашимо. Нека слободно удари — рђа био ко му се измакао. Ал' ја опет, лепо кажем: нека иде царским друмом на Јагодину.

Кад Смаил-ага Бањски пренесе паши нову поруку, овај љутито рече:

— Знам ја и сам где је Београд и нећу да ми хајдуци заповедају којим путем да идем!

И удари 18. VIII 1805. године на два иванковачка шанца у којима се Миленко утврдио са својим устаницима. Борба је била крвава преко целог дана и мали шанац је прелазио из руке у руку. Предвече се Хафис-паша повуче у Параћин. Кад је пала ноћ, Карађорђе се спусти од Јагодине на брдо изнад Параћина. Чим је дан освојио, испали неколико пута из топа на град.

Хафис-паша, поучен јучерашњом борбом, побеже за Ниш, где касније умре напречац. Иза себе је оставио 7.000 мртвих Турака. Изгинуло је и преко 400 коња.

ЧУВАЈ СЕ, БОДЕ!

ИГЛА, НАПРСТАК И МАКАЗИЦЕ. НАЧИЊЕНИ ОД СУВОГ ЗЛАТА И УКРАШЕНИ ДРАГИМ КАМЕЊЕМ, БИЛИ СУ ВИШЕ МОДНИ ДЕТАЉ ВЕЛИКИХ СРЕДЊОВЕКОВНИХ ДАМА НЕГО ДОКАЗ ДА ОНЕ УМЕЈУ И ДА ИХ КОРИСТЕ.

Шиваћа игла је изум стар око 30.000 година премда се не зна тачан датум када је угледала свет. То се догодило у каменом добу када је неки повспечени homo sapiens случајно узео у руке згодну животињску кост или кичму поједене рибе, мало је вртео и загледао и — покушао њом да пробуши кожу. Сведочанства су слике на зидовима пећина из каменог доба у Когулу и Ел Секансу у Шпанији које приказују жене у шивеним сукњама и ратнике у панталонама.

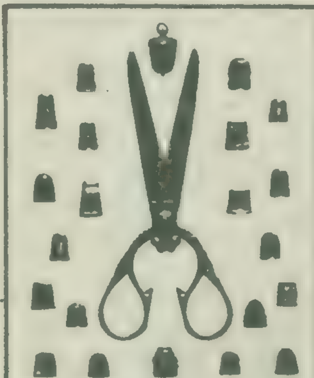
Дуго времена игле су прављене само од кости. Потом су се код богаташа појавиле од сребра и злата. Челична игла стигла је у средњовековну Европу са Истока сасвим узгред, у пртљагу трговаца који су одатле доносили зачине, скупоцене ћилиме и свилу. У Енглеској је производња челичних игала почела 1543. године, а у Француској тек у 18. веку.

ВЕК НАПРСТАКА

Са металним иглама искрсла је хитна потреба да се јабучица прста заштити од болних убода и — тако се родио напрстак. Могао је да буде у виду капице или у облику прстена. Римски су били од бронзе, галски од кости, а постојали су и кожни. Убрзо потом појавиће се напрстак од месинга и бакра.

Без обзира од чега је био начињен, напрстак је од самог почетка имао „окца", односно сићушна округла удубљења која су задржавала врх игле да не склизне низ глатку металну површину.

У међувремену, игла се удаљила од свог корисног претка да би у средњем веку постала и украс. Напрстак ју је следио у стопу, па је и он хитно постао привезак ђердана и гривни. Тако се појављују игле од злата украшене драгим камењем и златни напрсци покривени листићима од зеленог злата или цветићима од црвеног. Неретко листићи су били од платине.

Збирка напрстака од порцулана, емајла и злата из 16, 17. и 18. века. Челичне маказе са инкрустацијама од злата су персијски рад из 17. столећа.

„Ударни" век за напрстак је 18. када се скупоценим металима и драгом камењу придружују бисери, кристал, порцулан и бујна машта уметника минијатуриста. Венчићи цвећа, разиграни мори, керубини у разним позама, обавијају напрстке који све више подсећају на гоблене и вез. То су мала ремек-дела која ће само увек касније завршити у витринама музеја.

Златни напрстак из 16. века.

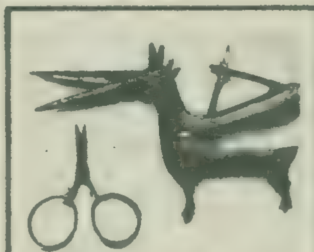
Напрстак-украс добија и грбове, иницијале власника, пароле, лозинке, поруке у стилу: „Чувај се, боде!" Понеко га не носи на прсту већ око врата на златном ланцу уместо медаљона. Понекад је затворен у још скупоценију кутијицу.

КИШОБРАН И СВЕТИ ПЕТАР

Кутијице за игле, такозване игленице, такође су саставни део шиваћег прибора још од средњег века. Обично су прављене од сандаловог дрвета или метала, мање или увек у облику ромба и звале су се „лозанге".

Тек у 17. веку игленица престаје да буде искључиво ромбоидна. Промене ради сада је често цилиндрична или овална, али их има и у облику коринтског стуба, кључа, рибе, кишобрана, људске фигуре и, уопште, сваке друге издужене форме.

Њен блиски рођак јастучић за игле је, напротив, увек округласт и дебељушкаст, у виду воћке, срца, цвета. Године 1409. нашао се код госпође племенитог рода Марије де Сили и један од сребра украшен распећем, фигурама светих Петра и Павла и грбом папе Урбана I!

Маказице из 18. века и прастаре маказе необичног облика пореклом из Асирије.

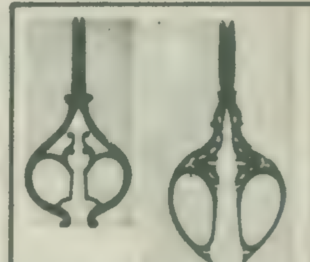
Игла, напрстак, игленица и јастучић ипак нису могли да комплетирају прибор за шивење без једног необичног важног детаља — маказа! На жалост, веровали или не, у 14. веку маказе још нису биле довољно усавршене.

МАКАЗИЦЕ КАРЛА V

У ствари, постојало је нешто што се може сматрати претечом маказа, гломазно, без кругова за прсте и без завртња на споју два сечива. Те маказе, чија су сечива била састављена металним полукругом који је функционисао као опруга, морали су, силом прилика, да употребљавају кројачи, крзнари, стригачи оваца, ткачи — њихове су биле дугачке читав метар!

Први пар модерних маказа „Х" облика са прстеновима и завртњем у средини појавио се тек 1412. године. То је био догађај који је распалио машту златара и уметника.

Маказице Карла V биле су од сувог злата, а Карла VI од позлаћеног сребра. Краљица Жана Бурбонска набавила је 1422. дивне маказе украшене бојеним емајлом, бисерима и својим грбом. Један славни пар маказа, који је пресудно инспирисао многе потоње генерације, имао је на горњем делу кругова за прсте два дражесна голуба која су се кљуцала при сваком додиривању сечива.

Фино израђене маказе из 17. века део су једне приватне немачке колекције.

Од тог значајног датума, маказе су често биле једна једина стилизована птица танког дугачког кљуна који је представљао два оштра сечива. Господа су више волела то исто, али у облику дамских ногу обувених у елегантне ципеле са високим оштрим потпетицама.

Најчувеније средњовековне маказе увозиле су се са Истока. Нарочито су цењене арапске и даме су их радо примале на поклон у такозваним „љубавним кутијицама". Скупоцене маказице морале су и да се прикажу, па су ношене на ланцу око врата, а још радије о појасу.

Б. Д.

ИЗУЗЕТНА ПРИЛИКА!

СОВЈЕТСКЕ ПЛОЧЕ

СА ВЕЛИКИМ ПОПУСТОМ САМО ПРЕКО ЗАБАВНИКА!

Пружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче из Совјетског Савеза. Избор је велики: од класичне музике и народних песама до циганских романси.

Иако из увоза, плоче се продају по веома ниским ценама за плоче стране производње. Штавише, уместо 70 динара, колико бисте плочу платили у продавници, **преко Забавника је можете добити за 50 динара.** Увозник, Продукција грамофонских плоча РТ Београд, препустила је „Политикином забавнику" ексклузивно право продаје ових плоча преко поште и по нижој цени. То значи да ће вам наручене плоче бити достављене на кућну адресу и да ћете их платити поштару кад их донесе.

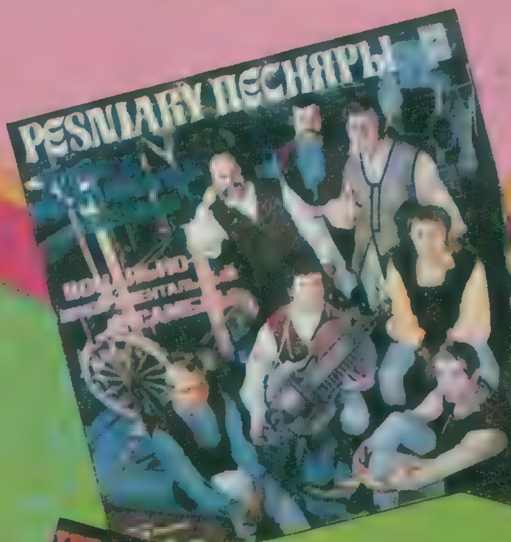
Све плоче су врхунског квалитета, израде и репродукције, снимљене у стерео-техници и на свакој се налази од 10 до 14 мелодија, изузев, наравно, на плочама са класичном музиком.

ПАЖЊА: ваша наруџбина не сме бити мања од 100 динара, што значи најмање две лонг-плеј плоче, јер поштарину не плаћате ви, него ми.

На наруџбеници уместо назива напишите само бројеве плоча које желите. За сваки случај, с обзиром да је количина увезених плоча ограничена, забележите у РЕЗЕРВНУ ЛИСТУ бројеве резервних плоча које ће вам бити послате уколико у складишту нема свих плоча које сте наручили.

Изаберите плоче, испишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: „Политикин забавник", 11001 Београд, Македонска 29.

ЕКСКЛУЗИВНО У „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ"

02209
Ф. ШОПЕН: Концерт бр. 1 за клавир и оркестар

02223
С. РАХМАЊИНОВ: Симфонија бр. 2 Изводи велики симфонијски оркестар Московског радија.

02227
ЛЕОНИД КОГАН: Фрагменти за виолину од Г. Хендла; Ј. Брамса; С. Прокофјева

02707
„ВЕРИОВКА" — Украјински народни хор изводи руске песме

02735
Ансамбл „ВАРИОВКА" и Украјински народни ансамбл изводе народне песме. Диригент Антоли Авдиевски

02873
А. Александров — Ансамбл совјетске армије изводи руске народне песме и игре

02965
А. БОРОДИН: „КНЕЗ ИГОР" Фрагменти из опере изводи хор и оркестар Бањшог театра

02997
ВЕЛЕНТИН БАГЛАЕНКО пева шансоне и романсе

03055
НАНИ БРЕГВАДЗЕ пева руске забавне мелодије

03255
РУСКИ ИНСТРУМЕНТАЛНИ НАРОДНИ АНСАМБЛ изводи познате руске мелодије

03321
ЉУДМИЛА ЗИКИНА пева уз пратњу Инструменталног народног оркестра

04001
АЛЕКСАНДАР СТРЕЛЧЕНКО пева руске народне песме

01747
РУСКИ НАРОДНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Извођачи: познати руски оркестар и хорови

01881
Т. АЛБИНОНИ; Л. ПРЕДИЕРИ, Г. ТОРЕЛИ, А. ВИВАЛДИ концерти за виолину и оркестар

01923
ВАЛЕНТИН БАГЛАЕНКО пева циганске песме и старе романсе

01545
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 2 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

01547
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 3 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

04519
ГАЛИНА КАРЕВА пева старе романсе

01735
СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ: Симфонија бр. 2. Извођач: Оркестар Бољшог театра СССР

[illegible]
РУСКА ХОРСКА МУЗИКА ОД XVI ДО XVIII ВЕКА: Изводи: Руски академски хор (2 плоче)

01667
РУСКИ НАРОДНИ ОРКЕСТАР ИЗВОДИ руске народне песме

01689
РУСКИ НАРОДНИ ОРКЕСТАР Н. ОСИПОВА изводи руске народне песме

[illegible]
МОЦАРТ: Симфонија бр. 39 и Симфонија бр. 32 Изводи Московски камерни оркестар

01707
РУСКА БАЛАЛАЈКА Инструментални народни ансамбл изводи руске народне песме

[illegible]
КЛОД ДЕБИСИ: Три ноктурна („Облаци", „Празници", „Сирена")

0871/78
ДМИТРИЈ ШОСТАКОВИЧ: опера „Катарина Измирова" (четири плоче)

01233
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: „Франческа да Римини" АРАМ ХАЧАТУРЈАН: „Gayane" (фрагменти из балета — игра сабљама итд.)

01321/24
СЕРГЕЈ ПРОКОФЈЕВ: „Иван Грозни" (музика из филма) Изводи: Московски државни хор, Државни симфонијски оркестар СССР (2 плоче)

[illegible]
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: концерт № 1 за клавир и оркестар

01377
АЛЕКСАНДАР БОРОДИН: „Из средње Азије", симфонија бр. 2, „Богатур", „Половецки марш".

01417
СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ: Концерт бр. 4 за клавир и оркестар. Сергеј Прокофјев: концерт бр. 3 за клавир и оркестар Николај Петров — клавир и велики симфонијски оркестар Радио-Москве.

01419
СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ: Симфонија бр. 1 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

01451/58
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: опера „Пикова дама" Изводи: Хор и оркестар Бољшог театра

04385
РУСКИ НАРОДНИ АКАДЕМСКИ ОРКЕСТАР „ОСИПОВ" изводи руске народне песме

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима: ____________

РЕЗЕРВНА ЛИСТА: ____________

за укупну суму од ____________ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

____
(Име и презиме)

____
(Поштански број и место)

____
(Улица и број)

____________ Датум ____________ Потпис

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

Ексклузивно у »Политикином забавнику«

БЕЖИТЕ, МОСТ ПУЦА!

ПОЛЕТЕО САМ У ВОДУ ЗАЈЕДНО СА СТУБОМ. ТО ЈЕ ТРАЈАЛО САМО НЕКОЛИКО СЕКУНДИ И НЕ ЗНАМ ТАЧНО ШТА СЕ ДОГОДИЛО. ПРОБУДИО САМ СЕ ТЕК НА ОБАЛИ, СА РАНАМА ПО ЧИТАВОМ ТЕЛУ, СЕЋА СЕ НИК ГРОСО.

Овако је изгледао мост преко реке Јаре у Мелбурну неколико дана пре него што се срушио

Већ и пре него што је био готов, мост преко реке Јаре постао је понос становника Мелбурна. Биће величанствен, дуг два и по километра, са осам саобраћајних трака, а на сваком крају уздизаће се кула висока девет метара!

Овог подне 15. октобра 1970. године шездесет осам људи радило је на мосту, на западној обали. Сви осим једног били су срећни што учествују у том великом подухвату!

Тај један био је главни пројектант, инжењер Џек Хиндшоу који се у Аустралији налазио тек неколико месеци, али је у свету био цењен стручњак. Многе ствари на мосту који је управо градио нису му се допадале!

У компанији која је финансирала подухват водиле су се дуготрајне расправе око грађевинског материјала, пошто су већ неко време кружили лоши гласови о такозваним префабрикованим бетонским блоковима. **Мишљења су била подељена: док су једни сматрали да није довољно сигурно унапред направити блокове и само их спајати у мост, други су тврдили да ако је прорачун добар, нема никакве разлике између готових блокова и бетона изливеног на самом месту градње.**

Само четири месеца пре него што је почело премошћивање Јаре, срушио се мост у Милфорд Хевну и погинула су четири радника: и он је био направљен од готових блокова. Аустралијски стручњаци су постали неповерљиви према овом начину градње, али им је Хиндшоу рекао:

— Да нисам уверен у потпуну сигурност готових блокова, верујте ми да ни сам не бих учествовао у томе!

ХИНДШОУ ЈЕ ЗАКАСНИО

Али, главни инжењер као да није био баш сасвим искрен! У свом дневнику је записао: „Генерални директор Компаније за премошћивање Јаре уверен је да је мост потпуно несигуран. **Нико од аустралијских стручњака нема поверења у овај начин градње и никада га не би употребио, а и у Лондону се сматра потпуно непогодним". А Хиндшоу, који је био рођен у Бостону, радио је баш у чувеном лондонском предузећу за пројектовање мостова „Фримен"!**

Крајем августа 1970. године, Хиндшоу се суочио са првим озбиљним проблемом. Две секције моста између десетог и једанаестог стуба, на висини од око пет метара од тла, нису одговарале. Једна је била виша за једанаест сантиметара од друге и одлучено је да се дода осамдесет тона бетонских блокова, што би изједначило ниво и омогућило спајање на том делу.

Али, неко је негде направио грешку у прорачуну. Тежина није била правилно распоређена и недељу дана после спајања ових секција спој је почео опасно да се криви.

Радови на уклањању искривљења почели су 15. октобра, у осам часова ујутру. У почетку је све ишло како треба. Онда је искривљена секција изненада изменила боју и од бетонско сиве постала модросива — знак од којег сваки градитељ моста највише стрепи!

Неко је сместа позвао Хиндшоуа. Када је он стигао, било је већ близу подне. Чим је угледао спој само је промрсио, више за себе:

— Биће чудо ако успем да спасем људе!

МИРИС ПАЉЕВИНЕ И КРВИ

Али било је већ касно.

Само неколико минута после тога мост је почео снажно да се тресе. Зачуо се прасак налик на митраљески рафал и спојеви су одједном попуцали у свим правцима. Колос тежак две хиљаде тона почео је да се руши!

Хиндшоу је викао људима да се сместа укрцају у лифтове за силазак. И то је било касно!

Последње чега се очевици сећају била је његова силуета на ивици стуба који је падао, како још извикује наређења...

Огромна дизалица и четири радничке бараке постављене на мосту распале су се као да су од карата пре него што ће пасти доле, а прекинути електрични водови запалили су једну цистерну. Катастрофа је била на помолу!

— Чуо сам најпре тутњаву — прича човек који се налазио око 500 метара далеко од моста у тренутку несреће. — Онда је одјекнуло неколико узастопних експлозија и помислио сам да се то мост руши!

Артур Холстол радио је на стубу који је почео да се руши. Он је успео да се спасе:

— Чуо сам како пркају спојеви и истога часа потрчао да спасем голи живот. Мислио сам да нећу успети, када ме је снажни налет ветра проузрокован падом две хиљаде тона бетона одбацио готово двадесет метара. То ме је спасло!

Ник Гросо налазио се на стубу који је почео да пада у реку са висине од преко сто метара. Он се сећа:

— Полетео сам доле заједно са стубом. То је трајало неколико секунди и не знам тачно шта се догодило. Пробудио сам се тек на обали, са ранама по целом телу. Свуда око мене лежали су људи. Неки су били мртви: осетио сам мирис паљевине и крви, то је било језиво!

Касније је поведена истрага. Њен извештај је гласио: „Грешке у прорачуну, грешке у процени. Све то изазвало је кривљење и пуцање моста: једна грешка повукла је за собом другу."

То је главом платило тридесет седам људи заједно са главним пројектантом Џеком Хидншоуом који је погинуо као капетан на броду који тоне...

М. К.

ПОСЛЕ ЋЕ БИТИ КАСНО

„Ако желите да посетите Америку урадите то најкасније до 1988. године, после ће бити касно". Овај савет дао је недавно својим читаоцима један познати британски новинар. Разлог: према подацима са којима он располаже рој пчела које је пре двадесетак година побегао из једне бразилске опитне станице данас је достигао бројку од два милиона. Ове пчеле које, како тврде стручњаци, имају смртоносан ујед, надиру са југа америчког континента ка северу.

Према мишљењу стручњака, ако их ништа не буде спречило оне ће у Панаму стићи око 1981. године, а у Тексас седам година касније. У местима кроз које су оне прошле од њиховог уједа већ је страдало око три стотине особа.

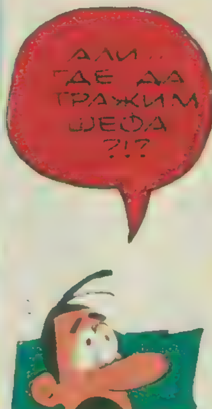

ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТЉИЋ:

РУПА

ЗВРРРРРРРР...
ТО МОРА ДА ЈЕ ШЕФ!
ОВДЕ ШЕПРТЉИЋ!
МОГЛИ БИСТЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА ИНСТАЛИРАТЕ ТЕЛЕФОН, КОМШИЈА!
ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ, ШЕФЕ?!
ШТО БАР НЕ ОСТАВИТЕ СЛУШАЛИЦУ НА СВОЈЕ МЕСТО!
ШЕФ ЈЕ У РУПИ ИЗ КОЈЕ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ИЗВУЧЕ! ХМ?!
СИГУРНО ЈЕ УПАО У ЗАМКУ...
... КОЈУ МУ ЈЕ ПРИПРЕМИЛА ОНА БАНДА!
МОРАМ ГА СПАСТИ!
АЛИ, НЕ!
ПУСТИЋУ ГА ДА СЕ...
... САМ СНАЂЕ!
ХЕ! ХЕ! ХЕ!
ШЕПРТЉИЋУ, ТВОЈА ДУЖНОСТ ЈЕ ДА ГА СПАСЕШ! ОН ЈЕ ТВОЈ ШЕФ!
У ПРАВУ ЈЕ МОЈЕ ДРУГО ЈА!
МОРАМ МУ...
... ПОМОЋИ!
НИКУД ТИ НЕЋЕШ! ХО, ХО, ХО!
АААХХ!

ОСЛОБОДИХ СЕ БАШЕ...

АЛИ... ГДЕ ДА ТРАЖИМ ШЕФА ?!?

ШЕФЕ! НИСТЕ МИ РЕКЛИ ГДЕ ЈЕ ТА РУПА!

ДВА КОРАКА ИЗА ТВОЈИХ ЛЕЂА НАЛАЗИ СЕ МАПА НА КОЈОЈ ЈЕ УЦРТАН КРСТ! ТУ САМ ЈА!

ДА ВИДИМ...
АХА! ТУ ЈЕ!
ШПИЈУНСКА МАПА

ЈОШ САМО НЕКОЛИКО КОРАКА ДО ЦИЉА...
ТИРИЈА
БРИКИЈА
ВАСКЕЛАНДИЈА
БРОМИЛИЈА
ТУРУЛАНДИЈА

СТИГ'О САМ!

ШЕФЕЕЕ! ГДЕ СТЕ?

ОВДЕ САМ, ШЕПРТЉИЋУУУУУ!
ДОЂИ!!!!!

ЗАР НИСТЕ У РУПИ, ШЕФЕ?!
ВИДИШ, ЗАЛУДА, ДА НИСАМ!

ИГРАО САМ ГОЛФ И ЛОПТИЦА МИ ЈЕ УПАЛА У РУПУ ИЗ КОЈЕ НЕ МОГУ ДА ЈЕ ИЗВУЧЕМ!

ШТА ТИ ЈЕ ?! ЗАР НЕЋЕШ ДА МИ ПОМОГНЕШ?
1376 /25

ПРЕСТАНИ!
ПРЕСТАНИ!
ЈАООЈ!
СМИРИТЕ СЕ, ШЕФЕ! ЈОШ САМО ДВАДЕСЕТ ПОГОДАКА... И ИГРА ЈЕ ЗАВРШЕНА!
16

ХИТ ☆☆☆ СТРАНА

БРАДРХУД ОФ МЕН (BROTHERHOOD OF MAN) — БРАТСТВО ЉУДИ

Победничка композиција овогодишњег Евровизијског фестивала „Сачувај пољупце за мене“ (Save Your Kisses for Me«) у интерпретацији четворочлане енглеске групе BRADRHUD OF MEN већ недељама не силази са првих места на топ-листама. По броју продатих примерака, сингл-плоча са овом нумером највероватније ће премашити све рекорде: предвиђа се да ће бити продата у преко 10 милиона примерака. Иначе, ова група постоји већ неколико година. Пре три године наступали су и у нашој земљи у интернационалном делу фестивала забавне музике Словеначке попевке. Тада је састав имао пет чланова и из тог времена су нам познати по својој интернационалној хит-композицији „Уједињени стојимо“ (United We Stand) — који је био светски бестселер. Током 1974. године освојили су многе топ-листе песмама „Недељно јутро у Калифорнији“ (California Sunday Morning) и „Где идеш моја љубави“ (Where Are You Going«) — које су компоновали чланови састава Тони Хилер (Tony Hiller). Мартин Ли (Martin Lee) и Ли Шериден (Lee Sheridan). Чланови састава су још и Сандра Стивенс (Sandra Stevens) и Ники Стивенс (Nicky Stevens) који су такође имали успеха у композиторском раду песмом „Госпођица« (Lady). Њихов први албум „Добре ствари се дешавају“ (Good Things Happening) — такође је имао запажених успеха. Ипак, пажњу целокупне светске музичке јавности привукли су тек недавно својим хитом којим су и освојили Гран при Евровизије. Ако се остваре предвиђања о успешној продаји плоче у Сједињеним Америчким Државама и Јапану, недостижни рекорд од 10 милиона продатих плоча ускоро ће бити постигнут. Тренутно ова композиција заузима прва места на топ-листама у Великој Британији, Данској, Белгији, Холандији, Француској, Ирској, Грчкој, Финској, Аустрији и Норвешкој. У Немачкој је за свега два дана продато 170000 плоча, Великој Британији милион (златна), Белгији 100000 и у Француској 500000 копија. У историји европске забавне музике то је плоча која се најбрже продавала. Подстакнути успехом свог сингла два младића и две девојке, који сачињавају групу БРАТСТВО ЉУДИ, издали су и други солистички албум под називом „Љубав и пољупци од Bradrhud of men (Love and Kisses From Brotherhood Of Man). За готово невероватан комерцијални успех група може да захвали како свом симпатичном певању тако и пропагандној служби која је функционисала у току евровизијског фестивала, а и касније, беспрекорно. Рекламирани су готово на сваком месту. Њихови постери могли су се срести на улици, по аутобусима, у метроима, састајалиштима младих, па чак и на фудбалским стадионима. Према неким прорачунима рекламни апарат је коштао продуцента 40000 фунти.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

САЧУВАЈ ПОЉУПЦЕ ЗА МЕНЕ (SAVE YOUR KISSES FOR ME)

Изводи група: БРАТСТВО ЉУДИ (Brotherhood of Man)

Though it hurts to go away
It's impossible to stay
But there's one thing I must say
Before I go
I love you
I love you
You know
I'll be thinkiug of you
In most everything I do
Now the time is moving on
And I rally should be gone
But you keep me hanging on
Fore one more smile
I love you — I love you
All the while
With your cute little wave
Will you promise that you'll
Save your —
Kisses for me
Save all your kisses for me
Bye bye baby bye bye
Don't cry honev don't cry
Gonna walk out the door
But I'll soon be back for more
Kisses for me
Save all your kisses for me
So long honey so long
Hang on baby hang on
Don't you dare me to stay
Cos you know I'll have to say
That I've got to work each day
And that's why I go away
But I count the seconds
Till I'm home with you
I love you — I love you
It's true
You're so cute honey gee
Won't you save them up for me
Your — kisses for me
Save all your kisses for me
Bye bye baby bye bye
Don't cry honey don't cry
Gonna walk out the door
But I'll soon be back for more
Kisses for me
Save all your kisses for me
So long honey so long
Hang on baby hang on
Don't you dare me to stay
Cos you've got to save
Your — kisses for me
Save all your kisses for me
Bay bye baby bye bye
Don't gry honey dan't gry
Won't you save them for me
Even though you're
Only three...

ДОМАЋА ЛИСТА

1. ЦИЦИБАН — Нод ЈУГОТОН
2. САТЕЛИТ — Сман — РТВ ЉУБЉАНА
3. ХАНА — Indexi — ДИСКОТОН
4. ВЈЕТРИ ШУМЕ, РИЈЕЧИ НОСЕ — Душко Лонин — SUZY
5. ДОСТА МИ ЈЕ ЊЕНОГ ХЛАДНОГ ОСМЕХА — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
6. НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ — Мишо Ковач — SUZY
7. СТАНИ МАЛО, ЗЛАТО МОЈЕ — Indexi — ДИСКОТОН
8. КАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ — Златно Пејаковић — ПГП РТБ
9. ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ, ЛАКУ НОЋ, ДРАГА — Лео Мартин — ПГП РТБ
10. ВАГАБУНД — Здравко Чолић — ЈУГОТОН

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1) SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherhood of Man — СТУДИО Б
2) BOHEMIAN RHAPSODY — Qeen — ЈУГОТОН
3) NO REGRETS — Walker Brothers — ПГП РТБ
4) MONEY HONEY — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
5) SPACE ODITY — David Bowie — ЈУГОТОН
6) IN FOR A PENNY — Slade — ПГП РТБ
7) SUNNSHINE DAY — Osibisa — ЈУГОТОН
8) THE TRAIL OF THE LONESOME PINE — Laurel and Hardy — РТВ ЉУБЉАНА
9) RAIN — Status Quo — ПГП РТБ
10) HELLO, NADINE — Mungo Jerry — ПГП РТБ

ENGLESKA

1) SAVE YOUR KISSERS FOR ME — Brotherhood of Man
2) FERNANDO — Abba
3) JUNGLE ROCK — Hank Mizell
4) MUSIC — John Miles
5) DO YOU KNOW WHERE YOU'RE GOING TO — Diana Ross
6) YOU SEE TNE TROUBLE WITH ME — Barry White
7) I'M MANDY, FLY ME — 10 CC
8) GIRLS GIRLS GIRLS — Sailor
9) LOVE ME LIKE I LOVE YOU — Bay City Rollers
10) S-S-S SINGLE BED — Fox

СТРАТОКУМУЛУС

Септембра 1974. године у Новом Саду оформљена је група СТРАТОКУМУЛУС. Група је свирала акустичарску музику којој је остала верна и до данас. Из тадашње поставе ове групе остали су само Јова и Ване.

Групу сачињавају: Јован Атанацковић, рођен 1954. свира акустичну гитару, дванаестицу, компонује, вокал; Ладислав Катона, рођен 1955, први вокал групе; Карло Веднарик, рођен 1956, свира акустичну гитару, шестицу, и клавир; Татјана Угарчина, рођена 1958, женски вокал; Бранко Милошевић, рођен 1958, свира акустичну гитару, шестицу, вокал; Александар Радоњић, рођен 1958, други вокал групе, усна хармоника и конге.

Занимљиво је зашто је група узела за свој назив СТРАТОКУМУЛУС и шта то значи? Ево шта о томе кажу чланови групе:

„Када је Јовица дошао на идеју да створи групу, једини проблем остао је назив састава. Требало је изабрати нешто оригинално. Чланови групе покушавали су са многим именима, али то није било оно право... Тада је Јова дошао на идеју да подели сваком члану групе једну решену укрштеницу. У једној од њих под водоравно, стајало је и „Стратокумулус". Тако је рођена једна нова акустичарска група. Иначе „Стратокумулуси" су, ако не знате, једна врста кишних облака који ниско лете али далеко се чују — доносе кишу али „кишу" добре музике".

За кратко време свога постојања група је наступала по Новом Саду и са успехом се представила и у Београду. За Радио-Београд снимила је неколико својих композиција које су емитоване у омладинским емисијама: „Студија В", „Вече уз радио", „Путоказ", „Туп, туп" и другим.

Ове године група је наступала и победила на Гитаријади акустичара у Бачком Јарку, одржаној у месецу марту.

АДРЕСА ГРУПЕ: СТРАТОКУМУЛУС, ЗА ЈОВАНА АТАНАЦКОВИЋА, БУЛ. 23. ОКТОБРА 79, 21000 НОВИ САД, ТЕЛ (021) 54-915.

ТОНИ И ДЕНИ

Већ две године у Сплиту постоји дует под називом ТОНИ И ДЕНИ. Двојица младића, Тони Матулић и Младен Кодрић Дени, успела су да за протекле две године сниме два сингла од који је први, с композицијама „Бисер нашег мора" и „Хвала теби, море", изванредно добро прошао код публике која купује плоче. Њихов нови сингл који се недавно појавио у продукцији РТБ има великих изгледа да надмаши претходни. Нумере са ове плоче, „Још си ту" и „Ти ћеш проклети море", на најбољи начин говоре о музичком опредељењу двојице младића. Њихова девиза је упорно и стално радити и доказивати се сопственим стилом који представља један вид акустично-вокалног далматинског фолка. Овај музички стил постао је веома брзо приступачан свима, без обзира на музичку културу, схватање и узраст. ТОНИ и ДЕНИ, који верују да њихово време тек долази, до

сада су неколико пута наступали у ТВ-програмима, снимили су свој шоу на Прашкој телевизији, а у току овог месеца одржали су неколико успешних концерата у Прагу и још неким чехословачким градовима. На крају кажимо још и то да ТОНИ и ДЕНИ сами пишу текстове и музику за своје композиције.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем сингл-плоче домаће и стране, касете и постере. Све по повољној цијени, а може и размјена.

Илонка Барбарић
58450 Хвар
Крижна лука 66

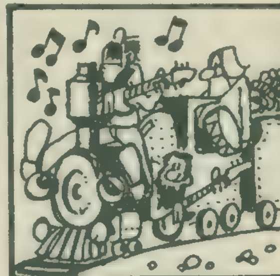
•••

Продајем две ЛП-плоче групе T. REX — The Best of T. Rex и Great Hit's по цени од по 50 динара, ЛП-плочу групе DEEP PURPLE — Burn и LED ZEMMELIN — Houses of the Holy по цени од по 60 динара.

Слободан Чизмић
Д. Врашована 10
21000 Нови Сад

НОВЕ ПЛОЧЕ У ПРОДУКЦИЈИ

MFSB

Група MOTHERS, FATHERS, SISTERS и BROTHERS углавном се на плочама појављује као инструментални састав. Ипак, свака њигова плоча постиже запажен успех. Сетимо се само композиције „Воз љубави" која је прошле године била светски хит. На свом новом синглу представљају се са две нумере »The Zip« и »My Mood«.

DOORS — Vol. 2

Џим Морисон, познати певач, затим гитариста Роби Кригер, бубњар Џон Денсморе и на кибордс инструментима Реј Манзарек, чланови групе ДОРС (DOORS) снимили су свој нови албум DOORS Vol. 2. Композиције »Hello«, »I Love You«, »Touch me«, »The Cristal Ship«, »Wild Child« и друге задовољиће и највеће пробираче.

МИШО КОВАЧ

На последњем фестивалу забавне музике „Београдско пролеће" појавио се и Мишо Ковач један од најбољих домаћих интерпретатора. Мада са композицијом „Ноћ ти дира црне косе" није успео да освоји ниједну награду, Мишо може да буде задовољан добрим пријемом ове песме код публике.

THE BASEMENT TAPES

Групу THE BASEMENT TAPES, за коју смо чули тек пошто је издала албум, сачињава неколицина изврсних студијских музичара. Највеће име међу њима свакако је Боб Дилан који се на овој плочи појављује као гитариста, клавириста и вокал.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ФЕСТИВАЛ ПОП-МУЗИКЕ — BOOM 76

Дуго се размишљало где да се одржи овогодишњи фестивал поп-музике, популарни BOOM фестивал. У обзир су била узета три града: Скопље, Сарајево и Београд. На крају преовладало је мишљење да једну овако значајну манифестацију ипак треба одржати у нашем главном граду. Ова манифестација ће вероватно обрадовати све поклонике поп-музике у Београду јер ће у дводневном програму имати прилику да након живо виде десет најбољих југословенских група.

Смотра домаће поп-музике заказана је за 11. и 12. јун, а концерти ће се одржати на стадиону Ташмајдан. Шести BOOM фестивал, како смо чули од организатора представиће публици следеће групе: TIME из Загреба, са Дадом Топићем и у новој постави, СМАК из Крагујевца, СЕПТЕМБЕР из Љубљане, ПАРНИ ВАЉАК из Загреба, групу Здепке Ковачичек 3 (екстра), ТЕШКУ ИНДУСТРИЈУ из Сарајева, АВЕ и БУЛДОЖЕР из Љубљане, нову поставу групе МОРЕ из Сплита, београдску YU групу и, највероватније, најпопуларнију домаћу поп-састав БИЈЕЛО ДУГМЕ из Сарајева. Као што је познато, до сада је са пуно успеха одржано пет фестивала поп-музике. Први је био у Марибору, следећа три, која су већ тада имала југословенски карактер, у Љубљани и последњи, прошле године, у Загребу. BOOM фестивал се може похвалити и податком да је први представио јавности многе домаће групе од којих су неке касније заузеле значајно место у домаћој поп-музици, као што су, на пример: ПОП СЕЛЕКЦИЈА, БИЈЕЛО ДУГМЕ, СМАК, ТЕШКА ИНДУСТРИЈА, МОРЕ, БУЛДОЖЕР и многе друге.

ПОП-ВЕСТ

Певач и композитор Кемал Монтено, који је композицијом „Сарајево, љубави моја" тријумфовао на Десетом фестивалу „Ваш шлагер сезоне", одлучио је да ово лето проведе на нашој обали дајући концерте у свим већим туристичким местима.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ

ВЕСТИ ИЗ ЗАГРЕБА

Драги уредници

У једном од прошлих бројева „Политикиног забавника" примијетили смо да на хит-страни објављујете вијести о младим аматерским групама. Ми смо једна од таквих и мислимо да смо чак и најмлађи. Просјек наших година је око 13. Име наше групе је „Конкорди".

Чланови групе су Зоран Брезак (12) оргуље, Јасминко Муслић (13), бубњеви, Иван Хараминчић (13), бас-гитара и Маријан Подгорски (13) соло-гитара и вокал.

Маријан Подгорски
Требевичка 12
41000 Загреб
(хонорар 50.—)

НАПРАВИТЕ САМИ

ОГРТАЧ ЗА ПЛАЖУ

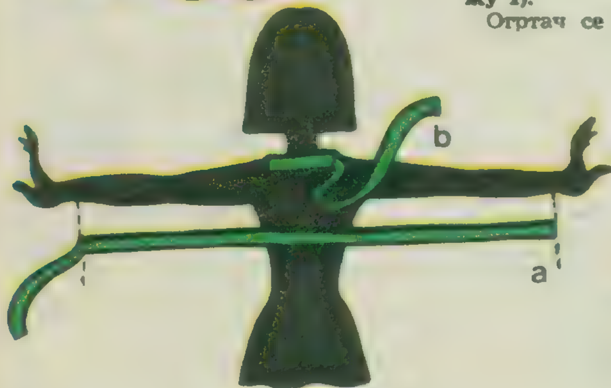

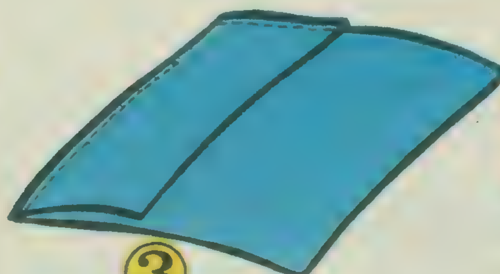
Ако желите да имате нешто оригинално за плажу, а да вас то много не кошта, онда направите овај огртач који носе бедуини у арапским и афричким земљама преко хаљина.

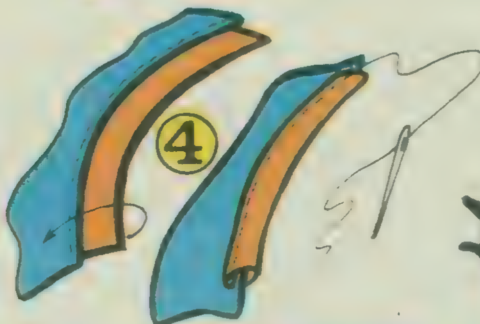
На цртежу број 1 дат је крој који је иначе веома једноставан. Мера се узима тако што раширите руке и од чланка једне руке измерите до чланка друге руке **(црт. 2)**, то је дужина AB на **цртежу 1**. Ширина врата је мера b на **цртежу 2**, а то је дужина MN на **цртежу 1**. Дужину хаљине подесите према свом укусу. Обично се узима дужина нешто изнад чланака на нози (то је дужи на AD односно BC на **цртежу 1**).

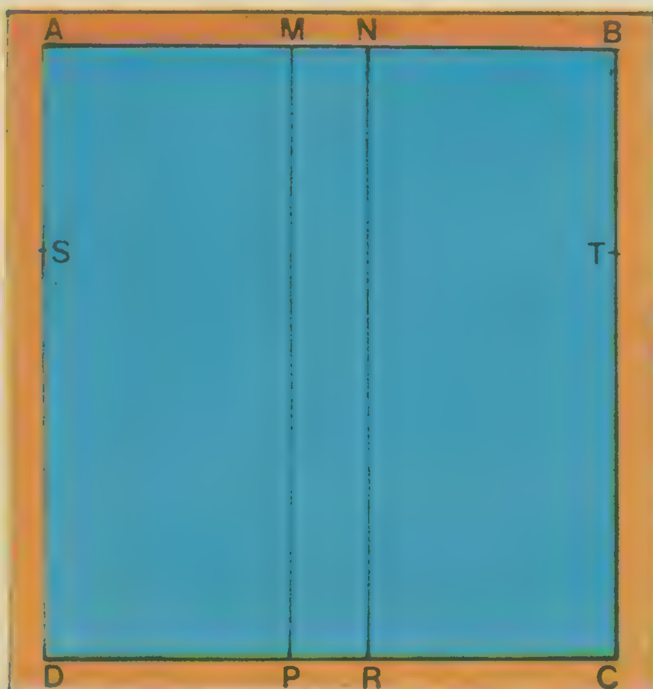
Огртач се састоји од леђа — квадрат ABCD на **цртежу 1** и два предња дела AMPD и NBCR. Делови се спајају онако како су постав љени на **цртежу 1**. Саставља се дуж AM NB и SD и TC **(црт. 3)**. Између AS и BT оставља се отвор за руке. Тачке S, односно T, су нешто изнад струка. Ивице паспулирајте **(црт. 4)** материјалом или траком у другој боји. Готов, обрубљен паспулом, огртач видите на **цртежу 5**, а како се огртач облачи приказано је на **цртежу 6**.

Овакав огртач можете направити од фротира или од платна. Предност овог кроја је у томе што ако вам огртач досади можете га прекројити у кућну хаљиницу, јер материјал није сечен.

ВЛАДАНА Л.С.

Вежите ме ноћас!

Људи углавном закључавају врата спаваће собе да би се ослободили нежељених посетилаца. Неке особе, међутим, раде то исто да би себе спречиле да изађу.

Џоан Шеперд, домаћица из Калифорније, устала је у 1 час после поноћи, у сну огрнула капут, села у аутомобил и започела своју месечарску вожњу. Пробудила се на око 30 километара далеко од града, држећи још волан у рукама!

Неку младу Аустралијанку из Сиднеја полицајци су затекли како сломљених ногу лежи на плочнику испред куће у којој је становала. Касније је изјавила да јој се у сну причинило како њен вереник прислања лестве уз прозор собе и чека је доле да би заједно побегли.

То су само неке од жртава чудног психичког поремећаја — аутоматизма. Најчешћи облик ове болести је сомнамбулизам или месечарство, који се огледа у томе што извесне особе могу да обављају разне врсте послова у сну.

БИТКА С НАМЕШТАЈЕМ

Психијатри претпостављају да је овако стање изазвано још у детињству неким дубоким емоционалним поремећајем и кажу да се среће углавном код хистеричних и неуротичних особа.

Сомнамбулистичке реакције, сматрају стручњаци, настају за време снивања када слике из маште или прошлости достигну толику импресивност да почињу да делују на моторне центре.

Један француски поморски официр често се ујутру будио тела прекривеног огреботинама и модрицама, мада му се чинило да је целе ноћи мирно спавао. Ову загонетку убрзо је решила његова супруга када је објаснила да се он сваке ноћи диже и води жестоку борбу с намештајем! Када би устао, уз стравичне крике скакао би по соби и столицом разбијао све што би му се нашло под руком.

Лекари су његове ноћне борбе објашњавали траумом која потиче из рата, када је учествовао у једној побуни на броду.

Нешто слично догодило се и једној старијој Енглескињи. Једне ноћи је пробудило чудно звецкање: када је отворила очи, угледала је свог собара, иначе месечара, како по њеном кревету ређа прибор за јело за четрнаест особа!

Ипак, научници још не могу са сигурношћу да објасне како се месечари тако добро сналазе ноћу и како успевају да обиђу предмете који им се нађу на путу када их визуелно не региструју. Али се сви слажу у једном: утврђено је да је веома опасно нагло пробудити месечара, јер су у том тренутку његове реакције потпуно непредвидљиве.

УБИСТВО У СНУ

Неки пут се догоди да месечари у несвесном стању изврше и убиство. Овакав случај догодио се у Понголи, у Јужној Африци. Старији човек, склон нападима сомнамбулизма, седео је у углу колибе у дубоком сну. Када је ушао петнаестогодишњи дечак и гласно му се обратио, он је скочио и три пута га убо ножем у груди. Дечак је убрзо умро.

Убица се бранио да је у сну видео групу наоружаних људи која му се приближавала, али суд то није прихватио као олакшавајућу околност и човек је осуђен због убиства.

Људи иначе нису одговорни за оно што ураде у сну, мада известан број стручњака сматра да постоји делимична одговорност оболелих — уколико знају да у таквом стању могу бити опасни по околину. Зато неке особе, свесне своје болести, захтевају од својих најближих да им закључају врата спаваће собе или чак да их вежу за постељу!

Ово су, ипак, ретки случајеви, а сомнамбулизам и аутоматизам су поремећаји који се данас успешно лече.

М. Ј.

ИЗ СВЕТА КЊИГА

У ТАМНИЦУ ЗБОГ »УШИЈУ«

С првим књигама појавили су се, изгледа, и читаоци који су позајмљивали књиге а нису их враћали или су се према њима небрижљиво односили. Зато је у старом Египту смртна казна чекала онога ко би изгубио папирус позајмљен из библиотеке фараона, а две стотине удараца штапом добијао је онај ко се немарно односио према „књизи“.

Велики књигољубац, пруски владар Фридрих Велики, није био „толико

строг“: за сличне случајеве осуђивао је људе само на тамницу. При томе, забележили су хроничари, казна никад није била већа од двадесет година робије.

Семјуел Фенкрот, оснивач јавне библиотеке у Лондону, одредио је 1752. године, у договору са законодавцима, казну за немарног читаоца који прави „уши“ тј. савија углове страница у књизи: бичевање и седам година затвора.

Да би свој књижни фонд заштитила од заборавних и неуредних читалаца, једна од библиотека при Оксфордском универзитету унела је у своја правила и тачку по којој се издавање књига ван библиотеке дозвољава само кад књигу затражи лично владар. То правило строго је поштовано: једном је краљ Чарлс I послао једног од својих дворана по неку књигу, али се овај вратио празних руку. Владар је лично морао да оде по њу!

Али, и поред строгих правила, увек је било читалаца који би се о њих огрешили. Тако је, на пример, једној градској библиотеци у Шефилду враћена књига „Учим да везем и шијем“ коју је нека заборавна читатељка држала 43 године.

У јуну 1969. године библиотека катедрале у Норицу, у Енглеској, вратила је Централној лондонској библиотеци књигу „Света критика“ објављену 1650, која је била узета на основу међубиблиотечке размене негде између 1732. и 1819. године. Казна за прекорачење од две стотине година износила би према правилима 8.000 нових динара, али се управа лондонске библиотеке из „поштовања према свештеним лицима“, задовољила строгом усменом опоменом.

Ипак, рекорд у „заборавности“ забележен је у библиотеци колеџа Сидни Сасекс у Кембриџу којој је једна књига, коју је позајмио пуковник Робер Болпоул, враћена после... 300 година.

Уз реку Мисури

У тренутку када је Џорџ Вашингтон 1789. године постао први председник Сједињених Америчких Држава велики део северноамеричког континента припадао је Француској која је тамо имала колоније. Тек 1803. године, председник Џеферсон купиће те земље од Наполеона за 15 милиона долара, што је смешно мала сума у односу на њихову површину! Лујзијана, о којој је реч, обухватала је готово половину басена Мисисипија, а названа је тако у част Луја XIV за чије су владавине Французи присвојили те области. Било је то у 17. веку, а у време када је прва америчка експедиција кренула да истражује Лујзијану, која је још била највећим делом непроходна. Знало се да је настањују дивља индијанска племена, непријатељски расположена према свакоме ко се усуди да крочи на њихово тле! **Председник Џеферсон се лично заложио за експедицију, а свог секретара, младог официра Мериведера Луиса поставио, заједно са Вилијемом Кларком, на њено чело. Експедиција је кренула 14. маја 1804. године уз реку Мисури, према западу.** У три чамца укрцала су се 43 човека, а циљ им је био да пронађу водени пут који спаја Тихи океан са рекама у близини Сент Луиса.

То је значило да експедиција треба да пређе око 6000 километара по нетакнутим пределима, да се сусретне са опасним Индијанцима ... Ипак, **први људи на које су Луис и Кларк наишли, били су веома љубазни: понудили су белцима — лубенице! Ови су заузврат, припремили печено месо и хлеб и тако је почела прва заједничка гозба.** Али, када су зашли нешто дубље у унутрашњост земље, један поручник се изненада разболео и умро. Лекар није успео да открије од чега и многи људи су се уплашили, а један војник чак је дезертирао. Када је ухваћен, кажњен је веома строго: морао је да прође кроз кордон својих другова четири пута, а они су га из све снаге тукли батинама.

...и часте лубеницама

Настављена је мучна пловидба уз Мисури. **Сијукси, са којима су се истраживачи нешто касније сусрели, нису били нимало пријатељски расположени: Индијанци су примили поклоне белаца, али сами нису ништа дали.** Прва ноћ међу њима прошла је мирно. Следећег јутра, у само свитање, напали су експедицију: настала је борба, додуше неравноправна и по оружају и по броју људи. Луис је успео да испали хитац из малог топа који су носили са собом и Сијукси су се надали у бег. У октобру су Луис и Кларк почели припреме за зиму која је била на прагу и изградили мало утврђење. Налазили су се тада на земљи гостољубивих Мандан-Индијанаца и ту су остали све до априла следеће године. Зима је била јака, а високи снежни наноси отежавали су лов ...

Када су крајем лета 1805. године истраживачи стигли у такозване „лоше земље“, у данашњој Монтани, време се изненада променило. Постало је толико хладно да се по баракама ухватила ледена скрама. Река је сада постала уска и пуна опасних брзака. **Не једном су Луис и Кларк морали да загазе у ледену воду и проведу чамце кроз вирове, како се не би разбили о хриди на обали! Али, успели су да стигну до самог извора Мисурија, у Стеновитим планинама.** Том приликом открили су и притоку Мисурија коју су, у част свог председника, назвали Џеферсон.

Пронашли су извор, али како даље? Луис и Кларк наредили су да се чамци извуку на обалу и експедиција је кренула преко Стеновитих планина вукући их за собом. Имали су среће: убрзо су наишли на речицу и поново запловили. Вода је постајала све већа и снажнија — била је то река Колорадо, која ће их одвести све до Тихог океана! Стигли су на њено ушће 15. новембра 1805. године и тиме је циљ био постигнут. Луис и Кларк кренули су натраг следећег пролећа и вратили се у Сент Луис септембра 1806. године. **Њихова експедиција прикупила је огроман број драгоцених података за науку, а у Сент Луису подигнут им је и споменик.**

НИЈЕ ЗНАО ШТА ЈЕ ТОРАСТРИЈАЛНИ ФЛИП И НИКАКО НИЈЕ МОГАО ДА СЕ СЕТИ ГОРИКЕ.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆ ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА ☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

САМО ЗА МАРСОВЦЕ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆ РОБЕРТ ШЕКЛИ ☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Једног дана 2103. године Елвуд Кезвел је жустро корачао Бродвејом, са напуњеним револвером у џепу. Није желео да употреби оружје, али све му се чинило да ће ипак морати. Покушавао је да пронађе бар један разлог због којег не би требало да убије свог пријатеља Магнесена, али то му никако није полазило за руком.

Срећом, овај колерични, риђокоси човечуљак био је донекле свестан свога стања. „Не, не могу да га убијем", помислио је ужаснут. „Магнесен је мој пријатељ из детињства".

Међутим, и даље је жеља за убијањем, и то баш Магнесена, преовлађивала над свим другим Кезвеловим осећајима.

Насмејани продавац,

Ипак, да је све време желео да одагна убилачке мисли од себе, потврђује чињеница да је Кезвелов циљ била продавница терапеутских машина за домаћу употребу. Чим се нашао у њој, осетио је да му напетост попушта. Дискретно осветљење, топла боја зидова, сјајне машине свуда около... Место где се свакоме враћа самопоуздање.

Продавац се појавио из суседне просторије и љубазно га питао шта жели.

— Потребна ми је терапија! — рекао је Кезвел.

— Наравно — смешкао се продавац. — Ево овде имате апарате против алкохолизма, против разних неуроза, комплекса...

— Мени треба... Имате ли нешто против маније убијања? упитао је Кезвел нешто тише.

Продавац се мало замислио.

— Зависи од тога да ли је узрок шизофренија или депресија која нагиње ка лудилу...

— Ви ћете то боље знати — нестрпљиво је одговорио Кезвел. — Радите ли дуго овде?

— Тек недељу дана — осмехнуо се продавац, порумеnивши. Затим је погледао око себе и показао на један црни апарат. — Овај ће вам одговарити. Истераће вам те мисли као да их никада није ни било. Лечи све депресије и фобије.

— Узећу га — одмах је рекао Кезвел. — Знате, нешто ме тера да убијем свог пријатеља Магнесена, па морам што пре да почнем с терапијом.

Продавац је примио новац и запаковао машину.

— Упутство је унутра — довикнуо је Кезвелу, који је хитао ка излазу.

Пошто је успешно обавио посао, млади продавац се задовољно осмехнуо и запалио цигарету. Лепо расположење му је по обичају покварио шеф чим је умарширао у радњу.

— Како посао, Хаскинсе? — упитао је.

— Одлично, господине Фолanзби. Продао сам један од оних великих регенератора.

— Ма немој! — обрадовао се шеф, али се одмах намрштио. — Хеј, ниси ваљда онај што је стајао на поду?

— Баш тај.

Фоланзби се ухватио за главу.

— Колико пута сам ти рекао! То је регенератор намењен Марсовцима!

— Ох... — Хаскинс се угризао за усну. — Ја се ипак надам да ће сузбити жељу за убијањем, било да је у питању биће са Земље или са Марса.

— Е, видиш, неће. Тај апарат уопште није тако програмиран, јер се његовим пацијентима никад не јављају жеље. Брзо! Морамо што пре да га нађемо! Где станује?

— Па, знате... веома му се журило и није ми дао адресу, — правдао се Хаскинс.

Шеф га је гледао с неверицом, сав црвен у лицу

— Онда зови полицију! И фабричку службу безбедности!

Свако има проблема

Едмунд Кезвел се вратио кући таксикоптером. Тешки регенератор је спустио поред свог кревета и одмах почео да га проучава. Био је лепо обликован и одлично је пристајао уз намештај у соби. Само још кад би радио добро!

Међутим, бринуло га је што у себи није био спреман да се ослободи жеље да убије Магнесена. Планирао је то убиство већ месецима. Али, треба покушати. Да почне с терапијом па шта буде, мислио је.

У упутству је стајало:

„Нека вас не буде стид. Свако има проблема, и то горих од вас. Овај апарат је ту да вам олакша и поврати вам мир и срећу".

Кезвел је послушно легао на кревет, привукао регенератор и повезао главу гумираним платном кроз које је пролазило мноштво танких жица.

— Баш се глупо осећам — мрмљао је. — И сав овај циркус само због оног дебелог, зрикавог Магнесена...

Регенератор је забрујао:

— Добар дан. Ја сам ваш пријатељ терапеут...

Кезвел се узврпољио, постиђен због својих речи.

— Само ви пкујте — наставио је апарат. — Зар то не радимо сви? Ја сад крећем на пут по вашој подсвести, а ви се опустите. После синтезе, дијагнозе и прогнозе, ви...

— Шта је сад? — питао је Кезвел.

— Само тренутак! — Регенератор је ћутао једно време, а онда несигурно рекао: — Веома чудан случај. Нека пометња у глави. Наравно, то за мене није проблем — додао је чвршћим гласом. — Почећемо са психоанализом од почетка.

Кезвел се мало боље наместио и затворио очи. Овај тарапеут му је био некако чудан, али ваљда зна шта ради.

— Сећате ли се горике? — питао је регенератор.

— Не — уморно је одговорио Кезвел.

— Онда ми испричајте нешто у вези са торастријалним флипом.

Кезвел се мало зачудио, али одмах се поново опустио и само слегнуо раменима.

— Немам ништа о томе да кажем.

ХУМОР

— Аха! Блокада! Повлачите се, затварате у себе, потискујете нешто. Јесте ли сигурни да се не сећате своје горике?

— Шта је, до ђавола, та горика?

— Било би боље да се сами сетите, али ако баш не можете, ја ћу вам рећи. Горика је лутка која је веома важна у животу сваког малог Марсовца. Она је његов друг у игри, а и дадиља кад родитељи нису код куће. Основно васпитање деца добијају углавном од горике.

— Будало! — просиктао је Кезвел и нервозно збацио повез са главе. — Толике паре сам дао за ове глупе разговоре!

Нешто као магнет...

Устао је и узео са стола револвер, овога пута спреман да оствари свој план. Било је крајње време да убије тог проклетог Магнесена који му је загорчавао живот.

Начинио је неколико корака, а онда стао као укопан. Осећао је како се у њему јавља једна сугестивна мисао које није могао да се отресе. У таквој ситуацији могао је да учини само једно: поново је легао и ставио повез око главе

— Да? — упитао је регенератор.

— Изгледа ми чудно — рекао је Кезвел — али да знаш да се стварно сећам своје горике...

Трагање за риђокосим купцем било је безуспешно. У продавници су се сви окупили: поручник Смит из полиције, неколико његових људи, Џон Рет из фабрике „Терапеут" и, наравно, Фланзби и Хаскинс. Нису знали одакле да почну: нису имали ни име, ни адресу... ништа.

— Да ли је поменуо било које име? Покушао је Рот ко зна који пут да извуче нешто од Хаскинса.

— Не, господине. Само је рекао да хоће да убије свог пријатеља... Морисиона, Магелона... или тако нешто.

— Сети се, до ђавола! — викнуо је Фланзби. — Ако пронађемо бар жртву, све ће бити у реду. Спречићемо убиство, а купцу се неће ништа десити. Онај проклети регенератор за Марсовце неће му избити ону идеју из главе, али њу ћемо лако уклонити правим апаратом кад од његовог пријатеља сазнамо ко је он. Дакле, напрегни мало памћење!

— Хеј, сетио сам се! — узвикнуо је Хаскинс. — Његов пријатељ се зове Магнесен! Знао сам да је нешто као магнет...

— Брзо! Потражите у телефонском именику. Ићи ћемо редом код свих Магнесена док не наиђемо на правог — рекао је поручник Смит.

У именику је био само један Магнесен. Полиција је стигла до њега за 15 минута.

— Јесте ли ви Магнесен? — упитао је поручник Смит. — Имали бисмо с вама да разговарамо. Могу ли да уђем?

— Наравно. Нешта није у реду? Можда је радио сувише гласан?

— Да ли познајете неког омаленог, риђокосог човека ?— питао је Смит што је могао мирније.

— Да —одговорио је Магнесен.

— Хоћете ли нам рећи његово име и адресу?

— Шта је учинио?

— Ништа... Сад нема времена за објашњење. Како се зове и где станује?

Али, Магнесен је био упоран·

— Не! Док ми не кажете шта је учинио, нећу вам рећи.

Смит је морао да му исприча целу причу.

— Мене да убије? — повикао је Магнесен — Јесте ли полудели? Ми смо пријатељи од малих ногу, увек смо били нераздвојни. Зашто би Елви мене убио? То је нека грешка. Даћу вам адресу и сами ћете се уверити да он од тога нема ништа.

Дуг живот

Врата им је отворио мали, риђокоси човек.

— Јесте ли ви купили регенератор јутрос у 87. улици? — упитао је Рет. Испред зграде је чекао поручник Смит.

— Да — одговорио је Кезвел. — Ено га тамо, у соби.

— Јесте ли га већ употребљавали?

— Наравно.

— Знате, господине Кезвел, дошло је до забуне. Вама је продат примерак намењен Марсовцима.

— Знам. Такав ми и треба.

— Вама је потребна помоћ. Одмах ћемо исправити грешку.

— Лепо од вас, али помоћ ми не треба. И не желим други апарат. Овај је савршено обавио посао. Уопште више не осећам жељу да убијем Магнесена.

— Јесте ли сигурни?

— Потпуно. Ево, револвер ми више није потребан.

Добацио је оружје уплашеном Рету и грохотом се насмејао.

— Осећам се боље него икад.

— Онда... до виђења, господине, — рекао је Рет.

Казвел је за њим затворио врата и закључао их.

— Какав досадан човек! — прогунђао је, задовољан што је најзад остао сам.

Било је крајње време да почне да остварује свој план.

— Магнесене, ниткове — рекао је. — Зашто си ми покварио моју горику? Ох, Магнесене, желим ти дуг живот... у мукама које ћу ти пренети овако из даљине помоћу торастријалног флипа...

Кезвел је очигледно био сметнуо с ума да Магнесен није Марсовац и да преношење патњи на даљину неће имати на њега никакво дејство...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Како ће другима управљати онај који не зна управљати сам собом.

(Конфучије)

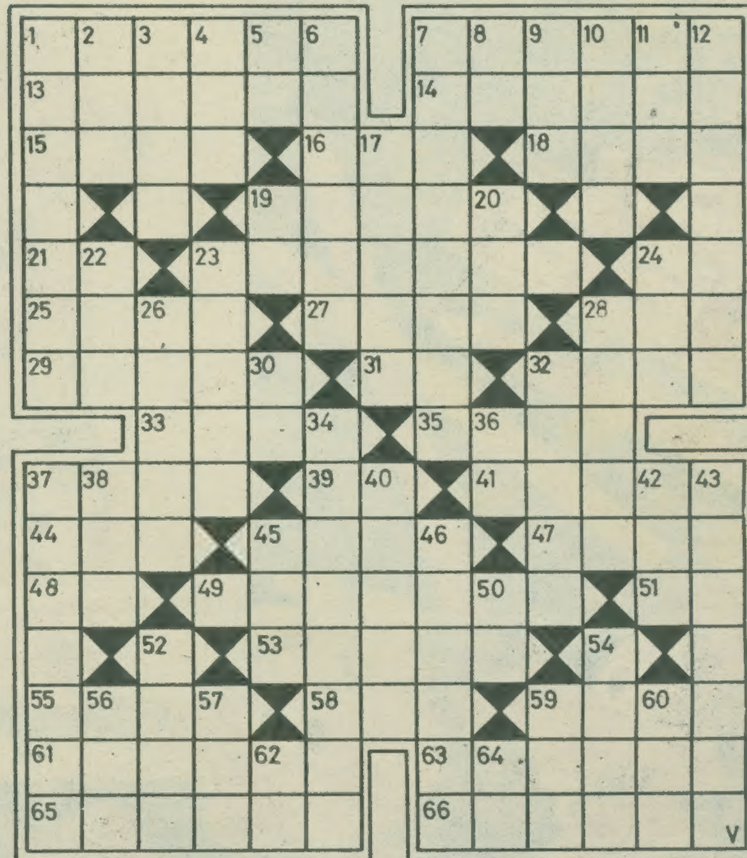
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Тврда хартија, 7) музички инструмент, 13) део радио-апарата, 14) ратна флотила, 15) пребивалиште, 16) вртлог, 18) ватра, 19) потчињени племић, 21) ауто-ознака за Панчево, 23) врста грађевинског материјала, 24) река у Аустрији, 25) становник једне европске државе, 27) чувени фински архитекта (Алвар), 28) везник, 29) врста цвећа, 31) иницијали презимена и имена нашег нобеловца, 32) притисак, 33) летопис, 35) без моћи говора, 37) земља у Азији, 39) јуначки спев, 41) врста средње школе, 44) француска филмска глумица (Жирардо), 45) засејана површина, 47) честа скраћеница за робне куће, 48) редни број (стр.), 49) посуда за цвеће, 51) два самогласника, 53) књижевни састав, 55) напад, 58) јединица за мерење електричне снаге, 59) староримски бог љубави, 61) мексичко национално пиће, 63) база, 65) град у Мароку, 66) део плуга.

УСПРАВНО:

1) Месар, 2) стари Словен, 3) планина у Србији, 4) боја лица, 5) лична заменица, 6) папрат, 7) изолованост, 8) два сугласника, 9) свамо, 10) справа за мерење тежине, 11) италијанска филмска глумица (Лупино), 12) повређеник, 17) град у Истри, 19) ознака на аутомобилима из Ваљева, 20) фабрика играчака из Осијека, 22) папагаји, 23) позоришна бина, 24) црна креда, 26) кухињске посуде, 28) позната улица у Загребу, 30) предлог, 32) мрак, 34) наш интерпретатор забавних мелодија (Ладо), 36) два сугласника, 37) композиција за певање у свечаним приликама, 38) друго, 40) арија, 42) изумрла птица тркачица, 43) планина у Црној Гори, 45) бивша скраћеница за један арапски савез, 46) љубљанска туристичка агенција, 50) два слова, 52) мале тежине, 54) египатски бог Сунца (Ра), 56) помоћно средство за мерење, 57) страно мушко име, 59) чехословачка афирмација, 60) показна заменица, 62) упитна речца, 64) предлог.

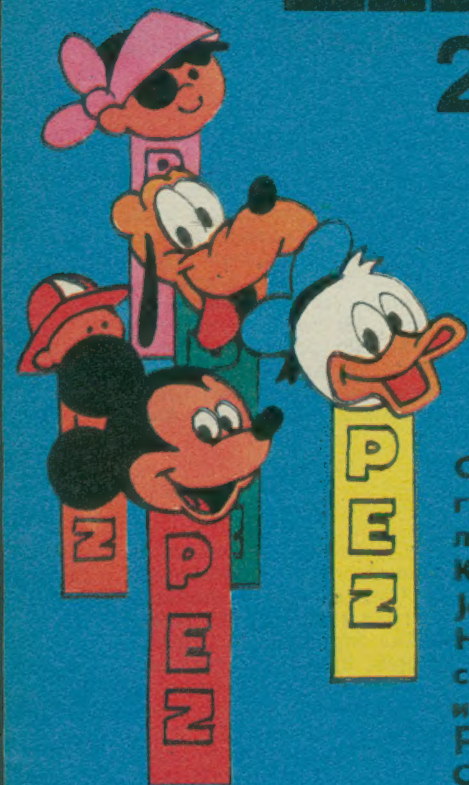

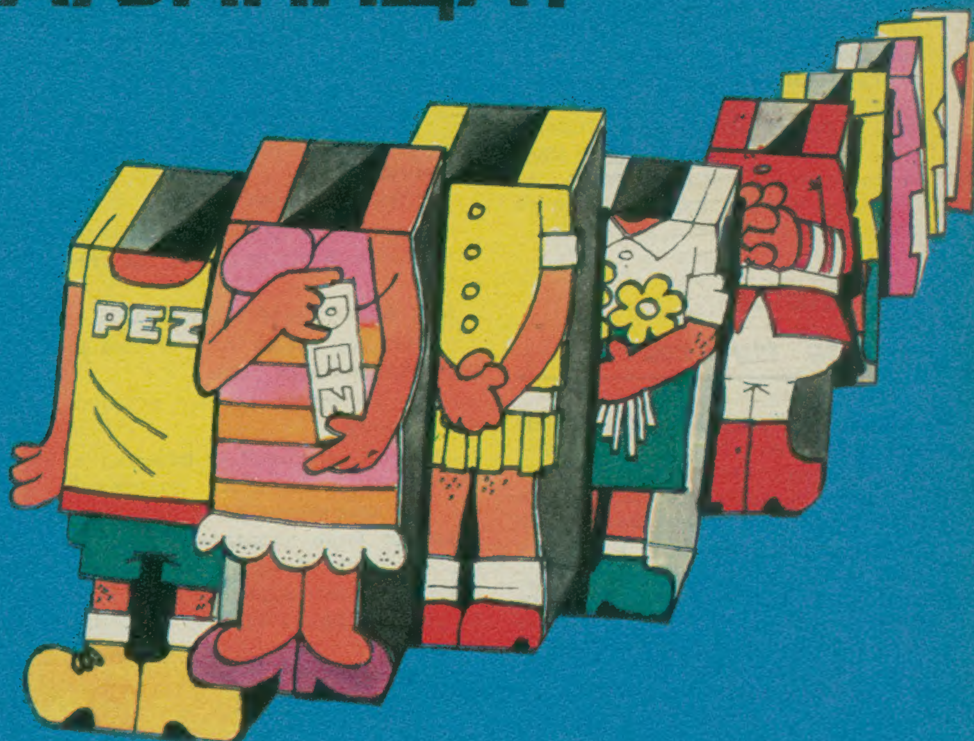
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) стид, 4) сам, 7) штап, т, 10) Караванке, у, 11) анал, 13) тен, 14) азил, 16) неред, н, 18) грана, п, 19) комитет, д, 22) лик, 24) најам, 25) тик, 27) Осло, 29) сан, 30) Арео, 31) аманет, 32) артикл, 33) реса, 34) икс, 36) икра, 37) Ана, 38) олако, 40) оер, 41) „Слобода", т, 43) Истра, и, 45) арена, 48) стуб, 49) инг, 51) Илок, т, 52) дифтерија, р, 53) одан, 54) Ото, 55) Анка.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Крунко Виторовић, телефон 324-191/525, Нурихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

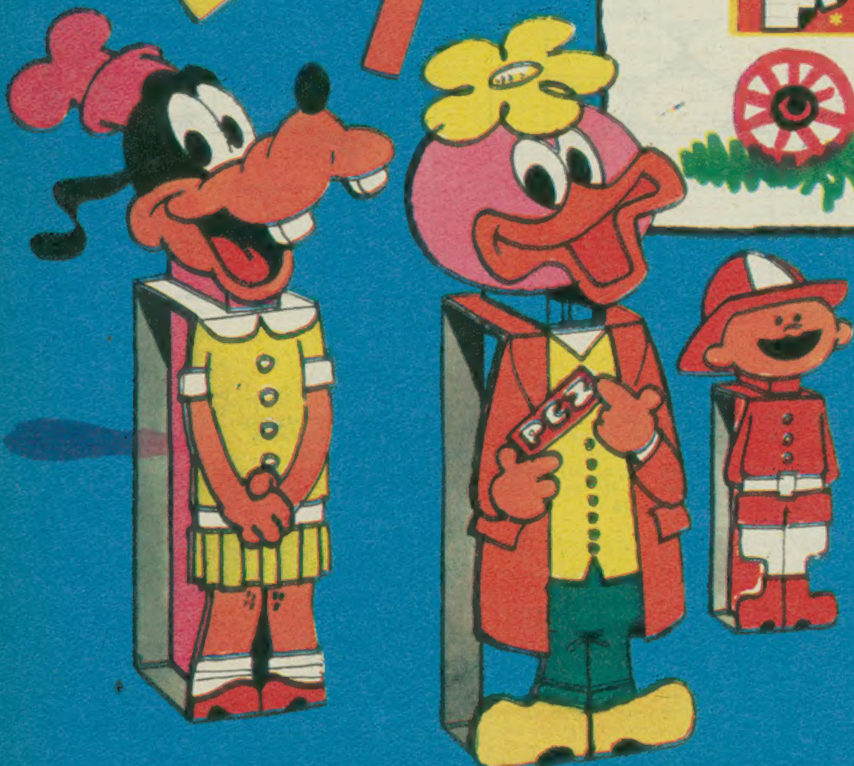
ДЕЦО, PEZ ВАМ ПОКЛАЊА 20 PEZ ХАЉИНИЦА!

Обуците ваше PEZ фигурице и играјте се још лепше!
Како ћете их добити? Једноставно.
Направите допадљиву слику са вашим бојицама и са неколико PEZ омота PEZ бомбона.
Слично као што је на слици.
Досетите се нечег лепог

ПАЖЊА!

На задњу страну цртежа читљиво напишите своје презиме и име и адресу, и све заједно пошаљите на адресу ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 БЕОГРАД, Македонска 29 (PEZ хаљинице).
За неколико дана добићете поштом 20 PEZ хаљиница. И то бесплатно!

ЖЕЛИМО ВАМ ПРИЈАТНУ ЗАБАВУ!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ТРАКА КОЈА ПРИЧА

Ко је и када изумео магнетофон?

Миша Јелић, Београд

Уређај на бази репродукције грамофонских снимака конструисао је 1898. године дански електроинжењер Валдемар Паулски и 1900. под називом telegraphon приказао га на Светској изложби у Паризу.

Савршенији типови израђени су тек после 1930. године у Великој Британији и Немачкој. Данашње име магнетофон је добио у Немачкој пре другог светског рата када је заменом челичне жице ацетатном траком на њу нанет танак слој магнетног материјала.

ЗА СУЈЕВЕРНЕ

Реци ми шта је амајлија?

Дмитар Цетковски, Гостивар

Амајлија или, како је још зову, **талисман** или **амулет** је предмет коме сујеверни приписују чаробну моћ и зато га стално носе са собом. Потиче из најстаријих времена из веровања да штити од демона, болести и смрти. Обично се носи о врату и може да буде сваки предмет (животињски зуби, медаљони, крстићи, власи косе итд.).

Многи и данас носе амајлије нај чешће као плод сујеверних предрасуда.

ЗВУК СА ХАВАЈА

Желео бих да знам какав је инструмент хавајска гитара.

Ненад Нанош, Смедеревска Паланка

Хавајска гитара (тачније **укулеле**) представља малу гитару са **четири жице и веома дугим вратом**. Мада је то инструмент веома омиљен на Хавајима европског је порекла јер су га Португалци око 1877. године пренели на острво Сендвич, на Хавајима.

У модерној музици на хавајској гитари често се изводе **глисанди**.

У КОРИСТ МИРА

Занима ме када је и како основана Организација уједињених нација?

Димче Митрев, Босилград

После првог светског рата из многих крајева света јавили су се предлози да би свет убудуће требало поштедети од разарања и у том циљу основано је 1919. године Друштво народа, или, како се још називало, Лига народа. Седиште му је било у Женеви, а међу 32 државе налазила се и Југославија. Али, Друштво народа није могло да спречи избијање другог светског рата и кад је он букнуо Друштво се распало.

При крају другог светског рата, који је био још страшнији него први, опет су се јавиле тежње да се онемогући избијање ратова, да се развија пријатељска сарадња међу земљама света и да се побољшају услови живота. Тако је одмах 1945. године, у Сан Франциску, у САД, основана ОУН. Основале су је земље које су биле уједињене у борби против нападачких фашистичких држава, Немачке, Италије, Јапана и других. Међу оснивачима, поред СССР-а САД, Велике Британије и других држава, била је и Југославија. Укупно је тада било 22 земље — чланице ОУН. Њихов број стално је растао, тако да их данас има више од 120. Као дан Уједињених нација слави се 24. октобар јер је на тај датум 1945. године Организација донела своју Повељу.

ДРЕСУРА ПАСА

Добио сам од тате на поклон малог пса вучјака па бих те молио да ми кажеш како могу да га дресирам.

Гојко Перовић, Даниловград

Човек од прастарих времена почиње да припитомљује пса. Уз пса он постаје безбеднији, лакше долази до других животиња које му служе за храну, не плаши се дивљих звери итд.

Захваљујући Павловљевом условном рефлексу нагло се проширио број радњи које пас може да научи тако да постаје човеков незамењиви пријатељ и помагач у разним стварима (чувар, трагач, водич ...).

За обученог и дресираног пса потребно је не само доста добре воље и труда него и праве љубави према псу. Но, потребно је познавати и основна теоријска предзнања.

Ових дана се у излозима „Спортске књиге" из Београда појавила књига Сахарова **„Дресура паса"**, а цена јој је 60 динара. Љубитељи паса књигу могу добити и поузећем на адресу: **„Спортска књига", Македонска 19, 11001 Београд.**

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

• • •

Сакупљам марке, разгледнице свих крајева наше земље па бих желио да се размјењујем са друговима и другарицама. Ко ми пошаље разгледницу свога мјеста добиће од мене разгледницу Мостара. **Мирсад Оманић, Косана Захировића Лоце 51а, 79000 Мостар**

• • •

Скупљам марке, разгледнице из наше земље и иностранства па бих желела да се са читаоцима Забавника мењам. Могућ је сваки споразум. **Бранка Ковачевић, Палисадска 37, 11132 Жарково**

• • •

Молим све оне читаоце Забавника који имају сачуване старе француске грамофонске плоче да ми се јаве што прије: **Марија Мравак, Нешковчинова 94а, Брда, Сплит**

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ

АУТО У РЕЦИ

Инспектор Окац је био у праву кад је посумњао у мужа. Јер, да су се у тренутку несреће обоје налазили у колима, односно да га је он возио, онда би контактни кључ био на свом месту. Пошто то није случај, значи да је муж дао лажну изјаву и да је намерно гурнуо ауто у реку.

WALT DISNEY
МИКИ

УЈКА МИКИ, НЕМОЈ ДА УСТАЈЕШ! ДОНЕЋУ ТИ ДОРУЧАК У КРЕВЕТ!
БАШ ФИНО!

ЕХЕЈ... ОТКУД ТОЛИКА ПАЖЊА?

ПА ... НАМЕРАВАМ ДА ТЕ ДАНАС ЗАМОЛИМ ДА МИ ПОВЕЋАШ ЏЕПАРАЦ!

МИЋО, КАКО БИ БИЛО ДА МИ ДОНЕСЕШ И ЈУТАРЊЕ НОВИНЕ?
Copyright © 1976 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ТО ЋЕ ПЛУТОН! НАУЧИО САМ ЈА ЊЕГА РАЗНИМ КОРИСНИМ СТВАРИМА!

'АЈДЕ, ПЛУТОНЕ! ТРКНИ ПО УЈКА МИКИЈЕВЕ НОВИНЕ!

ГРРР

ПЛУТОНЕ! ВРАТИ СЕ!
ГРРРР!
РРРР

ПРЕСТАНИ!
АВ
АВ
АВ

ЗНАШ ШТА, МИЋО! БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ ПЛУТОН **ДРЖИ** ОНОГА ШТО ВЕЋ ЗНА ... „**ШЕНИ**" И „**ДАЈ ШАПУ**"!
1276/36